

Brüsszel, 2025. december 11.
(OR. en)

16772/25

**Intézményközi referenciaszám:
2025/0399 (COD)**

**ENER 677
TRANS 644
RELEX 1683
ECOFIN 1735
ENV 1384
CODEC 2126
IA 231**

JAVASLAT

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. december 11.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 1006 final
Tárgy:	Javaslat AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a transzeurópai energia-infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, az (EU) 2019/942, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelet módosításáról, valamint az (EU) 2022/869 rendelet hatályon kívül helyezéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 1006 final.

Melléklet: COM(2025) 1006 final

Brüsszel, 2025.12.10.
COM(2025) 1006 final

2025/0399 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a transzeurópai energia-infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, az (EU) 2019/942, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelet módosításáról, valamint az (EU) 2022/869 rendelet hatályon kívül helyezéséről

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E javaslat célja, hogy Uniószerre hozzájáruljon a reziliens energia-infrastruktúra időben történő és hatékony fejlesztéséhez és interoperabilitásához. Az energiahálózati infrastruktúra döntő szerepet játszik az EU versenyképességének fellendítésében, az Unió biztonságának garantálásában, valamint az energetikai átállásban és a dekarbonizációban. Ugyanakkor az energiahálózatok fejlesztése új és jelentős kihívásokkal néz szembe.

A villamosenergia-hálózatoknak ki kell elégíteniük a végfelhasználás villamosításához és a hidrogénrendszer bővítéséhez kapcsolódó növekvő keresletet. Cél, hogy az uniós végsőenergia-fogyasztás villamosítása a tisztaiapar-megállapodásban¹ foglaltaknak megfelelően 2030-ig a jelenlegi mintegy 23 %-ról hozzávetőlegesen 32 %-ra emelkedjen. A tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy a villamosenergia-hálózati összeköttetés szintje 2030-ig elérje a 15 %-ot². A 2040-re kitűzött uniós célok elérése érdekében a hálózatoknak 2,2–2,4 TW megújulóenergia-kapacitást kell integrálniuk³. A hálózatoknak alkalmazkodniuk kell, hogy az Unió egy decentralizáltabb, digitalizáltabb és rugalmasabb villamosenergia-rendszerrel rendelkezzen, amelyben több millió tetőre szerelt fotovoltaikus panel áll rendelkezésre és a helyi energiaközösségek osztoznak az erőforrásokon. 2040-ig a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok 1,2 billió EUR, a hidrogénhálózatok pedig 240 milliárd EUR összegű beruházást igényelnek⁴. 2050-ig csak a tengeri megújuló energiaforrások terén akár 360 GW-os bővítésre is szükség lehet⁵, amelyet össze kell kapcsolni a szárazföldi hálózatokkal, többek között azok szükséges megerősítése révén. **A hidrogén fontos szerepet fog játszani azon ipari és közlekedési folyamatok dekarbonizációjában, ahol a villamosítás nem járható út.** A hidrogénhálózatok Európa-szerre össze fogják kapcsolni a termelést azokkal a keresleti központokkal, ahol a helyszíni hidrogéntermelés nem megvalósítható.

A **Draghi-jelentés**⁶ az engedélyezési és közigazgatási eljárások egyszerűsítésére és észszerűsítésére, valamint a határokon átnyúló infrastruktúra-fejlesztés tekintetében az Unió és a tagállamok között összehangolt stratégiai megközelítésre szólított fel. A **Tanács** felkérte a Bizottságot, hogy az uniós céloknak való megfelelés érdekében tegyen javaslatot a hálózattervezés és -kiépítés megerősített keretére⁷. A Tanács a 2025. június 16-i következtetéseiben⁸ felszólította a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy hálózati csomagra, amely többek között a hálózatokra vonatkozó uniós szabályok egyszerűsítésére,

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Tisztaiapar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv, COM(2025) 85 final.

² (EU) 2018/1999 rendelet az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról.

³ COM(2025) 524 final: Javaslat a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról szóló rendeletre (európai klímarendelet).

⁴ Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. *et al.*, [Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy](#), 2025; csak az elosztóhálózatok beruházási igényei 730 milliárd EUR-t tesznek ki.

⁵ https://energy.ec.europa.eu/news/member-states-agree-new-ambition-expanding-offshore-renewable-energy-2024-12-18_en?prefLang=hu.

⁶ https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en?prefLang=hu&etrans=hu.

⁷ Az Energiaügyi Tanács 2024. május 30-i következtetése a fenntartható villamosenergia-hálózati infrastruktúra fejlesztéséről, 10459/24.

⁸ Az Európai Unió Tanácsa, 10279/25.

az uniós, regionális és nemzeti igények integrálására, a projektek megvalósításának biztosítására, a határokon átnyúló közös érdekű projektekre vonatkozó hatékony költségmegosztási mechanizmusok kidolgozására, valamint annak értékelésére irányuló intézkedéseket tartalmaz, hogy szükség van-e további jogalkotási javaslatokra az energia-infrastruktúra engedélyezésének felgyorsítása érdekében. Következtetéseiben az **Európai Tanács** az egész Unióra kiterjedő hosszú távú beruházási tervezésre szólított fel az uniós villamosenergia-piac teljes körű integrálása és összekapcsolása érdekében, ami hozzájárul az Unió energiabiztonságához, valamint az infrastruktúra védelméhez és rezilienciájához⁹. Az **Európai Parlament** kiemelte a hálózatok korszerűsítésének és bővítésének, valamint a digitalizációba történő beruházásoknak a fontosságát, különös tekintettel az integrált ágazatközi és többszintű tervezésre¹⁰. Hangsúlyozza továbbá, hogy a határokon átnyúló infrastruktúra az egységes piac sikeres elmélyítésének és az Unió rezilienciája növelésének feltétele¹¹.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló, 2013-ban elfogadott rendelet hozzájárult az Unió alapvető energiapolitikai célkitűzéseinek teljesítéséhez azáltal, hogy a közös érdekű projektek azonosítására szolgáló és időben történő kidolgozását biztosító szabályokat állapít meg, amelyek biztosítják a transzeurópai energiahálózatok interoperabilitását, a belső energiapiac működését, az ellátás biztonságát az Unióban, valamint a megújuló energiaforrások integrálását. Emellett hozzájárult a közös érdekű projektek engedélyezési eljárásainak észszerűsítéséhez, egyúttal előírt szabályozási segítségnyújtást, az államok közötti költségmegosztásra és a kockázatalapú ösztönzőkre vonatkozó szabályokat és iránymutatásokat, valamint az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből nyújtott finanszírozáshoz való hozzáférés feltételeit. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2022. évi felülvizsgálatának célja az volt, hogy a keretet összhangba hozza az európai zöld megállapodás 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével.

Bár a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet célkitűzései nagyrészt továbbra is érvényesek, számos hiányosságot kell kezelni annak érdekében, hogy a keret a tisztaipar-megállapodás célkitűzéseivel és az európai klímarendelettel összhangban alkalmas legyen a 2050-ig megvalósítandó dekarbonizált, versenyképes és reziliens energiarendszer támogatására.

Először is a meglévő és tervezett infrastrukturális projektek céljukat tekintve nem igazodnak kellő mértékben az EU energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez. Jelentős eltérés mutatkozik a határokon átnyúló villamosenergia-infrastruktúra iránti igényünk és az infrastruktúra-fejlesztés sebessége és szintje között mind az átviteli, mind az elosztóhálózat szintjén¹². A villamos energia esetében továbbra sincs terv arra, hogy a 2030-ig előre jelzett, határokon átnyúló villamosenergia-szükséglet mintegy felét (88 GW-ból 41 GW-ot) miként fedezzük, és ez a különbség a következő évtizedben várhatóan nőni

⁹ Az Európai Tanács 2025. márciusi következtetései, EUCO 1/25.

¹⁰ Az Európai Parlament 2025. június 19-i állásfoglalása a villamosenergia-hálózatokról (2025/2006(INI)).

¹¹ Az Európai Parlament 2025. május 7-i állásfoglalása [az Unió megújított hosszú távú költségvetéséről a változó világban](#) (2024/2051(INI)).

¹² ACER (2024): Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system – 2024 Monitoring Report (A villamosenergia-infrastruktúra fejlesztése a versenyképes és fenntartható energiarendszer támogatása érdekében – 2024. évi nyomonkövetési jelentés).

fog. 2040-re a határkeresztesző villamosenergia-kapacitás iránti igény 108 GW lesz¹³. Az infrastrukturális igények kielégítésének elmulasztása akadályozhatja a rendszer dekarbonizációját, alááshatja az ellátás biztonságát, és potenciálisan a piac további széttagozottságához és magasabb energiaárakhoz vezethet. A rendszerhatékonyság szempontjából a jelenlegi keret nem veszi figyelembe a hálózatbővítés alternatíváinak, például a nem vezetékes vagy a digitális megoldásoknak az alkalmazását. Emellett a hidrogénhálózat tervezésének és integrációjának javítása döntő fontosságú lesz az ipar rendszeroptimalizálásának és dekarbonizációjának biztosításához.

Másodsor: a határokon átnyúló infrastrukturális projektek végrehajtása túl lassú, ami növeli az általános projektköltségeket, és akadályozza a hálózatfejlesztést. A villamosenergia-infrastruktúra projektek befejezése az átviteli hálózatok esetében akár 10 évig is eltarthat. A késedelmek gyakran annak tudhatók be, hogy nehéz megállapodásra jutni a **költségmegosztásról** azokban az esetekben, amikor a projektek a fogadó tagállamon kívül is előnyökkel járnak. A határokon átnyúló infrastruktúra integráltabbá válásával várhatóan növekedni fog az olyan projektek száma,

amelyek a fogadó tagállamon kívül is előnyökkel járnak. Emellett a késedelmes **engedélyezési eljárások** továbbra is kulcsfontosságú szűk keresztmetszetet jelentenek, és a villamosenergia-átviteli infrastrukturális projektek befejezéséhez szükséges idő több mint felét teszik ki.

Végül az infrastruktúra biztonságával kapcsolatban is felmerülnek aggályok. A közelmúlt fizikai és kiberbiztonsági incidensei rávilágítottak annak kockázatára, hogy ellenséges szereplők veszik célba az Unió energia-infrastruktúráját, ami gazdasági költségvonzatokkal és energiarendszerünk stabilitására nézve is következményekkel jár. A harmadik országbeli szereplők is egyre nagyobb érdeklődést tanúsítanak az uniós energia-infrastruktúrába való beruházás iránt, ami növelheti az Unió energiabiztonsággal kapcsolatos kockázatoknak való kitettségét. A szándékos szabotázsakciókon túl az újonnan felmerülő kockázatok – többek között a természeti veszélyek és az éghajlattal kapcsolatos hatások – is befolyásolják az EU energia-infrastruktúrájának rezilienciáját.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet felülvizsgálatára irányuló javaslat célja e kérdések kezelése, amelyeket az e javaslatot kísérő hatásvizsgálati és végrehajtási jelentés azonosított. A javaslat konkrétan a következő célokból vezet be változtatásokat:

- Annak biztosítása, hogy a hálózatfejlesztési tervekben szereplő és közös, illetve kölcsönös érdekű projektként kiválasztott projektek megfelelően és hatékonyan kezeljék az azonosított infrastrukturális igényeket, kellően figyelembe véve a nem vezetékes megoldásokat.
- A költségmegosztási eszközök használatának megkönnyítése a határokon átnyúló infrastrukturális projektek gyorsabb megvalósítása érdekében, ami a költségmegosztási eszközök fokozott használatához és a projektek megvalósítására fordított idő csökkenéséhez vezet.
- A határokon átnyúló energiainfrastruktúra-projektek (közös, illetve kölcsönös érdekű projektek) engedélyezési eljárásainak egyszerűsítése és felgyorsítása, lehetővé téve a meglévő határidők betartását.

¹³ ENTSO-E (2025), 2024. évi tízéves hálózatfejlesztési terv. Opportunities for a more efficient European power system by 2050 (A hatékonyabb európai villamosenergia-rendszer lehetőségei 2050-ig). Infrastructure Gaps Report (Jelentés az infrastrukturális hiányosságokról).

- A határokon átnyúló energia-infrastruktúra fizikai és kiberbiztonságának, továbbá rezilienciájának fokozása.

A kezdeményezés továbbá értékelt és meghatározott egy sor, a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet egyszerűsítésére és hatékonyságának javítására, valamint az érdekelt felek megfelelési és a szabályozási költségeinek lehetőség szerinti csökkentésére irányuló intézkedést (lásd alább).

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ez a javaslat megfelel a Bizottság által a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési tervben¹⁴ tett azon kötelezettségvállalásnak, hogy jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésekből álló európai hálózati csomagot javasol többek között a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet egyszerűsítése, a – különösen a rendszerösszekötőket érintő – projektek határokon átnyúló integrált tervezésének és megvalósításának biztosítása, továbbá a hálózatok engedélyezésének egyszerűsítése, a villamosenergia-elosztó hálózat tervezésének javítása, a hidrogénpiac felfutásának felgyorsítása, valamint a digitalizáció és az innováció fellendítése érdekében. A javaslat a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2022. évi felülvizsgálatára, valamint a hálózatokra vonatkozó 2023. évi uniós cselekvési tervre¹⁵ épül, amely a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet keretének végrehajtására összpontosított.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz kiegészíti a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletet azáltal, hogy foglalkozik a magas társadalmi-gazdasági és társadalmi értékkel bíró, de kereskedelmi életképességet nélkülöző közös érdekű projekteknél mutatkozó finanszírozási hiánnyal. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből származó pénzügyi támogatásra való jogosultság a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló felülvizsgált rendelet hatálya alá tartozó infrastruktúra-kategóriák köréhez kapcsolódik, tekintve, hogy a közös érdekű projekt státusz vagy kölcsönös érdekű projekt státusz megszerzése előfeltétele annak, hogy a határokon átnyúló infrastruktúrális projekteket az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz finanszírozásban részesítse. A javaslat összhangban van a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret szerinti jelenlegi Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel (CEF), valamint a 2028–2034-es többéves pénzügyi keret szerinti, CEF-re vonatkozó javaslattal, amely kiemeli „a valódi energiaunió és a jól integrált uniós infrastruktúrális hálózatok alapvető fontosságát” azáltal, hogy jelentősen növeli az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz energiaügyi ága (CEF-E) számára javasolt költségvetést¹⁶.

A javaslat összhangban van továbbá a villamosenergia-piaci irányelvben és rendeletben, az energiaunió irányításáról szóló rendeletben és a megújulóenergia-irányelvben meghatározott célokkal és célkitűzésekkel, különösen az uniós energiapiacok integrációjának, valamint a megújuló energiaforrások és a rugalmassági megoldások széles körű bevezetésének és integrációjának lehetővé tételével.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Ez a javaslat kiegészít az integráltabb európai energiapiac létrehozására irányuló más kezdeményezéseket. Összhangban van továbbá a 2040-re vonatkozóan javasolt uniós éghajlat-politikai célkitűzéssel és az európai klímarendeletben foglalt, 2050-ig teljesítendő

¹⁴ COM(2025) 79 final.

¹⁵ COM(2023) 757 final.

¹⁶ COM(2025) 547 final: Rendeletjavaslat az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2028–2034-es időszakra történő létrehozásáról.

klímasemlegességi kötelezettséggel. E javaslat, valamint a párhuzamosan elfogadott módosító irányelv célja, hogy felgyorsítsa az energia-infrastruktúrával, ezen belül az átviteli és elosztóhálózatokkal, a tárolólétesítményekkel és elektromos töltőberendezésekkel, valamint a megújuló energiával kapcsolatos projektek engedélyezését, és ezáltal megkönnyítse azok gyors megvalósítását.

A transeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet felülvizsgálata a villamosenergia-piaci jogszabályok céljait hivatott támogatni annak biztosítása révén, hogy az infrastruktúra növelje a társadalmi-gazdasági jólétet, és tovább erősítse a meglévő infrastruktúra hatékony használatát. Az energiaunió irányításáról szóló rendeletben foglalt, a villamosenergia-hálózatok összekapcsolására vonatkozó célok fokozására irányuló lehetséges intézkedések értékelésére az említett rendelet felülvizsgálatának részeként, valamint az energia-infrastruktúrába történő szükséges nemzeti beruházások további támogatását célzó intézkedések keretében kerül sor.

Az e javaslat szerinti, biztonsággal kapcsolatos intézkedések a horizontális biztonsági jogszabályok – többek között a kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló uniós irányelv¹⁷, a NIS 2 irányelv¹⁸ és a határkeresztező villamosenergia-áramlás kiberbiztonsági szempontjaira vonatkozó ágazatspecifikus szabályokról szóló üzemi és kereskedelmi szabályzat¹⁹ – követelményeire épülnek. Az e javaslatban szereplő intézkedések támogatják a javaslat célkitűzéseit és végrehajtását, valamint az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretét, miközben kifejezetten a transeurópai energiahálózathoz tartozó infrastruktúrára összpontosítanak. Az uniós energiabiztonsági keret 2026. évi felülvizsgálata az energiabiztonság horizontális kezelésével ki fogja egészíteni az e javaslat szerinti hálózatspecifikus megközelítést.

Az ipar felgyorsításáról szóló jogszabály olyan intézkedéseket fog tartalmazni, amelyek felgyorsítják az energiaigényes iparágak dekarbonizációjára irányuló projektek engedélyezését. Az ipar villamosításához elengedhetetlen a megfelelő hálózati kapacitás és az időben történő hálózati csatlakozás, ezért a két kezdeményezés kidolgozása szoros együttműködésben történik²⁰. A javaslat a tranzmediterrán energiaügyi és tisztatechnológiai együttműködési kezdeményezés (T-MED) és a földközi-tengeri paktum szempontjából is releváns.

Tekintettel a tervezett szén-dioxid-leválasztási, -hasznosítási és -tárolási csomagra, ez a javaslat nem foglalkozik a határokon átnyúló szén-dioxid-infrastruktúra tervezésével. A nemzeti, regionális és helyi szintű hálózattervezés, valamint a fűtési és hűtési ágazat közötti

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (NIS 2 irányelv).

¹⁹ A Bizottság (EU) 2024/1366 felhatalmazáson alapuló rendelete (2024. március 11.) az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a határkeresztező villamosenergia-áramlás kiberbiztonsági szempontjaira vonatkozó ágazatspecifikus szabályokról szóló üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozása révén történő kiegészítéséről.

²⁰ Például az ipar energiafogyasztással kapcsolatos igényeinek megfelelően tükröződniük kell a nemzeti hálózatfejlesztési tervekben, és fordítva: az iparpolitikában is el kell ismerni az infrastruktúra-tervezést, figyelembe véve a hidrogén és a szén-dioxid hálózati és csővezetékes infrastruktúrájának szükségességét.

szoros kapcsolat okán a gázpiaci irányelv²¹ közelmúltbeli felülvizsgálata szorosabb koordinációt követel meg az ágazatok között. A hálózati csomag ezekre a követelményekre kíván építeni. Emellett a hamarosan elkészülő villamosítási cselekvési terv, az energiaágazat digitalizációjára és a mesterséges intelligenciára vonatkozó stratégiai ütemterv, valamint az uniós hőtechnikai stratégia fontos hozzájárulást fog nyújtani a jövőbeli hálózattervezéshez. A csomag alátámasztja a felhőszolgáltatások és a mesterséges intelligencia fejlesztéséről szóló, hamarosan elkészülő rendeletet is, amelynek célja, hogy beruházásokat vonzzon az adatközpontokba.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 172. cikkén alapul, amely jogalapot biztosít a transzeurópai hálózatok területén tervezett intézkedések célkitűzéseire, prioritásaira és főbb irányvonalaira vonatkozó iránymutatások elfogadásához a 171. cikkben rögzítettek szerint. Az iránymutatások meghatározzák azokat a közös érdekű projekteket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a transzeurópai energiahálózat megfeleljen a célnak, valamint rögzítik azokat a feltételeket, amelyek mellett az EU pénzügyileg támogathatja a közös érdekű projekteket.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

A javasolt módosítások megfelelnek a **szubszidiaritás** elvének, mivel az uniós szintű fellépés a határokon átnyúló európai energiahálózat korszerűsítése és fejlesztése révén a nemzeti szintű fellépésnél hatékonyabban járul hozzá az uniós energiapiac további integrációjához.

Az uniós szintű fellépés szükségessége

Az energiaátviteli infrastruktúra (amely magában foglal egy összekapcsolt tengeri hálózatot és egy intelligens energiahálózati infrastruktúrát is) határokon átnyúló hatásai miatt európai hozzáadott értékkel rendelkezik, és elengedhetetlen a klímasemleges energiarendszer megvalósításához. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hozzájárult az uniós energiapiaci integrációval, a versennyel, valamint az ellátás biztonságával kapcsolatos eredmények eléréséhez. A határokon átnyúló energia-infrastruktúra fejlesztéséhez a tagállamok közötti, regionális együttműködést biztosító keret szükséges. A belső energiapiac határokon átnyúló infrastruktúrát igényel, amelynek kifejlesztéséhez két vagy több saját szabályozási kerettel rendelkező tagállam együttműködésére van szükség.

A nemzeti szintű szabályozás és tervezés nem elegendő, mivel az egyes nemzeti közigazgatási szerveknek nincs hatáskörük a határokon átnyúló infrastruktúra tervezésére. A belső hálózati elemek jelentősen befolyásolják a határokon átnyúló infrastruktúra-fejlesztés lehetőségeit, ami viszont érinti a határokon átnyúló kereskedelmet. Az EU összekapcsolt hálózatának jellege miatt, illetve egy hatékonyabb energiarendszer kiépítéséhez szorosabban össze kell hangolni a nemzeti és az európai tervezést.

Uniós hozzáadott érték

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hozzáadott értéket nyújtott ahhoz képest, amit pusztán nemzeti vagy regionális szinten lehetett volna elérni. 2013 és 2025 között több mint 100 projekt zárult le a közös érdekű projekt státusznak köszönhetően. Az ipar

²¹ Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2024/1788 irányelve (2024. június 13.) a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról, az (EU) 2023/1791 irányelv módosításáról, valamint a 2009/73/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (átdolgozás).

gyorsított villamosítása, dekarbonizációja és digitalizációja, valamint a megújulóenergia-projektek bevezetése az energia-infrastruktúra példátlan ütemű megerősítését teszi szükségessé, amelyet kizárólag nemzeti intézkedésekkel nem lehet megvalósítani. A hatékonyabb határokon átnyúló tervezés javítani fogja a tiszta energiaforrások integrációját, valamint a villamosenergia-piaci igények kielégítését, mindez pedig segítené az EU-t energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek elérésében. Az integráltabb piac ösztönzi az innovatív energiaátviteli és -elosztási technológiák fejlesztését és elterjedését, valamint hozzájárul a rendszer rugalmasságához és az ellátás biztonságához. Ez hatékonyabb hálózatot eredményezhet, és javíthatja a határokon átnyúló kereskedelmet a költséghatékonyabb és biztonságosabb energiarendszer érdekében.

- **Arányosság**

A kezdeményezés megfelel az arányosság elvének. Az EUMSZ 170. cikkében meghatározottak szerint a transzeurópai energiahálózatok terén megvalósítandó fellépés alkalmazási körébe tartozik. A politikai beavatkozás arányos a hatásvizsgálatban meghatározott problémák léptékével és jellegével, valamint a kezdeményezés kitűzött céljainak elérésével. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet javasolt felülvizsgálata nem lépi túl a reziliens energia-infrastruktúra, a megújuló energia és a rugalmasság – többek között a tárolólétesítmények és az elektromos töltőberendezések – időben történő és hatékony fejlesztésének és interoperabilitásának Uniós-szerte történő biztosítására irányuló általános célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

A javasolt intézkedések hozzájárulnak az Unió energiainfrastruktúra-igényeinek hatékonyabb kezeléséhez, biztosítják a projektek gyorsabb megvalósítását, és fokozzák az EU energiahálózati infrastruktúrájának rezilienciáját anélkül, hogy jelentős költségeket rónának az átvitelirendszer-üzemeltetőkre és a projektgazdákra, a tagállamokra, a nemzeti szabályozó hatóságokra és az Energiaszabályozók Európai Unió-s Együttműködési Ügynökségére (ACER).

A végrehajtási jelentés eredményei alapján a Bizottság számos szakpolitikai alternatívát értékelt a jelenlegi TEN-E keretrendszer négy hatásterületére, nevezetesen az infrastruktúra-tervezésre és a projektvégrehajtásra, a költség- és haszonmegosztásra, az engedélyezésre és a biztonságra vonatkozóan. Az alternatívák összehasonlítása alapján (lásd a hatásvizsgálati jelentés 6. és 7. szakaszát) a 2. szakpolitikai alternatíva a legalkalmasabb a kezdeményezés egyedi célkitűzésének elérésére anélkül, hogy aránytalan többletterhet róna az érintett szereplőkre. A javaslat a 2. szakpolitikai alternatíván alapul, amely arányosnak tekinthető a probléma jellegével, mert a jelenlegi folyamatok észszerűsítésére összpontosít, és olyan új érdemi eszközöket kínál, amelyekkel hatékonyan érhetőek el a kezdeményezés célkitűzései.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló jelenlegi rendelettel kapcsolatos összességében kedvező tapasztalatokra, valamint az előző rendelet összességében pozitív értékelésére alapozva a választott jogi aktus a rendelet, egy hatékony jogi aktus, amely közvetlenül alkalmazandó és teljes egészében kötelező, biztosítva az egységes végrehajtást és a jogbiztonságot.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A javasolt felülvizsgálat terjedelme és a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet legutóbbi, 2022. évi módosítása miatt nem lehetett utólagos értékelést végezni. Ehelyett végrehajtási jelentés készült, amely a hatásvizsgálati jelentés részét képezte. A végrehajtási jelentés a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2022. évi felülvizsgálatának részeként bevezetett és felülvizsgált konkrét rendelkezések teljesítményére összpontosít. Helyettesíti a teljes körű értékelést, amely csak a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2027-ben esedékes felülvizsgálatának részeként várható²². Ezt megelőzően 2019 januárja és 2020 szeptembere között került sor értékelésre a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2022. évi felülvizsgálatával összefüggésben²³.

A végrehajtási jelentés bizonyította, hogy további javításokra van szükség, nevezetesen a forgatókönyvek kidolgozása, az infrastrukturális igények azonosítása és az azt követő tízéves hálózatzfejlesztési terv, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kiválasztása és értékelése, valamint az államok közötti költségmegosztás és az engedélyezési keretek tekintetében. A jelentés megállapította, hogy a forgatókönyvek kidolgozásának és az infrastrukturális hiányosságok azonosításának folyamatai során hátráltató körülmények, többek között késedelmek adódnak, amelyek akadályozzák e folyamatokat a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet céljainak hatékony elérésében. A Bizottságnak és az ACER-nek kevés eszköze van arra, hogy a folyamatot az Unió számára kulcsfontosságú projektek azonosítása felé orientálja. Emellett, bár a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2022. évi felülvizsgálatának engedélyezéssel kapcsolatos módosításai általában elérték az eljárások egyértelműségének és rugalmasságának növelésére irányuló céljukat, további javításokra lenne szükség az eljárások felgyorsításának támogatása érdekében, ami hozzájárulna a folyamat általános hatékonyságához. Az államok közötti költségmegosztás tekintetében a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet rendelkezései megkönnyítették a közös, illetve kölcsönös érdekű projektek beruházási költségeinek megosztását, elsősorban az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz igénybevételére vonatkozó kérelmek támogatása révén. A nem fogadó országok azonban nagyon kevés esetben – a villamosenergia-ágazatban pedig egyszer sem – voltak az államok közötti költségmegosztásról szóló határozatok érintettjei. A rendelkezések ezért csak korlátozott hatékonysággal mozgósítottak további beruházásokat a nem fogadó országokból, amelyek számára egyébként a projektek számottevő előnnyel járhatnak.

E javaslat célja, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet célzott módosításai révén kezelje a hatásvizsgálati jelentéshez csatolt végrehajtási jelentésben azonosított problémákat.

²² Lásd a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 22. cikkét.

²³ Európai Bizottság: Energiaügyi Főigazgatóság, ECORYS, Ramboll, REKK, Shepherd and Wedderburn, Akkermans, F., Le Den, X., Heidecke, L., Jansen, L., Juárez, V., Kácsor, E., Mezösi, A., Nigohosyan, D., Nguyen, N., Rodger, S., Selei, A., Takácsné Tóth, B., Møller Thomsen, S., Til, H. v. Yagafarova, A., *Support to the evaluation of Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure – Final report* [A transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet értékeléséhez nyújtott támogatás – zárójelentés], Kiadóhivatal, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/154438>.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokkal összhangban a Bizottság 2025. május 13. és augusztus 5. között átfogó nyilvános konzultációt folytatott online az „Ossza meg velünk véleményét!” weboldalon. A konzultáció a következő témákra terjedt ki: i. a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet általános működése, ii. uniós infrastruktúra-tervezés, iii. a villamosenergia-hálózatok nemzeti szintű tervezése, iv. villamosenergia-hálózati fogadókapacitás, v. engedélyezés, vi. hálózati infrastruktúrába történő beruházások, vii. ellátási láncok, viii. digitalizáció és reziliencia, valamint ix. egyszerűsítés.

A konzultációra összesen 197 válasz érkezett. Emellett két e-mail érkezett a konzultáció céljára létrehozott funkcionális postafiókon keresztül. A nyilvános konzultáció során 197 válasz érkezett minden feleletválasztós kérdésre, ami azt jelenti, hogy minden válaszadó minden egyes kérdésre válaszolt. Egyes kérdések esetében a válaszadóknak ötpontos skálán kellett megjelölniük, hogy milyen mértékben értettek vagy nem értettek egyet az állításokkal. A skála a következő volt: i. egyáltalán nem értek egyet, ii. kismértékben nem értek egyet, iii. semleges, iv. kismértékben egyetértek, v. határozottan egyetértek. Választható volt a „nem tudom” lehetőség is.

Az érdekelt felek véleménye megoszlott azzal kapcsolatban, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv és a nemzeti átviteli fejlesztési tervek biztosítják-e az uniós és nemzeti szintű integrált és koherens tervezést. Az azzal kapcsolatos vélemények is eltérőek voltak, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv milyen mértékben azonosítja az összes határokon átnyúló infrastrukturális igényt. Ennek ellenére a többség (54 %) jelezte, hogy hatékonyságának növelése érdekében az érdekelt felek szerepére is kiterjedően felül kell vizsgálni a tízéves hálózatfejlesztési tervek jelenlegi irányítási keretét. Emellett a jogalkotási javaslattal összhangban a válaszadók mintegy fele (44 %) úgy vélte, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv nem kezeli megfelelően az azonosított infrastrukturális hiányosságokat, és többségük (60 %) egyetértett azzal, hogy a nemzeti projekteknek egyértelműbben támogatniuk kell az uniós szintű prioritásokat. A válaszadók többsége (61 %) továbbá egyetértett azzal is, hogy szorosabban össze kell hangolni a nemzeti átviteli fejlesztési terveket. Emellett a válaszadók többsége (59 %) pozitívan értékelte a közös, illetve kölcsönös érdekű projektek pályázati eljárásának az általi egyszerűsítését, hogy e javaslattal összhangban (bizonyos feltételek teljesülése esetén) módosulnak a közös, illetve kölcsönös érdekű projekt státuszú, az egyes eljárásokban ismételt benyújtandó projektekre vonatkozó követelmények.

A válaszadók 41 %-a (köztük sok rendszerüzemeltető) nem értett egyet, 36 %-a pedig egyetértett azzal, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv inkább felülről építkező megközelítést alkalmazzon a hálózatfejlesztésnek az uniós és tagállami éghajlat- és energiapolitikai célokkal való összehangolására irányuló infrastruktúra-tervezésben. Hasonlóképpen a válaszadók 41 %-a (köztük sok rendszerüzemeltető) nem értett egyet, 36 %-a pedig egyetértett azzal, hogy a tízéves hálózatfejlesztési terv inkább felülről építkező európai megközelítést alkalmazzon az azonosított szükségletek és a közös európai érdeket szolgáló kiemelt projektek jobb összekapcsolása érdekében. Bár ez a jogalkotási javaslat megerősíti az infrastruktúra-tervezési folyamat uniós szintű irányítását azáltal, hogy a Bizottság átveszi a központi forgatókönyvek kidolgozását, és felhatalmazást kap arra, hogy pályázati felhívásokat tegyen közzé az infrastrukturális hiányosságok kezelésére, a javaslat fenntartja a tagállamok erőteljes bevonását és a folyamat lépéseinek validálását, a nyilvános konzultáció eredményeivel való összhang tekintetében is egyensúlyt teremtve. A folyamatok gyakorlati megvalósulását illetően az érdekelt felek nagy többsége (85 %) megfelelőnek találta a jelenlegi kétéves ciklust. A jogalkotási javaslat négy évre hosszabbítja a tízéves hálózatfejlesztési terv jelenlegi

kétéves ciklusát, azonban fenntartja a rugalmasságot arra az esetre, ha aktualizálásra lenne szükség.

A válaszadók többsége pozitívan értékelt, hogy a jogalkotási javaslatához jól illeszkedően az infrastrukturális igények azonosításában szerepeljenek a belső megerősítések (72 %) és a nem vezetékes megoldások (54 %). Az érdekelt felek többsége (62 %) abban is egyetértett, hogy több uniós szintű fellépésre van szükség a digitális, innovatív és hálózatjavító technológiák láthatóságának és számszerűsített előnyeinek növelése érdekében. A válaszadók nagyobb hányada (76 %) érvelt azzal, hogy további intézkedésekre van szükség a meglévő hálózat hatékonyságának növeléséhez.

A **költségmegosztást** illetően a jelenlegi keret a válaszadók 38 %-a²⁴ szerint nem felel meg a célnak, és 36 %²⁵ támogatta az államok közötti költségmegosztási keret továbbfejlesztését, megkönnyítve a beruházási költségeknek a fogadó tagállamokon kívüli országok közötti, a várható előnyökkel arányos megosztását, ami a jogszabály felülvizsgálatának támogatását jelzi. Emellett a válaszadók 37 %-a²⁶ vélte úgy, hogy az államok közötti költségmegosztási kereten belüli beruházási kérelem több – egyetlen „csomagban” összevont – projektre is kiterjedhetne annak érdekében, hogy e javaslattal összhangban megkönnyítse a költségek több tagállami kedvezményezett közötti megosztását.

Az **engedélyezést** a legtöbb válaszadó az energetikai átálláshoz szükséges ütemű hálózatiinfrastruktúra-fejlesztés egyik fő akadályaként sorolta be, ami azt jelzi, hogy támogatják a TEN-E keretrendszer e tekintetben történő megerősítését. Emellett a válaszadók mintegy harmada számolt be arról, hogy a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet engedélyezésre vonatkozó rendelkezései nem egyértelműek és nehézkesen hajthatók végre, 16 %-uk semleges álláspontra helyezkedett, 34 %-uk pedig bizonytalan volt. Az érdekelt felek túlnyomó többsége támogatja a környezeti vizsgálatok egyszerűsítését és észszerűsítését, az engedélyezési eljárások digitalizálását, valamint a hálózatok engedélyezésére vonatkozó jogszabályi határidők lerövidítését a jogalkotási javaslattal összhangban.

A **biztonsággal kapcsolatos intézkedéseket** illetően az érdekelt felek több mint egyharmada értett egyet azzal, hogy az uniós jogi keret nem kezeli megfelelően a felmerülő biztonsági kockázatokat (38 %)²⁷, valamint azzal, hogy a jogalkotási javaslattal összhangban a fizikai és kiberkockázatokkal szembeni védelem fokozása érdekében további biztonsági kritériumokra van szükség a közös érdekű projektekre és a kölcsönös érdekű projektekre vonatkozóan (36 %)²⁸. Továbbá csak 14 % jelezte, hogy a keret foglalkozik a nem megbízható szereplők kizárásával a kritikus infrastrukturális projektekben való részvételből, 19 % semleges álláspontra helyezkedett, 45 % pedig (a vállalkozások 41 %-a, a vállalkozói szövetségek 48 %-a, a nem kormányzati szervezetek 86 %-a, a hatóságok 40 %-a) bizonytalan volt.

²⁴ A válaszadók 20 %-a semleges álláspontra helyezkedett, 35 %-uk pedig nem nyilvánított véleményt (lásd a hatásvizsgálat 2. mellékletét).

²⁵ A válaszadók 18 %-a semleges álláspontra helyezkedett, 31 %-uk pedig nem nyilvánított véleményt (lásd a hatásvizsgálat 2. mellékletét).

²⁶ A válaszadók 25 %-a semleges álláspontra helyezkedett, 32 %-uk pedig nem nyilvánított véleményt (lásd a hatásvizsgálat 2. mellékletét).

²⁷ A válaszadók 18 %-a semleges álláspontra helyezkedett, 32 %-uk pedig nem nyilvánított véleményt (lásd a hatásvizsgálat 2. mellékletét).

²⁸ A válaszadók 14 %-a semleges álláspontra helyezkedett, 27 %-uk pedig nem nyilvánított véleményt (lásd a hatásvizsgálat 2. mellékletét).

Az érdekelt felektől a konzultáció keretében kapott visszajelzéseket a Bizottság figyelembe vette a javaslat kidolgozása során. Az e jogalkotási javaslat szerinti intézkedések ezért jól igazodnak az érdekelt felek nézeteihez.

A nyilvános konzultáció eredményeinek részletes elemzését lásd az e kezdeményezést kísérő hatásvizsgálati jelentés 2. mellékletében.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A javaslat és az azt alátámasztó hatásvizsgálat a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet végrehajtási jelentéséből, az érdekelt felek hozzászólásaiból, az e tekintetben lefolytatott széles körű konzultációkból, szakirodalmi áttekintésből, valamint a közös érdekű projektek portfóliójának elemzéséből és modellezéséből származó bizonyítékokon alapul.

Az elemzés során a Bizottság figyelembe vette a Koppenhágai Fórum keretében 2023-ban, 2024-ben és 2025-ben elfogadott hivatalos következtetéseket is. A Koppenhágai Fórum keretében évente találkoznak az uniós intézmények, az átvitelrendszer-üzemeltetők, a projektgazdák, a szabályozó szervek, az energiavállalatok, a nem kormányzati szervezetek és a civil társadalom, valamint a finanszírozó közösség képviselői, hogy megvitassák az európai energia-infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos kihívásokat.

A Bizottság egyaránt figyelembe vette az ACER-nek a villamosenergia- és gázipari közös érdekű projektek előrehaladásáról, a kapacitásbővítéssel foglalkozó projektekről és a virtuális rendszerösszekötési pontokról, a villamosenergia- és gázpiac felügyeletéről, kapacitásfelosztásáról és szűkületkezeléséről szóló, éves konszolidált nyomkövetési jelentéseit, valamint az államok közötti költségmegosztási határozatokkal és a projekt-specifikus, kockázatalapú ösztönzőkkel kapcsolatos más naprakész információkat.

A javaslat és az azt alátámasztó hatásvizsgálat a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet végrehajtási jelentéséből, az érdekelt felek hozzászólásaiból, az e tekintetben lefolytatott széles körű konzultációkból, szakirodalmi áttekintésből, valamint a közös érdekű projektek portfóliójának elemzéséből és modellezéséből származó bizonyítékokon alapul. Több támogató tanulmány révén további információk gyűjtésére került sor a szakpolitikai alternatívák kidolgozásának támogatása, valamint az infrastrukturális beruházási igények, az infrastruktúra-tervezés és a késedelmek költségeinek értékelése céljából.

- **Hatásvizsgálat**

A Bizottság a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásnak megfelelően több szakpolitikai alternatívát felölelő hatásvizsgálatot végzett. Ezt a munkát a Bizottságon belül egy szolgálatközi irányítócsoporthoz keresztül folytatott strukturált konzultáció segítette. A hatásvizsgálatot a Bizottság ismertette és megvitatta Szabályozói Ellenőrzési Testülettel. Szabályozói Ellenőrzési Testület 2025. szeptember 26-án fenntartásokkal ellátott kedvező véleményt adott ki, amelynek nyomán a következő lépésekre került sor: i. a problémák kiváltó okainak és a javasolt intézkedésekkel való kapcsolatuknak a további tisztázása, ii. a szubszidiaritással kapcsolatos megfontolások értékelésének kidolgozása, iii. az általános és egyedi célkitűzések felülvizsgálata, a sikerkritériumok meghatározása, az operatív célkitűzések „SMART” (konkrét, mérhető, teljesíthető, releváns és határidőhöz kötött) jellegének erősítése, valamint a nyomkövetési intézkedések kidolgozása, iv. a különböző alternatívák költség-haszon szempontú összehasonlításának egyértelműbb bemutatása és indokolása, v. az engedélyezési intézkedések tartalmának és hatásainak részletesebb leírása, vi. a más uniós célkitűzésekhez képest vállalt lehetséges kompromisszumok kiemelése (lásd a hatásvizsgálati jelentés 1. mellékletét).

A hatásvizsgálat három fő problémát azonosított azok forrásaival együtt. A hatásvizsgálati munka során a Bizottság négy beavatkozási területen – i. infrastruktúra-tervezés és

projektvégrehajtás, ii. költség- és haszonmegosztás, iii. engedélyezés és iv. biztonság – számos intézkedést mérlegelt az azonosított problémák kezelése, valamint a kezdeményezés általános és egyedi célkitűzéseinek elérése érdekében. Az egyes beavatkozási területekhez tartozó intézkedéseket három szakpolitikai alternatíva szerint csoportosította, az uniós szintű beavatkozás és koordináció eltérő fokának logikáját követve, és figyelembe véve az intézkedések belső összeegyeztethetőségét és koherenciáját (lásd a hatásvizsgálati jelentés 5.2.2. szakaszát).

Az *1. szakpolitikai alternatíva megerősített alulról építkező megközelítéssel* számol, amely a jelenlegi uniós jogalkotási és szakpolitikai kereten belül csak korlátozott számú változtatást vezet be a szokásos ügymenethez képest, minimális további uniós szintű beavatkozással. Az *infrastruktúra-tervezés és a projektvégrehajtás* tekintetében megerősíti a meglévő keretet azáltal, hogy jobban meghatároz bizonyos követelményeket és egyszerűsít egyes folyamatokat (többek között a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kiválasztását, valamint a Bizottság és az ACER jóváhagyását) az egyszerűbb és megbízhatóbb tervezési folyamat biztosítása érdekében. Összehangolja továbbá a közös érdekű projektek, illetve a kölcsönös érdekű projektek projektkategóriáinak hatályát, többek között az elektrolízátorokkal kapcsolatos követelmények szigorításával és az intelligens gázhálózati kategória megszüntetésével. A *költség- és haszonmegosztást* illetően fokozza az átláthatóságot és megerősíti az uniós elveket, továbbá még inkább lehetővé teszi, hogy a költségmegosztás ösztönzőjeként a szűk keresztmetszet-kezelési bevételeket a határokon átnyúló villamosenergia-infrastruktúra finanszírozására használják fel. Az *engedélyezés* tekintetében támogatja a meglévő jogszabályok végrehajtását, többek között azáltal, hogy iránymutatást ad a környezeti hatásvizsgálati keret bizonyos szempontjainak végrehajtásához. A *biztonság* területén a fizikai és kiberkockázatokkal szembeni rezilienciával kapcsolatos megfontolásokkal bővíti a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek nyomom követését.

A *2. szakpolitikai alternatíva az alulról építkező megközelítés helyett egy inkább felülről építkező megközelítésre való áttéréssel számol*, erőteljesebb uniós szintű irányítással és a jelenlegi tagállami szintű szereplőkkel való fokozott koordinációval. Az 1. szakpolitikai alternatívához képest jelentősebb változtatásokat vezet be a jelenlegi uniós jogalkotási és szakpolitikai keretben, további uniós szintű koordinációval és egyes felelősségi köröknek az érintett érdekelt felek közötti újraelosztásával. Az *infrastruktúra-tervezést és a projektvégrehajtást* illetően különösen azáltal erősíti a Bizottság szerepét, hogy megbízza az infrastrukturális igények azonosítására szolgáló központi forгатókönyv kidolgozásával, valamint hiánypótlási mechanizmust vezet be, amely biztosítja, hogy a projektjavaslatok valamennyi infrastrukturális igényt kielégítsenek. Emellett kiterjeszti a közös érdekű villamosenergia-projektek kategóriájának hatályát a nem vezetékes megoldásokra is, és jobban elismeri a belső vezetékek szerepét. A *költség- és haszonmegosztást* illetően támogató keretet vezet be a határokon átnyúló projektek önkéntes összevonásához, hogy lehetővé tegye és ösztönözze az érintett tagállamok és harmadik országok közötti megbeszéléseket. Az *engedélyezés* tekintetében célzott jogszabályi változtatásokat eszközöl a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatálya alá tartozó, határokon átnyúló infrastruktúrák engedélyezési eljárásainak felgyorsítása érdekében. A *biztonság* területén további átláthatósági követelményeket vezet be a javasolt közös, illetve kölcsönös érdekű projektek tényleges tulajdonosaira vonatkozóan, beleértve a TEN-E hatálya alá tartozó, határokon átnyúló meglévő villamosenergia-infrastruktúra korszerűsítéséhez szükséges, biztonságos és rezilienciával kapcsolatos berendezéseket is.

A *3. szakpolitikai alternatíva a határokon átnyúló infrastruktúra teljes mértékben felülről építkező megközelítésével* számol. Magában foglalja a status quo jelentős strukturális és

intézményi változásait, valamint a nagyobb fokú uniós szintű központosítást és észszerűsítést, többek között azáltal, hogy uniós szervekre bizza az *infrastruktúra-tervezést* és a határokon átnyúló infrastrukturális projektek *engedélyezésének* összehangolását. A *költség- és haszonmegosztást* illetően a 2. szakpolitikai alternatíva intézkedéseire épít, ugyanakkor a határokon átnyúló tengeri infrastrukturális projektek esetében kötelező regionális tervezést és költségmegosztást is bevezet. A *biztonság* tekintetében a 2. és a 3. szakpolitikai alternatíva megegyezik.

A szakpolitikai alternatívákat a Bizottság az **eredményességük, hatékonyságuk, koherenciájuk és arányosságuk** szempontjából hasonlította össze. A 2. és 3. szakpolitikai alternatíva eredményesebbnek, hatékonyabbnak és az átfogó uniós szakpolitikai kerettel koherensebbnek tekinthető az 1. szakpolitikai alternatívához képest. Az 1. szakpolitikai alternatíva teljesítménye csak a szubszidiaritás és az arányosság tekintetében jobb valamivel. Ezért az 1. szakpolitikai alternatíva nem tekinthető lehetséges előnyben részesített szakpolitikai alternatívának. Bár az 1. szakpolitikai alternatívához képest az egyedi célkitűzések elérése tekintetében a 2. és a 3. szakpolitikai alternatíva teljesítménye egyaránt jobb, ebben a szakaszban úgy tűnik, hogy a 2. szakpolitikai alternatíva összességében hatékonyabban képes biztosítani azt, hogy a hálózati tervekben szereplő és közös, illetve kölcsönös érdekű projektként kiválasztott projektek megfelelően azonosított infrastrukturális igényeket elégítsenek ki, valamint azt, hogy az engedélyezési eljárások rövidebbek és egyszerűbbek legyenek. A hatékonyságot illetően a 3. szakpolitikai alternatíva kevésbé tekinthető hatékonynak az infrastruktúra-tervezésért és az összehangolt engedélyezési eljárásokért felelős két új uniós szintű szervezet létrehozásához (vagy a meglévők megerősítéséhez) szükséges további források és magas kezdeti költségek miatt. Ami a szubszidiaritást és az arányosságot illeti, a 3. szakpolitikai alternatíva keretében javasolt, magas szintű uniós beavatkozással járó intézkedések (azaz az infrastruktúra tervezéséért és engedélyezéséért, valamint a kötelező tengeri hálózattervezésért felelős uniós szervezetek) ebben a szakaszban aránytalannak tűnnek, tekintettel arra, hogy nem eredményeznek nagyobb fokú hatékonyságot, és várhatóan jelentősen magasabb többletköltséggel járnak.

A szakpolitikai alternatívák összehasonlítását követően a Bizottság **a 2. szakpolitikai alternatívát jelölte meg előnyben részesített alternatívaként**, amely a legalkalmasabb a kezdeményezés általános és egyedi célkitűzéseinek arányos módon történő elérésére. A 2. szakpolitikai alternatíva várhatóan **pozitív gazdasági, társadalmi és környezeti hatásokkal** jár. A kezdeményezés által várhatóan érintett fő célcsoportok az európai polgárok és fogyasztók, a projektgazdák (beleértve az átvitelrendszer-üzemeltetőket is), az átvitelrendszer-üzemeltetők európai szövetségei (villamosenergia-piaci ENTSO, földgázpiaci ENTSO és ENNOH), az illetékes nemzeti hatóságok és azok helyi és regionális képviselői, a nemzeti szabályozó hatóságok, az európai uniós szabályozó szervek, az elosztórendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők ágazati szervezetei, valamint az energiatermelők és az energiaipar.

Ami a gazdasági hatásokat illeti, az optimális hálózati forgatókönyvvel összhangban várhatóan jelentősen csökkenni fognak az energiarendszer költségei annak biztosítása révén, hogy az azonosított projektek jobban megfeleljenek az azonosított igényeknek, és teljes mértékben ellássák azokat. 2040-ig az optimális hálózatban végrehajtott évi 6 milliárd EUR összegű beruházás évi 14 milliárd EUR-val csökkentené a rendszerköltségeket, ami évi 8 milliárd EUR nettó megtakarítást jelentene. Az előnyben részesített alternatíva várhatóan jelentős hatással lesz a nagykereskedelmi villamosenergia-árakra is azáltal, hogy javítja a villamosenergia-hálózati összeköttetést, ami Unió-szerte árkonvergenciához, valamint összességében stabilabb és alacsonyabb árakhoz vezet. A jobb költségmegosztási keret az alternatíva szerint megkönnyítené a határokon átnyúló projektek megvalósítását és gyorsabb

végrehajtását, ami a társadalmi-gazdasági jólét szempontjából jelentős előnyökkel járna. Emellett a gyorsabb engedélyezés és az ennek köszönhetően a gyorsabb projektvégrehajtás az elkerült késedelmi költségek tekintetében várhatóan gazdasági előnyökkel jár a projektgazdák számára. Végül az energia-infrastruktúra fokozott biztonsága révén az előnyben részesített alternatíva abból a szempontból is előnyökkel járhat, hogy elkerülhetővé teszi a gazdasági jólét visszaesését és a javítási költségeket.

Az energiarendszer költségeinek csökkentése várhatóan pozitív hatással lesz a *versenyképességre* azáltal, hogy a fogyasztók, köztük az ipar számára elkerülhetővé teszi a költségeket, és mérsékli a hálózati díjak emelkedését. Az előnyben részesített alternatíva pozitív hatást gyakorol a *digitalizációra* is egyrészt azáltal, hogy nagyobb hangsúlyt fektet a nem vezetékes megoldások használatára a hálózattervezésben, másrészt azáltal, hogy digitalizálja az engedélyezési eljárásokat. Az előnyben részesített alternatíva összességében várhatóan *csökkenteni fogja* a vállalkozások (köztük az energiatermelők, a projektgazdák, az átvitelrendszer-üzemeltetők és az ENTSO-k) *adminisztratív és alkalmazkodási költségeit* az infrastruktúra-tervezés, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kérelmezési és értékelési folyamatai, valamint az engedélyezési eljárások észszerűsítése révén. Bár a vállalkozások éves költségmegtakarítása releváns adatok hiányában nem becsülhető meg teljeskörűen, megállapítható, hogy az előnyben részesített alternatíva ismétlődő költségmegtakarítást eredményezne. A tagállamok és a nemzeti hatóságok számára a 2. szakpolitikai alternatíva rövid távon adminisztratív többletköltségekkel járna a felülvizsgált jogszabályi keret végrehajtásához kapcsolódóan.

A kezdeményezésnek várhatóan pozitív *társadalmi hatásai* lesznek, bár a mennyiségi hatások és az elosztási hatások nehezen becsülhetők. A kereslet és a kínálat jövőbeli alakulásának pontos becslésén alapuló optimalizált hálózattervezéssel várhatóan elkerülhetők a meg nem térülő eszközök, minimalizálhatók a fogyasztók hálózati költségei, és lehetővé válik a további villamosítás, ezáltal pedig a hálózati beruházási költségek nagyobb kWh-számra való elosztása.

Ami a *környezeti előnyöket* illeti, az előnyben részesített szakpolitikai alternatíva várhatóan évente mintegy 27 millió tonna szén-dioxid-kibocsátás megtakarítását teszi lehetővé azáltal, hogy igazodik az optimális hálózati forgatókönyvhöz, és csökkenti a megújuló energia korlátozását. A 2024. évi tízéves hálózatfejlesztési tervvel összhangban 2040-ig szükséges további 108 GW határkeresztező kapacitás lehetővé tenné emellett 65 TWh gázból előállított villamos energia megújulóenergia-termeléssel való kiváltását, ezáltal pedig a szén-dioxid-kibocsátástól mentes energiatermelés jobb integrálását, amelynek révén a szén-dioxid-kibocsátás jelentős mértékben csökkenne Európában: a becslések szerint 2040-ben 27 millió tonna válna elkerülhetővé²⁹. Az engedélyezést illetően a környezeti hatások nagymértékben függenek az alkalmazott technológiától és az eszközök elhelyezkedésétől, valamint a környező állat- és növényvilág környezeti állapotától. A javasolt intézkedések kialakítása azonban biztosítékok bevezetésével kezeli a potenciális hatásokat.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló felülvizsgált rendelet várhatóan pozitív hatással lesz az egyszerűsítésre és a hatékonyság javítására. A kezdeményezés – különösen az infrastruktúra-tervezés tekintetében – várhatóan csökkenteni fogja az ENTSO-kra, az átvitelrendszer-üzemeltetőkre és a projektgazdákra nehezedő adminisztratív terheket annak eredményeként, hogy a Bizottság átveszi a központi forgatókönyv kidolgozását, valamint

²⁹ A villamosenergia-piaci ENTSO 2024. évi tízéves hálózatfejlesztési terve: Jelentés az infrastrukturális hiányosságokról.

olyan egyszerűsítések révén, mint a négyéves ciklusra csökkentett gyakoriság, valamint a megfelelő érettséget elért közös érdekű projektek módosított kérelmezési és értékelési folyamata. A közös érdekű projektekre és a kölcsönös érdekű projektekre vonatkozó egyszerűsített, egyszerűsített és digitalizált engedélyezési eljárások csökkentenék a vállalkozások adminisztratív terheit is. A vállalkozások éves költségmegtakarítása releváns adatok hiányában nem becsülhető meg teljeskörűen, ugyanakkor megállapítható, hogy a javaslat ismétlődő költségmegtakarításokat fog eredményezni.

A mikro-, kis- és középvállalkozásokra nézve nem merülnek fel közvetlen hatások a megfelelés vagy az adminisztratív költségek szempontjából. A kkv-k számára előnyök lehetnek a versenyképességre gyakorolt pozitív hatások az energiarendszer alacsonyabb költségei, valamint a javaslatban szereplő vagy megerősített technológiai területek (pl. nagyfeszültségű technológiák) fokozott versenyképése miatt.

A kezdeményezés összhangban van a digitális felkészültség ellenőrzésével, internetkész, és mind a fizikai, mind a digitális környezet szempontjából megfelelő. A javaslat intézkedéseket tartalmaz a digitalizáció előmozdítására (lásd a pénzügyi és digitális kimutatást).

- **Alapjogok**

A kezdeményezés várhatóan nem lesz hatással az alapvető jogokra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslathoz kapcsolódó költségvetési hatás az Európai Bizottság Energiaügyi Főigazgatósága és a Közös Kutatóközpont, valamint az Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynöksége (ACER) forrásait érinti. A Bizottság a tízéves hálózatfejlesztési tervben szereplő infrastruktúraigény-azonosítási folyamat részeként jelentős további feladatokat fog vállalni a központi forgatókönyv kidolgozásával kapcsolatban. Ezek a feladatok további erőforrásokat igényelnek (lásd a pénzügyi és digitális kimutatást).

Az ACER további feladatokat kap a tízéves hálózatfejlesztési terv, valamint az államok közötti költségmegosztás keretének felügyelete terén. Ezek az új feladatkörök szintén további erőforrásokat igényelnek (lásd a pénzügyi és digitális kimutatást).

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A projektgazdák és a nemzeti szabályozó hatóságok által készített rendszeres jelentésekből származó adatok nyomon követésére szolgáló meglévő folyamatokra építve a Bizottság kidolgozott számos mutatót a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló felülvizsgált rendelet egyes egyedi célkitűzéseinek terén elért előrelépés mérésére. A jogszabály tényleges hatásait a jogszabály által elérendő konkrét szakpolitikai célkitűzésekhez igazított mutatók alapján a Bizottság nyomon követi és értékeli.

A projektgazdák és a nemzeti szabályozó hatóságok rendszeres jelentései, valamint az ACER meglévő nyomonkövetési követelményei alapján valamennyi adat nyomon követésére sor kerül, beleértve a tízéves uniós hálózatfejlesztési terv és a nemzeti hálózatfejlesztési tervek közötti összhang kétévenkénti nyomon követését, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek előrehaladásának és az engedélyezési eljárásoknak az éves nyomon követését, a szűkületkezelésről és a kapacitásfelosztásról szóló éves nyomonkövetési jelentést, a nem vezetékes és a hálózatjavító technológiák alkalmazásának a Közös Kapacitásfelosztási Hivatal (JAO) által a rendelkezésére álló adatok alapján történő nyomon követését, valamint

az összekapcsolási cél elérésének az európai szemeszter keretében végzett éves nyomon követését.

A Bizottság 2033. június 30-ig elvégzi e rendelet felülvizsgálatát az e rendelet 24. cikkében előírt jelentéstétel és értékelés eredményei, valamint az (EU) 2021/1153 rendelet 22. és 23. cikke szerint elvégzett monitoring, jelentéstétel és értékelés alapján.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A rendelet I. fejezete felvázolja az általános rendelkezéseket, nevezetesen a rendelet tárgyát, célkitűzéseit és hatályát, valamint az alkalmazandó fogalommeghatározásokat. Az (EU) 2022/869 rendelethez képest – a II. melléklettel kiegészítve – új infrastruktúra-kategóriákat vezet be a meglévő hálózatok biztonságának, védelmének és hatékonyságának megerősítése és különösen annak érdekében, hogy lehetővé tegye a meglévő nagyfeszültségű hálózati elemek számára a rendszerek biztonságos üzemeltetését a nyomonkövetési, ellenőrzési és digitalizációs berendezésekbe és létesítményekbe történő beruházások révén, valamint hogy a kifejezetten erre a célra tervezett és az említett elemekhez fizikailag kapcsolódó berendezésekbe történő beruházások révén növeljék a kritikus hálózati elemek védelmét és rezilienciáját. A módosított projektkategóriák és -meghatározások igazodnak a hidrogén- és a dekarbonizált gázpiacokra vonatkozó, 2024-ben elfogadott uniós jogalkotási csomaghoz, amely közös szabályokat határoz meg a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra való átállásra vonatkozóan; ez a csomag előnyben részesíti a hidrogén tiszta formában történő előállítását és felhasználását, valamint az erre a célra szolgáló hidrogénrendszeren belüli szállítását. Bevezetésre kerül a villamosenergia-piaci „nem vezetékess” megoldások fogalommeghatározása; e megoldások esetében körültekintő mérlegelésre van szükség, mivel a hálózatbővítésnél olcsóbban biztosíthatják a költségoptimalizált hálózattervezést.

A II. fejezet ismerteti a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listája regionális csoportok keretében történő összeállításának folyamatát, a projektek csoportok általi értékelésénél alkalmazott kritériumokat, valamint a projektek végrehajtásának nyomon követését.

A III. melléklettel kiegészített 3. cikk szabályokat állapít meg a regionális csoportok létrehozására, valamint a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listájának összeállítására irányuló folyamatra vonatkozóan. A 3. cikk és a III. melléklet az (EU) 2022/869 rendelethez képest egyszerűsített megközelítést ír elő az uniós listán már szereplő előrehaladott projektek esetében annak érdekében, hogy azok megtarthassák közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt státuszukat.

A 4. cikk, amely a IV. melléklettel kiegészítve meghatározza a projektek csoportok általi értékelésének kritériumait, az (EU) 2022/869 rendelethez képest pontosítja, hogy a kölcsönös érdekű projektek a harmadik ország első csatlakozási pontjáig terjednek, és biztosítja, hogy ezeket a projekteket a harmadik országok belső infrastruktúrájának megfelelő fejlesztése kísérje. A kritériumok az Energiaközösség szerződő országai esetében az egyes projektekből származó előnyöket mind az EU, mind az Energiaközösség szerződő országai esetében figyelembe veszik, és nem csak az EU esetében, ahogyan az eddig történt.

Az 5. cikkben az uniós listán szereplő projektek végrehajtására és nyomon követésére vonatkozó rendelkezéseket a fizikai és kiberbiztonsággal kapcsolatos kockázatértékelésekre vonatkozó követelmények erősítik meg, a kritikus szervezetek rezilienciájáról szóló (EU) 2022/2557 irányelvre és az Unió egész területén magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről szóló (EU) 2022/2555 irányelvre építve. A projekt végrehajtása során

felmerülő jelentős nehézségek esetén kijelölhető európai koordinátorokat illetően a 6. cikk úgy rendelkezik, hogy az az időszak, amelyre a kijelölés vonatkozik, megújítható.

A III. fejezet a közös érdekű projektek engedélyezésével és társadalmi elfogadottságával foglalkozik. Az (EU) 2022/869 rendelethez képest a fejezet három fő célkitűzést szem előtt tartva módosult: 1. az engedélyezési keret aktualizálása annak érdekében, hogy a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek stratégiai jelentőségüknek és különleges státuszuknak megfelelően a lehető legjobb elbánásban részesüljenek, különösen a hidrogén- és a dekarbonizált gázpiacokra vonatkozó csomagban és a felülvizsgált megújulóenergia-irányelvben bevezetett engedélyezési intézkedések mérlegelésekor; 2. a Draghi-jelentésben elismert szükségletekkel és az (EU) 2019/944 irányelvben bevezetett módosításokkal összhangban az engedélyezési rendszer aktualizálása a villamosenergia-hálózatok gyorsított engedélyezésének támogatása érdekében; 3. az engedélyezési rendszer egyértelműségének növelése és hatékonyságának javítása.

Az uniós listán szereplő projektek elsőbbségi státuszáról szóló, aktualizált 7. cikk tartalmazza azokat a követelményeket, amelyek szerint a közös, illetve kölcsönös érdekű villamosenergia-projektek esetében automatikusan vélelmezni kell a kiemelkedően fontos közérdek fennállását, amennyiben azok szerepelnek a stratégiai környezeti vizsgálatnak és – a Natura 2000 területekre gyakorolt várhatóan jelentős hatás esetén – a 92/43/EGK irányelv szerinti megfelelő vizsgálatnak alávetett nemzeti fejlesztési tervben, és amelyek alapján – szigorú feltételek mellett – a szóban forgó projektek mentesíthetők a meghatározott környezetvédelmi jogszabályok szerinti vizsgálatok alól.

Az engedélyezési eljárás szervezéséről szóló 8. cikk tisztázza az illetékes nemzeti hatóságok számára a különböző engedélyezési rendszerekkel összhangban a rendelet alapján megállapított feladatokat, különösen a más hatóságokkal való együttműködés és a projektgazdákkal való kapcsolattartás közvetítése tekintetében. Emellett a több joghatósági területet érintő projektek esetében szigorítja a határokon átnyúló együttműködésre vonatkozó követelményeket.

Az átláthatóságról és a társadalmi részvételről szóló 9. cikk egyértelműbbé teszi és egyszerűsíti az eljárást különösen azért, hogy az e cikkben foglalt jelentéstételi kötelezettségeket egyetlen jelentésben egyesíti.

Az engedélyezési eljárás időtartamáról és végrehajtásáról szóló 10. cikk különösen az engedélyezési eljárások digitalizálására vonatkozó kötelezettséget vezet be; tisztázza, hogy mi minősül az engedélyezési eljárás kezdő időpontjának; egyértelműbbé teszi a kérelem benyújtását megelőző szakasz választható jellegét; részletesen ismerteti az azt alkotó lépéseket (hatókör meghatározása, átvilágítás, ütemezés, a kérelem ellenőrzése); egyértelművé teszi, hogy az engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció meghatározásakor a párhuzamosságok csökkentése érdekében figyelembe kell venni a meglévő tanulmányokat és engedélyeket; valamint – a környezetvédelmi határozatok kivételével – bevezeti az érintett nemzeti hatóságok által hozott határozatok hallgatóságos jóváhagyását.

A IV. fejezet felvázolja az ágazatközi infrastruktúra-tervezésre vonatkozó rendelkezéseket, amelyeket a tervezés jobb irányítása érdekében a javaslat az (EU) 2022/689 rendelethez képest megerősít, különösen a jövőbeli forgatókönyvek meghatározása, az energia-infrastruktúrával kapcsolatos hosszú távú szükségletek és szűk keresztmetszetek azonosítása, valamint ezen igények legmegfelelőbb megoldásokkal történő kezelése tekintetében.

A 11. cikk felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyekben központi forgatókönyvet határoz meg a villamosenergia-, a

hidrogén- és a gázágazatra vonatkozóan, amelyet a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervhez, az infrastruktúraigény-azonosítási folyamathoz, az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzéshez és az energiainfrastruktúra-projektek államok közötti költségmegosztásához kell használni. Annak érdekében, hogy a forgatókönyv kidolgozásához felhasznált adatok naprakészek legyenek, a Bizottság jogosult bekérni azokat a tagállamoktól, a villamosenergia-piaci ENTSO-tól, a földgázpiaci ENTSO-tól, illetve az ENNOH-tól. A forgatókönyvet ágazatközi jelleggel kell kidolgozni. A tízéves hálózatfejlesztési terv forgatókönyveit eddig a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO és az ENNOH dolgozta ki.

A 12. cikkben a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH megbízást kap a villamos energiára, illetve a hidrogénre vonatkozó infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentés kidolgozására. A jelentésnek azonosítania kell a villamos energiával és a hidrogénnel kapcsolatos uniós célkitűzéseket érintő infrastrukturális hiányosságokat, különösen az ACER által elkészítendő kötelező módszertan és a 11. cikk szerinti központi forgatókönyv alapján. A cikk előírja, hogy az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentéseket jóvá kell hagynia a rendelet alapján létrehozott valamennyi csoport képviselőjében régióközi formációban ülésező TEN-E csoport döntéshozó testületének. Kifejezetten a villamos energia esetében a jelentésnek az igények felmérése és kezelése során figyelembe kell vennie a nem vezetékessé megoldásokat.

A 13. cikk felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy a villamosenergia-rendszeren belül igénymegfeleltetési folyamatot indítson az ellátatlan igényekre vonatkozó lehetséges megoldások azonosítására, amennyiben a villamos energiára vonatkozó infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentés arra a következtetésre jut, hogy a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe való felvételre benyújtott projektek nem felelnek meg teljes mértékben a 12. cikk szerint azonosított infrastrukturális igényeknek. Az igénymegfeleltetési folyamatnak a meglévő regionális együttműködésen kell alapulnia, amelyet a Bizottság irányít, és amely kapcsolódik a tízéves hálózatfejlesztési terv folyamatához.

A 14. cikk felhatalmazza a villamosenergia-piaci ENTSO-t és az ENNOH-t, hogy következetes egységes ágazati módszertanokat alkalmazzanak az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szinten harmonizált költség-haszon elemzéshez, amikor – az intelligens villamosenergia-hálózatok és a szén-dioxid kivételével valamennyi energiainfrastruktúra-kategóriában – értékeli a projekteket a vonatkozó tízéves uniós hálózatfejlesztési terveikbe való felvételük céljából. A módszertanokat a Bizottság elé kell terjeszteni jóváhagyásra. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak és az ENNOH-nak a tízéves uniós hálózatfejlesztési terv részeként az összes projektre vonatkozóan ki kell számítania és közzé kell tennie a költség-haszon elemzések eredményeit, bemutatóva az előnyök országok közötti megoszlását. A cikk előírja továbbá, hogy az intelligens villamosenergia-hálózati projektek és a szén-dioxid-projektek esetében a jelenlegi gyakorlattal egyezően a Bizottság feladata, hogy módszereket dolgozzon ki az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szinten harmonizált költség-haszon elemzéshez.

Az V. fejezet rendelkezései kezelik a tengeri megújuló energiaforrások felhasználásával történő villamosenergia-termelés várható jelentős térnyeréséhez szükséges hálózatfejlesztési igényt. A fejezet támogatja a tengeri és szárazföldi infrastruktúra összehangolt hosszú távú tervezését és fejlesztését. Újdonságként a 15. cikk értelmében a tagállamoknak a nem kötelező erejű megállapodásaik részeként, a kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosóikra kiterjedően mérlegelniük kell határokon átnyúló egyedi célok meghatározását – például a hibrid vagy a határokon átnyúló radiális projektek tekintetében – az egyes tengermedencékben telepítendő tengeri megújulóenergia-termelésre vonatkozó célok leghatékonyabb elérése érdekében.

A VI. fejezet megerősíti a határokon átnyúló hatású beruházásokat lehetővé tevő szabályozási keretre vonatkozó rendelkezéseket.

Egyrészt a 17. cikkben meghatározza azokat az elveket, amelyeket a nemzeti szabályozó hatóságoknak alkalmazniuk kell az államok közötti költségmegosztás során, beleértve azt is, hogy a beruházási biztonság érdekében az államok közötti költségmegosztásnak előzetes költségmegosztási megállapodáson kell alapulnia az utólagos kiigazítások lehetőségével, feltéve, hogy a költségmegosztási határozat kifejezetten meghatározza ezeket a kiigazításokat és egyértelműen kijelöli azok kereteit, többek között az időkeretek és a költségkategóriák tekintetében. Adott esetben az államok közötti költségmegosztás a nettó előnyök megosztásán alapul. Magában foglalja azt is, hogy amennyiben egy projekt becsült előnyeinek legalább 10 %-a valamely tagállamban jelentkezik, az adott tagállamnak és nemzeti szabályozó hatóságának részt kell vennie az államok közötti költségmegosztási folyamatban. Az ACER feladata, hogy az említett elvekkel összhangban aktualizálja a projektekkel kapcsolatos beruházási kérelmek kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatok meghatározásáról szóló ajánlását, és hozzon létre egy központi adattárat a nemzeti szabályozó hatóságok által az államok közötti költségmegosztásról hozott valamennyi határozat számára, és azt a honlapján tárolja, továbbá az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó nem kötelező erejű sablon biztosításával könnyítse meg a nemzeti szabályozó ügynökségek munkáját.

Másrészt a szöveg az új 18. cikkel egészül ki, amely támogatja azt a folyamatot, amelynek keretében a projektgazdák két vagy több közös érdekű projektet és kölcsönös érdekű projektet egyetlen csomagban vonhatnak össze annak érdekében, hogy megkönnyítsék a költségmegosztásról szóló megbeszéléseket az érintett tagállamok között, illetve adott esetben harmadik országokkal, valamint az államok közötti költségmegosztásról szóló határozatok meghozatalát a tagállamok érintett illetékes hatóságai, vagy adott esetben a tagállamok és harmadik országok illetékes hatóságai viszonylatában. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz igénybevételére vonatkozó esetleges kérelmek megkönnyítése céljából a 18. cikk tovább pontosítja a közös költség-haszon elemzésre és az államok közötti költségmegosztásra vonatkozóan az ilyen projektcsomagokra alkalmazandó szabályokat.

Harmadrészt a szöveg az új 19. cikkel egészül ki, amely előírja az átvitelirendszer-üzemeltetők számára, hogy az uniós listán szereplő, a rendszerösszekötők túlterheltségének csökkentése szempontjából releváns projektekbe történő hálózati beruházások céljából különítsék el az átviteli túlterheltségi díjakból a felosztott kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása és a tengeri megújulóvillamosenergia-termelő erőművek üzemeltetőinek nyújtandó ellentételezés céljából fel nem használt rész 25 %-át. A 19. cikk meghatározza a források felhasználásának feltételeit, és felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyben pontosabban meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az átvitelirendszer-üzemeltetők felhasználhatják ezeket a forrásokat, valamint azok felszabadításának feltételeit. Az ACER-nek az ezen új rendelkezésekkel való összhang biztosítása érdekében a villamosenergia-rendelet 19. cikkének (4) bekezdése értelmében aktualizálnia kell a szűk keresztmetszet-kezelési bevételek felhasználására vonatkozó meglévő módszertanát.

Végül a 20. cikk meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a tagállamok és a nemzeti szabályozó hatóságok megfelelő ösztönzőket nyújthatnak olyan projektek számára, amelyek a velük összehasonlítható infrastrukturális projektekhez kapcsolódó rendes kockázatoknál magasabb fejlesztési, építési, üzemeltetési vagy karbantartási kockázatot vállalnak.

A VII. fejezet az új infrastruktúra-kategóriákra is kiterjedően meghatározza azokat a támogathatósági feltételeket, amelyek mellett az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből

pénzügyi támogatás nyújtható az uniós listán szereplő projektek számára. A 21. cikk az (EU) 2022/689 rendelethez képest részletesebben meghatározza a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó, az energia-infrastruktúrán kívüli projektekre alkalmazandó kritériumokat. Mivel ezekre a projektekre nem vonatkozik az államok közötti költségmegosztás, azokról az illetékes nemzeti hatóságnak kell értékelést végeznie a rendelkezésben meghatározott feltételek alapján. A 22. cikk előírja, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel szülő rendelet szerinti uniós pénzügyi támogatásra vonatkozó odaítélési kritériumok megállapítása céljából a rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében meghatározott egyedi kritériumokat és a 4. cikk (5) bekezdésében meghatározott paramétereket kell alkalmazni, valamint további követelményeket állapít meg a rendelet 27. cikke szerinti, Ciprust és Máltát érintő régebbi gázprojektekre vonatkozóan.

A VIII. fejezet záró rendelkezéseket tartalmaz a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra, a jelentéstételre és az értékelésre vonatkozóan, többek között az engedélyezési eljárás digitalizálására, a határokon átnyúló energia-infrastruktúra fizikai és kiberbiztonsági rezilienciájának javítására és a nem vezetékes megoldások elterjedésére, a rendelet felülvizsgálatára, valamint a projektekkel kapcsolatos tájékoztatásra és azok nyilvánosságára vonatkozóan. Fenntartja továbbá a Málta és Ciprus gáz-rendszerösszekötőire vonatkozó meglévő eltéréseket mindaddig, amíg Ciprus, illetve Málta közvetlenül nem kapcsolódik a transzeurópai gázhálózathoz, vagy 2029. december 31-ig, attól függően, hogy melyik következik be korábban. A fejezet felsorolja továbbá az egyéb energiaügyi vívmányoknak a rendeletben eszközölt módosításokból eredő módosításait, és átmeneti rendelkezéseket, valamint a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló jelenlegi rendelet hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezéseket állapít meg. A felülvizsgált rendelet nem érinti különösen az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében korábban odaítélt pénzügyi támogatás nyújtását, folyamatos biztosítását vagy módosítását, és a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek meglévő uniós listája mindaddig hatályban marad és joghatással bír, amíg az e rendelet szerinti közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek új uniós listája létre nem jön és hatályba nem lép.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a transzeurópai energia-infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, az (EU) 2019/942, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelet módosításáról, valamint az (EU) 2022/869 rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 172. cikkére, tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A „Tisztaipar-megállapodás” című, 2025. február 26-i bizottsági közlemény³ a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemtervet határoz meg. A megfizethető energia biztosítása kulcsfontosságú feltétele az uniós ipar – különösen az energiaigényes ágazatok – versenyképességének. A megfizethető energiához való hozzáférés ezért a tisztaipar-megállapodás és a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv⁴ sarokköve. Ugyanakkor a „Versenyképességi iránytű az EU számára” című, 2025. január 29-i bizottsági közleményben⁵ megfogalmazott módon a dekarbonizációs intézkedések a növekedés erőteljes mozgatórugóivá válhatnak, ha kellőképpen beépülnek az ipar-, a verseny-, a gazdaság- és a kereskedelempolitikákba. Az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁶ az Unió ambiciózus

¹ HL C ., ., . o.

² HL C ., ., . o.

³ A Bizottság közleménye (2025. február 26.) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Tisztaipar-megállapodás: A versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv, COM(2025) 85 final.

⁴ A Bizottság közleménye (2025. február 26.) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Cselekvési terv a megfizethető energiáért: Az energiaunióinkban rejlő valós érték kibontakoztatása a megfizethető, hatékony és tiszta energia minden európai számára történő biztosítása érdekében, COM(2025) 79 final.

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának 2025. január 29. – „Versenyképességi iránytű az EU számára”, COM(2025) 30 final.

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet

keretet határozott meg annak érdekében, hogy 2050-re dekarbonizált gazdasággá váljon.

- (2) Az (EU) 2021/1119 rendeletben megfogalmazott törekvés részeként a megújuló energiának az Unió energiaszerkezetén belüli arányára vonatkozó, 2030-ig elérendő kötelező uniós szintű célérték 42,5 %-ra nőtt, törekedve a 45 %-os cél elérésére⁷, valamint az energiahatékonyságra vonatkozó kötelező uniós szintű célérték is ambiciózusabbá vált azzal, hogy a 2020. évi előrejelzésekhez képest 2030-ig 11,7 %-os csökkentést irányoz elő az Unió végsőenergia-fogyasztásában⁸. Mivel jó úton halad annak a köztes célnak az elérése, hogy 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal csökkenjen a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás, a Bizottság 2025. július 2-án javaslatot tett az (EU) 2021/1119 rendelet módosítására⁹, amelyben uniós éghajlatpolitikai célértékként 2040-ig az 1990-es szinthez képest a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 90 %-os csökkentését határozta meg.
- (3) Létre kell jönnie egy olyan infrastruktúrának, amely támogatja az említett céloknak megfelelő uniós energetikai átállást, ideértve a gyors villamosítást, a megújuló, fosszilis tüzelőanyagoktól mentes villamosenergia-termelés arányának növelését, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok növekvő felhasználását, az energiarendszer integrációját és az innovatív megoldások nagyobb mértékű elterjedését. A határokon átnyúló energia-infrastruktúrába történő jelenlegi beruházások egyértelműen nem elegendők az e célok támogatásához szükséges energia-infrastruktúra átalakításához és kiépítéséhez, és jelentős szakadék van a határokon átnyúló villamosenergia-infrastruktúra iránti igényeink, valamint az infrastruktúra-fejlesztés üteme és szintje között mind az átviteli, mind az elosztóhálózat szintjén¹⁰. A villamos energia esetében továbbra sincs terv arra, hogy a 2030-ig előre jelzett, határokon átnyúló villamosenergia-szükséglet mintegy felét (88 GW-ból 41 GW-ot) miként fedezzük, és ez a különbség a következő évtizedben várhatóan nőni fog. 2040-re a határkeresztesző villamosenergia-kapacitás iránti igény 108 GW lesz¹¹. Ezért növelni kell az energia-infrastruktúrába történő beruházásokat – a Draghi-jelentés¹² rámutatott különösen arra, hogy az európai ipar dekarbonizációja érdekében gyorsan fokozni kell a határokon átnyúló energia-infrastruktúra kiépítését.

módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o., ELI: <http://https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2021%3A1119%3Aoj&locale=hu>).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2413 irányelve (2023. október 18.) az (EU) 2018/2001 irányelvnek, az (EU) 2018/1999 rendeletnek és a 98/70/EK irányelvnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia előmozdítása tekintetében történő módosításáról, valamint az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2023/2413, 2023.10.31., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (HL L 231., 2023.9.20., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final, 2025. július 2.

¹⁰ ACER (2024): Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system – 2024 Monitoring Report (A villamosenergia-infrastruktúra fejlesztése a versenyképes és fenntartható energiarendszer támogatása érdekében – 2024. évi nyomonkövetési jelentés).

¹¹ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. Opportunities for a more efficient European power system by 2050 (A hatékonyabb európai villamosenergia-rendszer lehetőségei 2050-ig). Infrastructure Gaps Report (Jelentés az infrastrukturális hiányosságokról).

¹² M. Draghi (2025): Az európai versenyképesség jövője.

A Bizottság mind a tisztaipar-megállapodásban¹³, mind az azt kísérő, a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési tervben¹⁴ hangsúlyozta, hogy az energiaunióknak az energia-infrastruktúrába és a határokon átnyúló hálózatokba való beruházások révén történő kiteljesítése kulcsfontosságú szerepet játszik az uniós ipar versenyképességének és az emberek jólétének védelmében, valamint az energiaellátás megfizethetősége és biztonsága szempontjából.

- (4) Az (EU) 2022/869 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁵ iránymutatásokat állapított meg a transzeurópai energia-infrastruktúra kiemelt jelentőségű folyosói és területei időben történő kiépítéséhez és interoperabilitásához, amelyek célja, hogy hozzájáruljanak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, különösen az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlatpolitikai célkitűzéseinek és a legkésőbb 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének megvalósításához, valamint az összeköttetések, az energiabiztonság, a piac- és rendszerintegráció, a valamennyi tagállam javát szolgáló verseny és a megfizethető energiaárak biztosításához. Az (EU) 2022/869 rendelet rendelkezik különösen a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek azonosításáról, megkönnyíti végrehajtásukat, és meghatározza e projektek uniós pénzügyi támogatásra való jogosultságának feltételeit. Tekintettel azonban határokon átnyúló jellegükre, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek nemcsak jelentős pozitív externáliákat teremtenek, és előmozdítják a szolidaritást, hanem sajátos kihívásokkal is járnak a projektgazdák számára, tekintettel a projektek több joghatóságra kiterjedő jellegére, koordinációs kihívásaira, valamint a költségek és hasznok gyakran aszimmetrikus eloszlására. Ezért továbbra is uniós szintű keretet igényelnek.
- (5) Bár az (EU) 2022/869 rendelet célkitűzései nagyrészt továbbra is érvényesek, a transzeurópai energiahálózatok jelenlegi keretét ki kell igazítani annak érdekében, hogy teljes mértékben tükrözze az új szakpolitikai környezet és különösen a 2050-re vonatkozó klímasemlegességi célkitűzés, valamint a 2040-re javasolt köztes célérték eredményeként az energiarendszerben várható változásokat. Mindenekelőtt integráltabb hálózattervezésre van szükség az egymástól egyre nagyobb mértékben függő szereplőkből álló, egyre inkább decentralizált belső energiapiac támogatása, a gyorsabb engedélyezési eljárások, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a határokon átnyúló energia-infrastruktúra biztonsága és rezilienciája megfelelően tükröződjön a transzeurópai energiahálózatok felülvizsgált keretrendszerében. Az új politikai környezeten és célkitűzéseken túlmenően a technológia is gyors ütemben fejlődött az elmúlt évtizedben. Ezt a fejlődést figyelembe kell venni az e rendelet hatálya alá tartozó energiainfrastruktúra-kategóriákban, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kiválasztási szempontjaiban, valamint a kiemelt jelentőségű folyosók és területek esetében. Ugyanakkor e rendelet rendelkezései – az

¹³ A Bizottság közleménye (2025. február 26.) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Tisztaipar-megállapodás: A versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv, COM(2025) 85 final.

¹⁴ A Bizottság közleménye (2025. február 26.) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Cselekvési terv a megfizethető energiáért – Az energiaunióknban rejlő valós érték kibontakoztatása a megfizethető, hatékony és tiszta energia minden európai számára történő biztosítása érdekében, COM(2025) 79 final.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/869 rendelete (2022. május 30.) a transzeurópai energiapiari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 152., 2022.6.3., 45. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

EUMSZ 194. cikkének megfelelően – nem befolyásolhatják a tagállamok jogát az energiaforrások kiaknázására vonatkozó feltételek meghatározására, továbbá nem befolyásolhatják a tagállamok különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásuk általános szerkezetét.

- (6) Az azonosított 13 kiemelt jelentőségű transzeurópai energiainfrastruktúra-folyosó és tematikus terület végrehajtása elengedhetetlen az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek eléréséhez, beleértve a további piaci integrációt, az energiabiztonságot, a 2050-ig teljesítendő klímasemlegességi célkitűzést, valamint az energiaárak megfizethetőségét. Ezek a prioritások a villamosenergia-átvitelbe és -tárolásba, a tengeri megújulóenergia-hálózatokba, az intelligens villamosenergia-hálózatokba, a meglévő kritikus hálózati elemek védelmének és rezilienciájának biztosítását szolgáló berendezésekbe és létesítményekbe, a hidrogénszállításba, -tárolásba és -terminálokba, az elektrolizátorokba, valamint a szén-dioxid szállításába és tárolásába, továbbá a meglévő, határokon átnyúló jelentőségű nagyfeszültségű hálózatokhoz elengedhetetlen nyomonkövetési, ellenőrzési és digitalizációs berendezésekbe és létesítményekbe történő beruházásokra terjednek ki.
- (7) Az uniós energia-infrastruktúrát korszerűsíteni kell, hogy növelni lehessen az infrastruktúra természeti vagy ember okozta katasztrófákkal, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival, a szándékos ellenséges fellépésekkel, valamint a biztonságát fenyegető veszélyekkel szembeni rezilienciáját, különös tekintettel az (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁶ szerinti európai kritikus infrastruktúrára.
- (8) A jelenlegi geopolitikai helyzetben az ellátásbiztonság érdekében garantálni kell a villamos energia határokon átnyúló folyamatos áramlását. Ez nemcsak a tagállamok közötti rendszerösszekötők rezilienciájától függ, hanem a kritikus hálózati elemek rezilienciájától is. Ezért e rendeletnek új infrastruktúra-kategóriát kell bevezetnie a kritikus hálózati elemek rezilienciájához és védelméhez közvetlenül kapcsolódó és annak fokozását szolgáló berendezésekbe és létesítményekbe történő beruházások formájában. Ennek az új infrastruktúra-kategóriának ki kell terjednie az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁷ meghatározott kritikus hálózati elemekre, amelyek a tagállamok (EU) 2019/941 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁸ szerinti válságforgatókönyveivel és kockázati készülségi terveivel összhangban támogatják a hálózatbiztonságot és az ellátásbiztonságot.
- (9) Bár a külföldi befektetések olyan előnyökkel járhatnak, mint például a tőkeigényes projektek finanszírozási lehetőségeinek növekedése, növelhetik az Unió energiabiztonsággal kapcsolatos kockázatoknak – például a határkereszteső áramlások zavarainak vagy korlátozott megbízhatóságának – való kitettségét is, különösen akkor, ha az ilyen külföldi befektetések az Uniótól eltérő geopolitikai érdekekkel rendelkező harmadik országokból származnak. A határokon átnyúló energia-infrastruktúra és a határokon átnyúló hatású projektek tényleges végső tulajdonlásának átláthatósága –

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről és a 2005/89/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2019.6.14., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

beleértve az (EU) 2019/452 európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁹ meghatározott, a végső befektetőkre és a tőkerészesedésre vonatkozó információkat is – ezért elengedhetetlen annak megelőzéséhez, hogy az Unió függővé váljon nem megbízható harmadik országoktól, és ezt figyelembe kell venni a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek kiválasztásakor.

- (10) Annak érdekében, hogy az Unióban költséghatékony és gyorsabb legyen a hálózatfejlesztés és a hálózatokhoz való hozzáférés, a fizikai hálózatmegerősítés mellett a rendszerigények kielégítésében kiemelkedő szerepet kell játszaniuk a nem vezetékes megoldásoknak, mivel azok gyorsabban és alacsonyabb költséggel alkalmazhatók. A hálózati infrastruktúra bővítésébe való beruházás előtt mérlegelni kell az ilyen technológiák bevezetését. E célból az új infrastruktúra-kategóriának ki kell terjednie a nem vezetékes technológiákba és a digitális megoldásokba – többek között a szoftvermegoldásokba – történő beruházásokra, amennyiben azokat a határokon átnyúló kereskedelem szempontjából releváns, meglévő kritikus hálózati elemeken alkalmazzák, és amennyiben a piaci integráció szempontjából a határkeresztező kapacitás bővítése tekintetében számszerűsített előnyökkel járnak.
- (11) Az (EU) 2024/1789 európai parlamenti és tanácsi rendelettel²⁰ és az (EU) 2024/1788 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel²¹ elfogadták a hidrogén- és a dekarbonizált gázpiacokra vonatkozó jogalkotási csomagot, amely meghatározza a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokra való átállás uniós szintű közös szabályait. Az e rendeletben meghatározott infrastruktúra-kategóriákat teljes mértékben össze kell hangolni az említett csomag célkitűzéseivel, és biztosítani kell, hogy az energiahálózat-beruházás-projektek jelentős határokon átnyúló hatást fejtsenek ki. Amennyiben műszakilag lehetséges és egyben az a leghatékonyabb is, az ilyen projektek kidolgozása során figyelembe kell venni a meglévő infrastruktúra és berendezések átalakításának lehetőségét.
- (12) A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek regionális listáinak meghatározása érdekében regionális csoportokat (a továbbiakban: csoportok) kell létrehozni a közös érdekű projektekre és a kölcsönös érdekű projektekre vonatkozó javaslattétel, illetve ezek felülvizsgálata céljából. A széles körű egyetértés biztosítása érdekében a csoportoknak be kell vonniuk a tagállamokat, a nemzeti szabályozó hatóságokat, a projektgazdákat és az érdekelt feleket, és gondoskodniuk kell a közöttük való szoros együttműködésről. Az együttműködés keretében a nemzeti szabályozó hatóságoknak szükség esetén tanácsadással kell segíteniük a csoportokat, többek között a javasolt projektekkel összefüggő nemzeti szabályozási kérdések megoldhatóságával, továbbá a hatósági jóváhagyás javasolt ütemezésének kivitelezhetőségével kapcsolatban.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/452 rendelete (2019. március 19.) az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról (HL L 79. I, 2019.3.21., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1789 rendelete (2024. június 13.) a megújuló gáz, a földgáz és a hidrogén belső piacairól, az 1227/2011/EU, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 és (EU) 2022/869 rendelet és az (EU) 2017/684 határozat módosításáról, valamint a 715/2009/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1789, 2024.7.15., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1788 irányelve (2024. június 13.) a megújuló gáz és a földgáz, valamint a hidrogén belső piacára vonatkozó közös szabályokról, az (EU) 2023/1791 irányelv módosításáról, valamint a 2009/73/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1788, 2024.7.15., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (13) A hálózattervezési és projektfejlesztési folyamatok hatékonyságának növelése érdekében meg kell erősíteni a csoportok közötti együttműködést. A Bizottságnak fontos szerepet kell játszania ezen együttműködés elősegítésében a valamely régióban kidolgozott projektek más régiókra gyakorolt lehetséges hatásainak kezelése érdekében.
- (14) A csoportok kiegészítése érdekében a Bizottság támogatásával számos regionális együttműködési fórum jött létre. A fórumokon és a csoportokon belüli és azok közötti regionális együttműködés kulcsfontosságú eszköz az európai energiarendszer mélyebb integrációjának biztosításához. Az alábbi négy magas szintű munkacsoport különböző európai régiókat ölel fel, harmadik országok bevonásával is: a balti energiapiacok összekapcsolási terve (BEMIP), az északi tengerek melletti országok energetikai együttműködése (NSEC), a délnyugat-európai összeköttetésekkel foglalkozó magas szintű munkacsoport (SWE) és a közép- és délkelet-európai energetikai összeköttetésekkel foglalkozó magas szintű munkacsoport (CESEC). Az e fórumokon folytatott regionális együttműködés sikeresen támogatta a regionális dimenzióval rendelkező kulcsfontosságú energiainfrastruktúra-projektek és a piaci integrációs intézkedések végrehajtásának nyomon követését és felgyorsítását. Következésképpen ezeket a regionális együttműködési fórumokat egyre nagyobb mértékben kell igénybe venni e rendelet célkitűzései elérésének támogatása érdekében.
- (15) Minden második évben a közös érdekű projektekről és kölcsönös érdekű projektekről új uniós listát (a továbbiakban: uniós lista) kell összeállítani. A következő uniós listára nem kerülhetnek fel azok a közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek, amelyek befejeződtek vagy már nem tesznek eleget az e rendeletben meghatározott vonatkozó kritériumoknak és követelményeknek.
- (16) Azoknak a meglévő közös érdekű projekteknél és meglévő kölcsönös érdekű projekteknél, amelyeket fel kell venni a következő uniós listára, ugyanazon, a regionális listák, illetve az uniós lista összeállítását célzó kiválasztási folyamatban kell részt venniük, mint a javasolt projekteknél, kivéve, ha megszerezték az illetékes nemzeti szabályozó hatóság jóváhagyását vagy esetükben olyan végleges beruházási határozat született, amely elegendő biztosítékot nyújt a projektek megépítésére, vagy a megépítésük folyamatban van és az éves jelentésük szerint megfelelő előrehaladást mutat, amely esetben továbbra is az uniós listán kell maradniuk.
- (17) Amennyiben a következő uniós listára felveendő, már meglévő közös érdekű projektek és már meglévő kölcsönös érdekű projektek ugyanazon, a regionális listák, illetve az uniós lista összeállítását célzó kiválasztási folyamatban vesznek részt, mint a javasolt projektek, az adminisztratív terheket a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni kell, például az értékelés során korábban benyújtott projektinformációk felhasználásával, amennyiben azok még mindig naprakészek.
- (18) A közös érdekű projekteknél és a kölcsönös érdekű projekteknél közös, átlátható és objektív általános és egyedi kritériumoknak kell megfelelniük, figyelemmel az energiapolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulásukra. Ahhoz, hogy felvehető legyenek az uniós listára, a javasolt villamosenergia-projekteknek – az intelligens villamosenergia-hálózatok és a kifejezetten a meglévő kritikus hálózati elemek védelmét és rezilienciáját biztosító projektek kivételével – a legújabb tízéves uniós hálózatfejlesztési terv részét kell képezniük. Hasonlóképpen a javasolt hidrogén- és elektrolízatorprojekteknél is a legújabb tízéves uniós hálózatfejlesztési terv részét kell képezniük.

- (19) A megújuló energiaforrások hálózatba történő integrálása, vagy adott esetben az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése szempontjából a fenntarthatóság kulcsfontosságú kritérium annak biztosításához, hogy a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó szakpolitika összhangban legyen az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel és a 2050-es klímasemlegességi célkitűzésekkel, figyelembe véve az egyes tagállamok sajátosságait a klímasemlegességi célkitűzés elérése tekintetében. E célból a fenntarthatóság az egyik olyan értékelési kritérium, amelyet valamennyi projektkategóriára alkalmazni kell.
- (20) Egyre nagyobb szükség van az Unió, valamint az Európai Gazdasági Térség (EGT) és az Energiaközösség hálózatainak szorosabb piaci integrációjára és összekapcsolására. Ezért a valamely tagállam és egy EGT-ország vagy az Energiaközösség valamely szerződő fele közötti kölcsönös érdekű projektek hasznait és költségeit az Unió és az érintett EGT-ország vagy az Energiaközösség érintett szerződő fele tekintetében összesítve kell figyelembe venni.
- (21) Az Uniónak elő kell mozdítania az uniós hálózatokat harmadik országok hálózataival közvetlenül összekapcsoló olyan infrastrukturális projekteket, amelyek kölcsönösen előnyösek és szükségesek az energetikai átálláshoz, valamint az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez, és amelyek megfelelnek az érintett infrastruktúra-kategóriák e rendelet szerinti egyedi kritériumainak is. A határokon átnyúló projektekre helyezett hangsúly megerősítése és az Unió külpolitikájával való kiegészítő jelleg fenntartása érdekében a kölcsönös érdekű projektek esetében a projekteknak közvetlenül össze kell kapcsolniuk egy tagállamot a harmadik ország első villamosenergia-hálózati csatlakozási pontjával vagy első hidrogén- vagy szén-dioxid-hálózati csatlakozási pontjával.
- (22) Ami a villamosenergia-hálózatokkal kapcsolatos kölcsönös érdekű projekteket illeti, csak az energiarendszereket összekapcsoló összeköttetés-projektek támogathatók, amennyiben teljes átviteli kapacitásuk piaci kereskedelemben forgalmazható. Az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők felelőssége, hogy előzetesen felmérjék a projekteknak a hálózat biztonságára és stabilitására gyakorolt hatásait annak megerősítése érdekében, hogy a projekt teljes mértékben integrálható az érintett országok villamosenergia-hálózataiba.
- (23) Biztosítani kell, hogy a kiemelt elbánásban részesülő kölcsönös érdekű projektek valóban előmozdítsák az Unió belső piacát, ellátásbiztonságát és klímasemlegességi célkitűzéseit. Ezért a kölcsönös érdekű projektek csak akkor vehetők fel az uniós listára, ha az érintett harmadik ország szakpolitikai keretét magas szintű konvergencia jellemzi és végrehajtási mechanizmusok támogatják, továbbá a projektek bizonyítják, hogy az ellátás biztonsága és a dekarbonizáció tekintetében hozzájárulnak az Unió és a harmadik országok átfogó energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseikhez.
- (24) A szakpolitikai keret magas szintű konvergenciáját vélelmezni kell az EGT országai, illetve az Energiaközösség szerződő felei esetében, más harmadik országok esetében pedig olyan kétoldalú megállapodások révén bizonyítható, amelyek megfelelő rendelkezéseket tartalmaznak a dekarbonizációt támogató éghajlat- és energiapolitikai célkitűzésekre vonatkozóan, és amelyeket egy megfelelő csoport a Bizottság támogatásával további vizsgálatnak vet alá. Ezenkívül annak a harmadik országnak, amellyel a kölcsönös érdekű projektek kidolgozásában az Unió együttműködik, az e rendeletben előírtaknak megfelelően elő kell segítenie egy, az unióshoz hasonló, gyorsított végrehajtási ütemtervet és egyéb szakpolitikai támogatási intézkedéseket.

- (25) Az érintett harmadik országnak biztosítania kell, hogy a kölcsönös érdekű projekt harmadik országban található szakaszát és a kölcsönös érdekű projekt összes előnyének érvényesítéséhez szükséges további beruházásokat – például a belső hálózat megerősítését – szintén prioritásként kezeljék, és azokat időben megvalósítsák a projekt teljes körű kihasználásának biztosítása érdekében.
- (26) Annak érdekében, hogy a szén-dioxid tárolására irányuló, harmadik országokat érintő projektek az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi követelményeivel összhangban járuljanak hozzá a szén-dioxid határokon átnyúló szállításához és tárolásához, az ilyen projektek csak akkor támogathatók, ha szükségesek a szén-dioxid határokon átnyúló szállításának és tárolásának működéséhez, és ha a harmadik ország megfelelő jogi keretet tart fenn és azt hatékonyan érvényesíti. Ennek a harmadik országbeli jogi keretnek biztosítania kell olyan szabványok és biztosítékok alkalmazását, amelyek megakadályozzák a kibocsátásáthelyezést, és garantálják a szén-dioxid tartós tárolásának biztonságát és hatékonyságát az éghajlat, az emberi egészség és az ökoszisztémák védelme érdekében. Ezeknek a szabványoknak és biztosítékoknak legalább az uniós jogban meghatározottal egyenértékű védelmi szintet kell biztosítaniuk. Vélelmezni kell, hogy az EGT vagy az Energiaközösség szerződő felei megfelelnek ezeknek a szabványoknak és biztosítékoknak.
- (27) A közös érdekű projekteket és a kölcsönös érdekű projekteket a lehető legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ezt követően az illetékes nemzeti hatóságoknak, az Ügynökségnek és a csoportoknak szigorúan nyomon kell követniük azokat, megfelelően tiszteletben tartva az érdekelt felek részvételére vonatkozó előírásokat és a környezetvédelmi jogszabályokat, és minimálisra csökkentve a projektgazdákra háruló adminisztratív terheket. Különös figyelmet kell fordítani az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, valamint a fizikai és kiberbiztonsággal kapcsolatos kockázatok értékelésére, adott esetben az (EU) 2022/2557 irányelvnek a kritikus szervezetek rezilienciájára vonatkozó követelményeire, valamint az (EU) 2022/2555 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek²² az Unió egész területén magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekre vonatkozó követelményeire építve, és a projektgazdáknak jelentést kell tenniük az illetékes nemzeti hatóságoknak az értékelt kockázatok alapján hozott intézkedésekről. Ezenkívül a projektgazdáknak jelentést kell készíteniük a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésről, és az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet²³ 17. cikkének értelmében bizonyítaniuk kell, hogy a projektek a környezetet illetően megfelelnek a „jelentős károkozás elkerülését” célzó elvnek. A már kellő érettséget elért, meglévő közös érdekű projektek esetében ezeket a szempontokat a csoportoknak figyelembe kell venniük a következő uniós listára felveendő projektek kiválasztása során.
- (28) A Bizottság számára lehetővé kell tenni, hogy európai koordinátorokat nevezzen ki a különös nehézségekkel járó vagy késedelmet szenvedő projektekhez, a nehézségekkel küzdő projektek végrehajtásának megkönnyítése érdekében.

²² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2555 irányelve (2022. december 14.) az Unió egész területén egységesen magas szintű kiberbiztonságot biztosító intézkedésekről, valamint a 910/2014/EU rendelet és az (EU) 2018/1972 irányelv módosításáról és az (EU) 2016/1148 irányelv hatályon kívül helyezéséről (NIS 2 irányelv) (HL L 333., 2022.12.27., 80. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj?eliuri=eli%3Areg%3A2020%3A852%3Aoj&locale=hu>).

- (29) Az engedélyezési eljárás nem eredményezhet a projekt méretéhez és összetett jellegéhez képest aránytalan igazgatási terheket, illetve nem gördíthet akadályt a transeurópai hálózatok kiépítése és a piaci hozzáférés biztosítása elé.
- (30) A közös érdekű projekteket és a kölcsönös érdekű projekteket nemzeti szinten is elsőbbségi státuszúként kell kezelni, ezáltal gyors adminisztratív ügyintézés és sürgősségi eljárást biztosítva számukra minden kapcsolódó bírósági és vitarendezési eljárásban.
- (31) Azon tagállamokat, amelyek jelenleg nem tulajdonítják a lehető legnagyobb nemzeti jelentőséget az energiainfrastruktúra-projekteknek az engedélyezési eljárásokat illetően, érdemes fontolóra venniük a nemzeti jelentőségű státusz bevezetését, különösen azokban az esetekben, ahol ez az engedélyezési eljárás felgyorsítását eredményezheti.
- (32) Azon tagállamokat, amelyek jelenleg nem rendelkeznek az energiainfrastruktúra-projektekkel szemben gyorsított vagy sürgős bírósági eljárásokkal, ösztönözni kell arra, hogy vegyék fontolóra ilyen eljárások bevezetését, különösen annak értékelésével, hogy ez a szóban forgó projektek gyorsabb megvalósítását eredményezné-e.
- (33) A hidrogéneszközökkel, elektrolizáló létesítményekkel és szén-dioxid-eszközökkel kapcsolatos projektek hozzájárulnak az energia- és éghajlat-politikai célokhoz, többek között a megújuló energia szélesebb körű alkalmazásának felgyorsítása és az energiaszerkezetbe való integrálásának szükségessége tekintetében. Ezért a hidrogéneszközökkel, az elektrolizáló létesítményekkel és a szén-dioxid-eszközökkel kapcsolatos valamennyi közös érdekű projektet és kölcsönös érdekű projektet energiapolitikai szempontból közérdekűnek kell tekinteni, és lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy azokat kiemelkedően fontos közérdekűnek tekintsék, kivéve, ha a kulturális örökség érintett, valamint ha egyértelmű bizonyíték van arra, hogy a projektek olyan jelentős káros hatást gyakorolnak a környezetre, amely nem enyhíthető vagy kompenzálható.
- (34) A megújulóenergia-eszközök integrálásában, a rugalmassági megoldásokban, az energiatárolásban és általában a villamosításban betöltött szerepük miatt a villamosenergia-infrastruktúra projektek elengedhetetlenek a klímasemlegesség eléréséhez. Ezért az uniós klímasemlegességi cél eléréséig az egymással versengő jogi érdekek mérlegelése során vélelmezni kell, hogy az ilyen projektek kiemelkedően fontos közérdeket képviselnek, és a közegészséget és a közbiztonságot szolgálják, kivéve, ha a kulturális örökség érintett, valamint ha egyértelmű bizonyíték van arra, hogy a projektek olyan jelentős káros hatást gyakorolnak a környezetre, amely nem enyhíthető vagy kompenzálható az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvben²⁴ előírtak szerint.
- (35) Lehetővé kell tenni a tagállamok számára annak engedélyezését, hogy a villamos energiával kapcsolatos közös érdekű projekteket és kölcsönös érdekű projekteket – a klímasemlegesség elérésében betöltött fontos szerepük és az uniós listán szereplő projektekként betöltött stratégiai jelentőségük miatt²⁵ – mentesítsék a 2011/92/EU

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019.június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).

irányelv szerinti környezeti hatásvizsgálatok, a 92/43/EGK irányelv 12. cikkének (1) bekezdése és a 2009/147/EK irányelv 5. cikke szerinti, a fajok védelmére gyakorolt hatásaik vizsgálata, valamint a Natura 2000 területekre gyakorolt hatásaik vizsgálata alól, ha a projektek kifejezetten szerepelnek a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁶ szerinti stratégiai környezeti vizsgálat és – amennyiben a projekt várhatóan jelentős hatást gyakorol a Natura 2000 területekre – a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti megfelelő vizsgálat tárgyát képező nemzeti fejlesztési tervben. Az ilyen mentességek lehetőségét a klímasemlegesség eléréséig fenn kell tartani.

- (36) Az ilyen mentességek esetleges hatásainak enyhítése érdekében az átvilágítást követően a tagállamok illetékes hatóságainak az elérhető legjobb technológiák felhasználását figyelembe véve biztosítaniuk kell megfelelő és arányos kármérséklő intézkedések alkalmazását. Amennyiben ilyen kármérséklő intézkedések alkalmazására nincs lehetőség, az illetékes hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a projektgazdák megfelelő kiegyenlítő intézkedéseket fogadjanak el e hatások kezelésére, amelyek – ha más arányos kiegyenlítő intézkedések nem állnak rendelkezésre – fajvédelmi programokhoz nyújtott pénzbeli ellentételezéseket is magukban foglalhatnak. Ezen túlmenően, amennyiben egy projekt várhatóan jelentős kedvezőtlen hatást gyakorol egy másik tagállam környezetére, az illetékes nemzeti hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy az érintett tagállamok együttműködjenek a jelentős hatások elkerülésére, vagy szükség esetén enyhítését vagy kompenzálását célzó intézkedések azonosítása érdekében.
- (37) A transzeurópai energiahálózat kiépítésének felgyorsítása érdekében egyértelművé kell tenni az uniós környezetvédelmi jogszabályokban meghatározott egyedi eltérések alkalmazásának feltételeit. Így különösen annak értékelése során, hogy az adott energetikai projektnek vannak-e kielégítő alternatív megoldásai, az értékelést azokra az alternatív megoldásokra kell korlátozni, amelyek biztosítják az azonos célkitűzés elérését ugyanolyan vagy hasonló időkeretben és jelentősen magasabb költségek nélkül. A kielégítő alternatív megoldások időkeretének és költségeinek összehasonlításakor az érintett hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy figyelembe vegyék a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek gyorsított és költséghatékony végrehajtásának szükségességét, összhangban az (EU) 2018/1999 rendelet alapján a Bizottsághoz benyújtott integrált nemzeti energia- és klímaterveikben, valamint azok aktualizált változataiban meghatározott prioritásokkal.
- (38) Hasonlóképpen a 92/43/EGK irányelvben előírt vonatkozó eltérés alkalmazása során helyénvaló, hogy – indokolt esetekben, valamint amikor észszerűen bizonyítható, hogy a terv vagy projekt az intézkedések bevezetését megelőzően nem befolyásolná visszafordíthatatlanul a Natura 2000 hálózat általános egységességét, továbbá biztosított a helyszín környezeti integritásának megőrzése és a Natura 2000 területek magas szintű védelme – az illetékes hatóságok tegyék lehetővé kiegyenlítő intézkedések végrehajtását az adott terv vagy projekt végrehajtásával párhuzamosan.
- (39) Az összetettség csökkentése, a hatékonyság és az átláthatóság növelése, valamint a tagállamok közötti együttműködés fokozásának elősegítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az átfogó határozat kibocsátására irányuló

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

valamennyi engedélyezési eljárás megkönnyítéséért és koordinálásáért egyetlen illetékes hatóság legyen felelős, amely együttműködik a többi érintett hatósággal és más tagállamok illetékes nemzeti hatóságával, integrált ügyintézési pontként szolgál a projektgazdák számára, közvetít a más hatóságokkal való kapcsolattartásban, valamint nyomon követi az uniós listán szereplő projektek alakulását és késedelmeit.

- (40) Az eljárások hatékonyságának növelése érdekében az illetékes nemzeti hatóságoknak kell felelniük annak biztosításáért is, hogy a hibrid átviteli és termelési projektek esetében az engedélyezés ütemezése oly módon igazodjon a projekt valamennyi eszközéhez, hogy felgyorsítsa a termelési és átviteli eszközökre vonatkozó engedélyezési eljárást.
- (41) Az uniós listán szereplő, két vagy több tagállamban található projektek engedélyezési eljárásának egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében az érintett tagállamoknak közösen ki kell jelölniük egy integrált ügyintézési pontot az illetékes nemzeti hatóságok közül. Az, hogy a folyamat előmozdítása és a végleges átfogó határozat kibocsátása egyetlen hatóság feladata, várhatóan csökkenteni fogja a projektgazdák adminisztratív terheit, az összetettséget, növeli a hatékonyságot és felgyorsítja az engedélyezési eljárást, különösen akkor, ha a tagállamok összehangolt határidőkkel és értékelésekkel rendelkező közös eljárásokat írnak elő. A határokon átnyúló hatékony együttműködés biztosítása érdekében a Bizottságnak a kiemeltként azonosított összeköttetés-projektekre kell összpontosítania, megerősítve végrehajtásuk és engedélyezésük koordinációját és nyomon követését. E célból a Bizottságnak támogatnia kell a tagállamokat olyan közös eljárások azonosításában, amelyekre építve hatékony és eredményes engedélyezési eljárás alakítható ki.
- (42) A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy adott esetben átfogó határozataikba beépítsék a következőkkel összefüggésben hozott határozatokat: egyéni földtulajdonosokkal a területrendezés keretében a területükhöz való hozzáférésre, tulajdonjogukra vagy használati jogra vonatkozóan folytatott tárgyalások, amelyek egy meghatározott régió általános területfelhasználását állapítják meg, és olyan fejlesztésekre is kiterjednek, mint főutak, vasútvonalak, építmények, természetvédelmi területek, és amelyek nem kapcsolódnak a tervezett projekt egyedi céljához és az üzemeltetési engedélyek odaítéléséhez. Az engedélyezési eljárással összefüggésben a közös érdekű projekt kiterjedhet a vonatkozó infrastruktúrára, amennyiben az a projekt építéséhez vagy működéséhez alapvetően fontos.
- (43) E rendelet és különösen az engedélyezésre, a társadalmi részvételre és a közös érdekű projektek végrehajtására vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem sértheti az uniós és a nemzetközi jogot, ideértve a környezet és az emberi egészség védelmével kapcsolatos rendelkezéseket, valamint a közös halászati politika és az integrált tengerpolitika keretében elfogadott rendelkezéseket, így különösen a 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁷ rendelkezéseit.
- (44) A projektek sikerének biztosítása és a velük szembeni kifogások korlátozása érdekében alapvető fontosságú, hogy az érdekelt felek – köztük a civil társadalom – tájékoztatást és véleménynyilvánítási lehetőséget kapjanak. Annak ellenére, hogy léteznek a környezetvédelmi döntéshozatali eljárásokban való társadalmi részvételt biztosító, jól ismert előírások, amelyek teljes mértékben alkalmazandóak a közös érdekű projektekre, további intézkedéseket szükséges előírni ahhoz, hogy a közös

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/89/EU irányelve (2014. július 23.) a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról (HL L 257., 2014.8.28., 135. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

érdekű projektekkel kapcsolatos engedélyezési eljárások átláthatóságára és a társadalmi részvételre vonatkozóan – valamennyi releváns kérdésben – a lehető legmagasabb szintű követelmények legyenek érvényben. Ha a nemzeti szabályok értelmében az engedélyezési eljárások megkezdése előtt folytatandó előzetes konzultációra az e rendeletben foglaltakkal azonos vagy azoknál szigorúbb előírások vonatkoznak, a szóban forgó konzultációt fakultatívvá kell tenni és kerülni kell a jogszabályi követelmények megkettőzését.

- (45) A 2001/42/EK és a 2011/92/EU irányelv, valamint adott esetben az Aarhusban, 1998. június 25-én aláírt, az Egyesült Nemzetek Szervezete Európai Gazdasági Bizottságának a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezménye²⁸ (a továbbiakban: az Aarhusi Egyezmény) és az Espoóban, 1991. február 25-én aláírt, az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény²⁹ (a továbbiakban: az Espooi Egyezmény) megfelelő és összehangolt végrehajtása várhatóan biztosítja a környezeti és éghajlati hatásvizsgálat főbb elveinek harmonizációját, határokon átnyúlóan is. A Bizottság iránymutatást tett közzé, amely az energia-infrastruktúrával kapcsolatos környezeti hatásvizsgálati eljárások egyszerűsítése érdekében segíti a tagállamokat a közös érdekű projektekre vonatkozóan az uniós jogban előírt környezeti hatásvizsgálati eljárások következetes alkalmazásának biztosításában.
- (46) Fontos az engedélyezési eljárás egyszerűsítése és fejlesztése, miközben – a lehetséges mértékben és a szubszidiaritás elvének kellő figyelembevételével – tiszteletben kell tartani az új energia-infrastruktúrák építésére vonatkozó nemzeti hatásköröket és eljárásokat. Tekintettel az energia-infrastruktúrák kiépítésének sürgető jellegére, az engedélyezési eljárás egyszerűsítésének egyértelműen meg kell határozni azt a határidőt, ameddig az érintett hatóságoknak meg kell hozniuk a projekt építésével kapcsolatos határozatot. E határidő célja, hogy az eljárások hatékonyabb kialakítására és lebonyolítására ösztönözzön. Ennek a rendeletnek maximális határidőket kell megállapítania. A tagállamok azonban – amennyiben megvalósítható – törekedhetnek a projektek ezeknél rövidebb határidőn belüli megvalósítására, különösen az intelligens hálózatokra vonatkozó projektek esetében, amelyek nem feltétlenül igényelnek olyan összetett engedélyezési eljárást, mint az átviteli infrastruktúrára vonatkozó projektek.
- (47) Az engedélyező hatóságok erőforráshiánya, valamint az engedélyezési eljárások digitalizálásának és az adatok rendelkezésre állásának hiánya az engedélyezési eljárásokat lassító szűk keresztmetszet. A digitalizáció és az MI-funkciók megfelelő használata várhatóan felgyorsítja az eljárásokat és növeli a folyamatok hatékonyságát azáltal, hogy lehetővé teszi a kérelmek gyorsabb kezelését, és az eljárási lépésekre és követelményekre vonatkozó információkhoz való jobb hozzáférés révén növeli az átláthatóságot. Az engedélyezési eljárások digitalizálása azonban lemaradásban van, mivel az adatok gyakran szétszórtan találhatók meg a különböző illetékes hatóságoknál, hiányoznak az egységes digitális folyamatok és platformok, és az interoperabilitás sem biztosított. Ez a kérelmek státuszának tisztázatlanságához vezet, és akadályozza a szűk keresztmetszetek azonosítását. Ezért a tagállamoknak nemzeti szintű digitális platformot kell létrehozniuk a megújulóenergia-, a tárolási és a hálózati projektek engedélyezési eljárásainak valamennyi lépésére vonatkozóan annak

²⁸ HL L 124., 2005.5.17., 4. o.

²⁹ HL C 104., 1992.4.24., 7. o.

érdekében, hogy az eljárások digitalizálása egységes, interoperábilis és átlátható legyen, maximalizálva annak előnyeit az engedélyezési eljárás felgyorsítása tekintetében. A platformnak lehetővé kell tennie a projektgazdák számára a kérelmek benyújtását és azok státuszának ellenőrzését, a kérelmeket hozzá kell rendelnie az illetékes hatóságokhoz, és lehetővé kell tennie a hatóságok számára, hogy azokat az összes releváns adathoz és információhoz hozzáférve dolgozzák fel, anélkül, hogy köztes, papíralapú lépésekre lenne szükség. Emellett a platformnak lehetővé kell tennie statisztikák kinyerését a tagállami engedélyezési eljárások általános előrehaladásáról. Az ilyen digitális platformoknak természetes személyek esetében a 910/2014/EU rendelet követelményeinek megfelelően az európai digitális személyiadat-tárcákon keresztül, jogi személyek esetében pedig az [(EU) XXX/20YY rendeletnek] megfelelően az európai üzleti tárcákon keresztül biztosított biztonságos és interoperábilis eszközökre kell támaszkodniuk az elektronikus azonosítás és hitelesítés, a dokumentumok aláírása vagy bélyegzővel való ellátása, a dokumentumok benyújtása, valamint az illetékes hatóságok és a gazdasági szereplők közötti értesítések küldése vagy fogadása érdekében.

- (48) Az illetékes hatóságok felelnek az e rendeletben megállapított határidők betartásának biztosításáért. Továbbá az energia-infrastruktúrák kiépítésének sürgősségével, valamint a közös érdekű projekteknek és a kölcsönös érdekű projekteknek az Unió energia- és éghajlat-politikai céljainak elérése szempontjából fennálló stratégiai jelentőségével összhangban, és amennyiben a hallgatóságos jóváhagyás fogalma a nemzeti jog szerint létezik, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy amennyiben az illetékes nemzeti hatóságok az e rendeletben meghatározott határidőn belül nem válaszolnak, vagy az érintett hatóság nem válaszol az illetékes nemzeti hatóság által meghatározott határidőn belül, az – a környezetvédelmi határozatok kivételével – a konkrét vélemény vagy engedély hallgatóságos jóváhagyását vagy pozitív elbírálását eredményezze, és azt nyilvánosságra hozzák.
- (49) Az engedélyezési eljárásban két szakaszt kell biztosítani: a kérelem benyújtását megelőző fakultatív eljárást, amelynek keretében a hiánytalan kérelem összeállítására irányuló munkát elvégzik és azt az illetékes nemzeti hatóság fogadja, valamint a jogszabályban előírt kötelező engedélyezési eljárást, amely a kérelem fogadásától az átfogó hatósági határozat meghozataláig tart. A kérelem benyújtását megelőző szakaszban az illetékes nemzeti hatóságoknak számos feladatot kell ellátniuk. At kell világítaniuk a projektet, és értesíteniük kell a projektgazdát az engedélyezési eljárás lefolytatásához szükséges különböző engedélyekről, tanulmányokról és vizsgálatokról, beleértve a környezeti vizsgálatokat, valamint az alkalmazandó kármérséklő vagy kiegyenlítő intézkedéseket is. Meg kell határozniuk az átvilágítás következtetéseiben meghatározott dokumentáció körét és részletességét, biztosítva, hogy a projektgazdától ne legyen szükség további dokumentáció bekérésére, kivéve, ha a projektben vagy annak környezetében olyan lényeges változás következett be, amelyek miatt a dokumentáció körének meghatározásakor figyelembe vett feltételek és feltételezések már nem alkalmazhatók. Részletes ütemtervet kell kidolgozniuk az engedélyezési eljárásra vonatkozóan. Miután megkapták az összes előkészítő dokumentumot tartalmazó kérelemtervezetet, el kell dönteniük, hogy a kérelem teljesnek minősül-e, vagy a kérelem benyújtását megelőző eljárás során megállapítottaknak megfelelő hiánypótlás szükséges.
- (50) Amennyiben azt hatékonyan ítélik, az illetékes nemzeti hatóságok úgy is kialakíthatják az engedélyezési követelményeket, hogy az adott projekttel kapcsolatos

engedélyezési eljárásra és nyilvános konzultációkra szakaszokban kerüljön sor, feltéve, hogy az engedélyezési eljárás ezáltal egyszerűsödik és felgyorsul.

- (51) Ez a rendelet kizárólag a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek engedélyezésére, az abban való társadalmi részvételre és a projektek szabályozási aspektusára alkalmazandó. Ugyanakkor a tagállamok elfogadhatnak nemzeti rendelkezéseket, amelyek megegyező vagy hasonló szabályokat alkalmaznak olyan projektekre is, amelyek e rendelet értelmében nem rendelkeznek közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt státusszal.
- (52) A tízéves uniós hálózatfejlesztési terv folyamata szilárd alapot biztosít a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek azonosításához. Míg a Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (villamosenergia-piaci ENTSO), a Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (földgázpiaci ENTSO), a Hidrogénhálózat-üzemeltetők Európai Hálózata (ENNOH) és az átvitelrendszer-üzemeltetők továbbra is fontos szerepet játszanak a folyamatban, további észszerűsítésre és irányításra van szükség, különösen a jövőbeli forgatókönyvek meghatározása, a hosszú távú infrastrukturális hiányosságok és az energia-infrastruktúra szűk keresztmetszeteinek azonosítása, valamint e hiányosságok legmegfelelőbb megoldásokkal történő kezelése tekintetében, a folyamat politikai súlyának, relevanciájának és megalapozottságának növelése érdekében. Ezért az Ügynökségnek és a Bizottságnak fokozottabb szerepet kell vállalnia a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervek (EU) 2019/943 és (EU) 2024/1789 rendelet szerinti kidolgozásának folyamatában.
- (53) Tekintettel arra, hogy a kiválasztott forgatókönyv és az annak alapjául szolgáló feltételezések jelentős szerepet játszanak az uniós hálózatfejlesztési tervezés folyamatában, a Bizottságnak központi szerepet kell kapnia annak meghatározásában. Ez minden bizonnyal hozzájárul az inputok észszerűsítéséhez és egyúttal biztosítja az uniós szakpolitikai céloknak való jobb megfelelést. Helyénvaló továbbá, hogy a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervek egyetlen központi forgatókönyvön alapuljanak, a külső feltételek megváltozása esetén a forgatókönyvre vonatkozó esetleges érzékenységelemzésekkel, mivel a forgatókönyv fő célja, hogy közös alapot biztosítson a közös érdekű és a kölcsönös érdekű projektként javasolt projektek infrastrukturális hiányosságainak és előnyeinek értékeléséhez. A központi forgatókönyv megnövekedett jelentősége szükségessé teszi a villamosenergia-piaci ENTSO, az ENNOH és a földgázpiaci ENTSO, a tagállamok és az Ügynökség szoros bevonását annak biztosítása érdekében, hogy a releváns adatok és információk rendelkezésre álljanak, és hogy a forgatókönyv összhangban legyen a nemzeti fejleményekkel. Az érdekelt felekből álló referenciacsoportnak továbbra is összehangolt hozzájárulást és tanácsadást kell nyújtania a forgatókönyvek kidolgozásához.
- (54) Az infrastrukturális igények azonosításának folyamata nagyobb szerepet kell, hogy játsszon a tervezett infrastrukturális beruházások orientálásában. A jelenlegi gyakorlathoz képest a folyamatnak szélesebb körűnek kell lennie, és alaposabban figyelembe kell vennie az ágazatközi kapcsolatokat és a nem vezetékű megoldásokat annak érdekében, hogy egyértelműen meg lehessen határozni, hogy mely megoldások szolgálják a legjobban az energiarendszert az energia- és éghajlat-politikai célok elérése szempontjából. A hiányosságok kezeléséhez szükséges későbbi megoldások elfogadottságának növelése érdekében az Ügynökséget jobban be kell vonni a folyamat keretének meghatározásába és ellenőrzésébe. Annak biztosítása érdekében, hogy az eredmények kellően megalapozottak legyenek és összhangban álljanak az e

rendeletben meghatározott elvekkel, az Ügynökségnek módszereket kell kidolgoznia, amelyek mentén a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH elvégzi az infrastrukturális igények azonosításának folyamatát. Az igények azonosításáról szóló jelentés végleges jóváhagyásával a TEN-E csoport döntéshozó testületének határozottan jeleznie kell a projektgazdák számára, hogy hol van szükség a lehetséges projektekre.

- (55) Az infrastrukturális igények azonosításának átfogóbb és részletesebb folyamata lehetővé teszi a tervezett projektek és az átviteli kapacitás bővítésével kapcsolatos igények jobb összehangolását. Lehetővé kell tennie továbbá egy olyan nyomkövetési folyamatot, amely az ellátatlan igények kezelésére alkalmas megoldások azonosítását eredményezi. A hiányosságok kezelésére elsődlegesen az átvitelirendszer-üzemeltetőknek kell lehetséges projekteket javasolniuk, de más érdekelt felektől származó alternatív megoldásokat is fontolóra kell venni. Ezért az igénymegfeleltetési folyamatot regionális együttműködés eredményeként kell kialakítani, az érdekelt feleket bevonva a megbeszélésekbe. A Bizottság folyamatban betöltött központi szerepe várhatóan fokozza a regionális együttműködést és a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, a projektgazdák és más érdekelt felek bevonását a legmegfelelőbb projektek kidolgozására irányuló erőfeszítésekbe, az esetleges ellátatlan igények kielégítésére szolgáló nem vezetékes vagy infrastrukturális megoldások esetében egyaránt. Végző eszközként a Bizottságot fel kell jogosítani arra, hogy pályázati felhívást tegyen közzé, ha az elégtelen előrehaladás miatt továbbra is fennálló hiányosságok leküzdéséhez az szükséges. Biztosítani kell, hogy a támogatható projektek a lehető leghamarabb bekerüljenek a következő nemzeti fejlesztési tervekbe, a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe és az uniós listába.
- (56) Az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzésre van szükség annak érdekében, hogy az infrastruktúra-tervezés tükrözze az integrált és dekarbonizált rendszer változó igényeit; ehhez következetesen értékelni kell az összes releváns költséget és hasznot az uniós energia- és éghajlat-politikai célkitűzések elérésére szolgáló leghatékonyabb megoldások azonosítása érdekében. A nem vezetékes megoldásoknak, például a dinamikus vezeték- és transzformátor-terhelhetőségnek, a fejlett áramlásszabályozó rendszereknek vagy a digitális ikerplatformoknak nagyobb szerepet kell játszaniuk a hálózati igények kezelésében mind működési, mind bővítési szempontból, ezért az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzésnek ezeket is vizsgálnia kell.
- (57) A tízéves uniós hálózatfejlesztési tervnek átfogó áttekintést kell nyújtania az Unióban határokon átnyúló hatással bíró tervezett infrastrukturális projektekről. A nem vezetékes és rugalmassági megoldásoknak a terv szerves részét kell képezniük annak érdekében, hogy az teljes képet nyújtson a villamosenergia- és hidrogénhálózatok optimális működéséhez szükséges jövőbeli beruházásokról. Különös figyelmet kell fordítani a hálózat biztonságát és rezilienciáját javító projektekre is.
- (58) A tízéves uniós hálózatfejlesztési tervek elfogadását megelőző feladataik ellátása során a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, az ENNOH-nak, az Ügynökségnek és a Bizottságnak széles körű konzultációs folyamatot kell folytatnia valamennyi érdekelt fél bevonásával. Ezeknek az érdekelt feleknek magukban kell foglalniuk az Európai Unió villamosenergia-piaci elosztórendszer-üzemeltetői közötti együttműködés európai szervezetét, a villamosenergia-, a gáz- és a hidrogénpiacokon, a fűtésben és hűtésben, a szén-dioxid-leválasztásban és -tárolásban résztvevő szervezeteket, valamint a szén-dioxid-leválasztásban és -felhasználásban érdekelt feleket, a független aggregátorokat, a keresletoldali választ biztosító üzemeltetőket, az

energiahatékonysági megoldásokban részt vevő szervezeteket, az ipari ágazatokat, többek között a közlekedési, a digitalizációs és az adatágazatot, valamint adott esetben az energiafogyasztói szövetségeket, az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testületet és a civil társadalom képviselőit. Az érdekelt felekből álló referenciacsoport hatékony fórumnak bizonyult az érdekelt felek közötti együttműködésben, és támogatni kell a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervhez való további hozzájárulását. A konzultációnak nyílnak és átláthatónak kell lennie, és azt időben kell megszervezni, hogy lehetővé tegye az érdekelt felek visszajelzését a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervek kulcsfontosságú szakaszainak előkészítése során, például az infrastrukturális hiányosságok azonosításával és a projektértékelés költség-haszon elemzési módszertanával összefüggésben. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak és az ENNOH-nak kellően figyelembe kell vennie az érdekelt felektől a konzultációk során kapott információkat, és a végleges ajánlatok benyújtásakor ki kell fejteniük, hogy ezeket az információkat hogyan vették figyelembe.

- (59) Az energia-infrastruktúra tervezésének megfelelően tükröznie kell az ágazatok összekapcsolását és az energiahordozók közötti kapcsolódásokat. A forgatókönyvek kidolgozásának, az infrastrukturális igényeket azonosító folyamatnak és a költség-haszon elemzés módszertanainak integrált, hosszú távú és optimalizált „egy energiarendszer” megközelítésen és modellezésen kell alapulniuk, amely közös feltételezéseket és következetes módszertanokat alkalmaz. Az infrastruktúra-tervezés ágazatok közötti jobb koordinációjának elő kell segítenie az új infrastrukturális megoldások optimálisabb rangsorolását és bevezetését.
- (60) Annak fontossága, hogy csak azok az infrastrukturális projektek kaphassanak közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt státuszt, amelyek esetében nem létezik észszerű alternatív megoldás, azt is jelenti, hogy az energiahatékonyság elsődlegességének elvét figyelembe kell venni az energiainfrastruktúra-tervezésben, valamint a javasolt projektek regionális listáinak összeállítása során a regionális csoportok munkájában. Az energiahatékonyság elsődlegességének elvével összhangban meg kell fontolni az új infrastruktúra valamennyi olyan alternatíváját, amely biztosítja a jövőbeli infrastrukturális igények ellátását. Különös figyelmet kell fordítani a nem vezetékes vagy digitális megoldásokra, a keresletoldali válasz alkalmazására vagy a nem fosszilis alapú rugalmasságra, amelyek javíthatják a hálózatok általános hatékonyságát. E célból a rendszerüzemeltetőknek prioritásként kell kezelniük ezeket a megoldásokat a rendszerbővítési projektek értékelésekor. Ösztönözni kell a hálózatok költséghatékony kihasználását is, különösen a hálózati díjakban és támogatási rendszerekben a területi és használati időre vonatkozó árjelzések használata révén.
- (61) A 2050-re vonatkozó uniós klímasemlegességi célkitűzés elérése érdekében az Uniónak jelentősen növelnie kell a megújuló villamosenergia-termelést. Bővíteni kell a tengeri megújuló energiába történő beruházások körét annak érdekében, hogy a telepített tengeri megújulóenergia-termelés legalább 350 GW-ot érjen el a tagállamok tengeri megújuló energiára vonatkozó, 2024 decemberében aktualizált kumulatív, nem kötelező erejű regionális céljaival összhangban, amelyeket az EU tengeri megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseinek megvalósításáról szóló, 2023. október 24-i bizottsági közlemény³⁰ is alátámaszt. A villamosenergia-piaci ENTSO által 2024

³⁰ A Bizottság közleménye (2023. október 24.) az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az EU tengeri megújuló energiára vonatkozó célkitűzéseinek megvalósításáról, COM(2023) 668 final.

januárjában közzétett első tengeri hálózatfejlesztési tervek fontos előrelépést jelentettek azáltal, hogy a tagállamok tengeri regionális törekvéseit rögzítették a tengeri hálózatok tervezésében. Ez minden bizonnyal támogatja a határokon átnyúló tengeri megújulóenergia-projektek azonosítását, beleértve a hibrid és a határokon átnyúló radiális projekteket is, és ezáltal biztosítja a tengeri hálózatok tengermedencék szintjén optimalizált, költséghatékony fejlesztését. A tengeri hálózatfejlesztési tervekben alkalmazott hosszú távú stratégiai logikát ki kell terjeszteni a szárazföldi villamosenergia-hálózatokra és a hidrogénhálózatokra is.

- (62) A megújuló energia szempontjából kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosók hasznai és költségei tekintetében végzett elemzés várhatóan segíti a tagállamokat abban, hogy előzetes költségmegosztási elemzést végezzenek a tengeri hálózatok kiemelt jelentőségű folyosóinak szintjén, alátámasztva a határokon átnyúló tengeri hálózati projektekre vonatkozó későbbi közös politikai kötelezettségvállalásokat. A tengeri projektekre vonatkozó, együttműködésen alapuló beruházási keretéről szóló, 2024. június 27-i bizottsági iránymutatás várhatóan hasznos útmutatóként szolgál a megújuló energia szempontjából kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosók költség-haszon elemzéséhez, és azt a Bizottság – a tagállamok, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők, az Ügynökség és a nemzeti szabályozó hatóságok bevonásával – adott esetben naprakésszé teheti.
- (63) A közös érdekű projektek fejlesztési, építési, üzemeltetési és fenntartási költségeit főszabályként az infrastruktúra használóinak kell megfizetniük. A költségmegosztásnak biztosítania kell, hogy a végfelhasználókra ne háruljon aránytalan teher, különösen akkor, ha ez energiaszegénységhez vezethet. A közös érdekű projektek akkor részesülhetnek államok közötti költségmegosztásban, ha a piaci kereslet értékelése vagy a tarifákra gyakorolt várható hatások értékelése azt mutatja, hogy az infrastruktúra használói által fizetett tarifák révén nem várható a költségek megtérülése.
- (64) Az egyre nagyobb mértékben összekapcsolt belső energiapiacra az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó egyértelmű és átlátható szabályok elengedhetetlenek a határokon átnyúló infrastruktúrára és a határokon átnyúló hatással bíró projektekre irányuló beruházások felgyorsításához. A határokon átnyúló energia-infrastruktúra integráltabbá válásával egyre több projekt jár előnyökkel az építésének helye szerinti területen túl is. Ez elengedhetetlenné teszi a méltányos és átlátható költségmegosztást a helyi fogyasztókra nehezedő aránytalan terhek elkerülése érdekében. A költségek megfelelő megosztásáról folyó egyeztetéseknek az adott infrastrukturális projekt költségének és előnyeinek elemzésén kell alapulnia, amelyet az energiarendszer egészére kiterjedő elemzés harmonizált módszertana alapján, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelet alapján a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervekhez összeállított központi forgatókönyv és érzékenységelemzés alapján kell elvégezni, lehetővé téve a közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt által az Unió dekarbonizációra, piaci integrációra, versenyre, fenntarthatóságra és ellátásbiztonságra irányuló energiapolitikáikhoz nyújtott hozzájárulás alapos elemzését. Azoknak a tagállamoknak, amelyekben a projekt előnyeinek legalább 10 %-a megjelenik, valamint nemzeti szabályozó hatóságaiknak részt kell venniük a költségmegosztásról szóló megbeszéléseken annak biztosítása érdekében, hogy a projekt végrehajtható legyen és előnyei megvalósuljanak. Ezen túlmenően az államok közötti költségmegosztási megállapodásoknak mérlegelniük kell a nem fogadó országok méltányos és arányos részvételét biztosító utólagos intézkedéseket, feltéve, hogy az

ilyen kiigazításokat egyértelműen meghatározzák és oly módon strukturálják, hogy az garantálja a beruházási biztonságot.

- (65) Alapvető fontosságú egy stabil finanszírozási keret biztosítása a közös érdekű projektek kidolgozásához, miközben vissza kell szorítani a pénzügyi támogatásra való rászorultságot, és ezzel egyidejűleg megfelelő ösztönzőkkel és pénzügyi mechanizmusokkal kell bátorítani az érdekelt befektetőket. Az államok közötti költségmegosztásról szóló határozat meghozatalakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak a nemzeti megközelítéseiknek és a hasonló infrastruktúrákra vonatkozó módszertanaiknak megfelelő módon teljes egészében meg kell osztaniuk a ténylegesen felmerült beruházási költségeket a tagállamok között, be kell építeniük azokat a nemzeti tarifákba. Adott esetben ezt követően a nemzeti szabályozó hatóságoknak meg kell állapítaniuk, hogy a nemzeti tarifákra gyakorolt hatás nem eredményez-e aránytalanul nagy terhet a fogyasztók számára az adott tagállamban. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ki kell küszöbölniük annak kockázatát, hogy a projektek a valóságos vagy becsült kiadások és bevételek figyelembevételére kettős támogatásban részesüljenek. E kiadásokat és bevételeket csak annyiban lehet figyelembe venni, amennyiben a projektekhez kapcsolódnak és az érintett költségek fedezésére szolgálnak.
- (66) Az érintett tagállamok és harmadik országok közötti költségmegosztásról szóló megbeszélések megkönnyítése érdekében lehetőséget kell biztosítani a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek egyetlen csomagban való összevonására. Azáltal, hogy a tagállamok csoportjai egy projektcsomagot kölcsönösen előnyösként kezelhetnek, mindenki számára előnyös megoldások mozdíthatók elő, csökkenthetők a tárgyalások során felmerülő kockázatok és tranzakciós költségek, és növelhető a végrehajtás valószínűsége. Az uniós szinten – például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön keresztül – vagy regionális szinten a szűk keresztmetszet-kezelési bevételek felhasználásával nyújtott további támogatás tovább könnyítheti az ilyen megállapodásokat, és előmozdíthatja a kiemelt infrastruktúra időben történő megvalósítását.
- (67) Az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése három kiemelt célkitűzést határoz meg az övezetközi kapacitás felosztásából származó bevételek felhasználására vonatkozóan, nevezetesen: a) a felosztott kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása, ideértve a kapacitásgaranciához kapcsolódó ellentételezést is; b) az övezetközi kapacitások fenntartása vagy növelése a meglévő rendszerösszekötők optimalizálása vagy a rendszerösszekötők túlterheltségének csökkentése szempontjából releváns hálózati beruházásokból eredő költségek fedezése révén; valamint c) a tengeri megújuló villamosenergia-termelő erőművek üzemeltetőinek kompenzálása az ott meghatározott körülmények között. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek biztosítaniuk kell, hogy mindhárom kiemelt célkitűzés teljesüljön, beleértve a b) pontban szereplő célkitűzést is. A rendszerösszekötők túlterheltségét csökkentő közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek finanszírozásának megkönnyítése, valamint az e rendelet 16. cikke szerinti, államok közötti költségmegosztásról szóló határozatokról folytatott megbeszélések kiszámíthatóságának és átláthatóságának biztosítása érdekében helyénvaló előírni az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy a szűk keresztmetszet-kezelési bevételek egy korlátozott részét elkülönítsék az ilyen beruházásokra. Ez a követelmény nem érinti az átvitelrendszer-üzemeltetők azon felelősségét, hogy a szabályozó hatóságok felügyelete mellett és az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott módszertannal összhangban döntsenek a finanszírozási prioritásokról. Ez

a követelmény nem alkalmazandó, ha bizonyítható, hogy nincs szükség további határkeresztező kapacitás kiépítésére az érintett tagállam határain.

- (68) Amennyiben egy tagállamban nincs átvitelrendszer-üzemeltető, az e rendeletben szereplő, az átvitelrendszer-üzemeltetőre való minden hivatkozás értelemszerűen az elosztórendszer-üzemeltetőkre való hivatkozásként értendő.
- (69) A belső energiapiaci jogszabályok előírják, hogy a hálózatokhoz való hozzáférés tarifáinak megfelelő beruházási ösztönzőket kell tartalmazniuk. A közös érdekű projektek számos típusa azonban valószínűleg olyan externáliákat fog előidézni, amelyeket a szokásos tarifarendszer nem képes teljes mértékben figyelembe venni és nem lehet annak révén megtéríteni. A belső energiapiaci jogszabályok alkalmazásakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell a közös érdekű projektek szilárd és kiszámítható, ösztönzőket is tartalmazó – a hosszú távú ösztönzőket is ideértve – szabályozási és pénzügyi keretéről, a projekt sajátos kockázati szintjével arányban. Különösen alkalmazni kell ezt a keretet a határokon átnyúló projektekre, az olyan innovatív villamosenergia-átviteli technológiákra, amelyek lehetővé teszik a megújuló energia, az elosztott energiaforrások és a keresletoldali válasz széles körű integrációját az összekapcsolt hálózatokba, valamint az energiatechnológiai és digitalizációs projektekre, amelyek valószínűleg vagy nagyobb kockázattal járnak, mint az egy tagállamban található hasonló projektek, vagy magasabb haszonnal kecsegtetnek az Unió számára. Ezenkívül a magas működési kiadásokkal rendelkező projekteknek megfelelő beruházási ösztönzőket is biztosítani kell. Különösen a tengeri megújulóenergia-hálózatok, amelyek a villamosenergia-rendszerösszekötők kettős funkcionalitását és a tengeri megújulóenergia-termelési projektek összekötőjének kettős szerepét töltik be, valószínűleg nagyobb kockázatokkal járnak, mint a hasonló szárazföldi infrastrukturális projektek, mivel eredendően kapcsolódnak olyan termelőeszközökhöz, amelyek szabályozási kockázatokat, finanszírozási kockázatokat – például előzetes beruházások szükségessége –, piaci kockázatokat és az új innovatív technológiák alkalmazásában rejlő kockázatokat hordoznak.
- (70) Az (EU) 2022/869 rendelet jól szemléltette, milyen hozzáadott értéket képvisel, ha az uniós jelentőségű projektek végrehajtása érdekében a magánfinanszírozáshoz jelentős uniós pénzügyi támogatást nyújtanak. A gazdasági és pénzügyi helyzet, valamint a költségvetési korlátok fényében a többéves pénzügyi kereten belül – a projektek kockázatmentesítése és a magánberuházások bevonása céljából is – folytatódnia kell a célzott segítségnyújtásnak annak érdekében, hogy maximalizálhatók legyenek a közfinanszírozás hatásai és annak előnyei az uniós polgárok számára, és az e rendelet I. mellékletében meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek új beruházókat vonzzanak, a lehető legalacsonyabb szinten tartva az uniós költségvetés hozzájárulását.
- (71) Lényeges, hogy a közös érdekű projektek jogosultak legyenek tanulmányokhoz, illetve bizonyos feltételek mellett kivitelezéshez – akár támogatás, akár innovatív pénzügyi eszközök formájában – az (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet³¹ szerint nyújtott uniós pénzügyi támogatásra annak biztosítása érdekében, hogy személyre szabott támogatást lehessen nyújtani azoknak a közös érdekű projekteknek,

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1153 rendelete (2021. július 7.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 249., 2021.7.14., 38. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

amelyek a jelenlegi szabályozási keret és piaci feltételek mellett nem életképesek. Fontos elkerülni a versenytorzulásokat, különösen az azonos, kiemelt jelentőségű uniós folyosók megvalósításához hozzájáruló projektek között. A szóban forgó pénzügyi támogatás hivatott biztosítani a szükséges szinergiákat az intelligens energiaelosztó hálózatok finanszírozásához rendelkezésre álló egyéb uniós forrásokkal, valamint az (EU) 2020/1294 bizottsági végrehajtási rendelet³² szerinti uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmussal.

- (72) A közös érdekű projektekbe történő beruházások tekintetében háromlépéses logikának kell érvényesülnie. Először is a piacnak prioritása van a beruházás tekintetében. Másodsor: ha a piac nem vállalkozik a beruházásra, akkor szabályozási megoldásokat kell keresni – szükség esetén a vonatkozó szabályozási keret kiigazításával –, és gondoskodni kell a vonatkozó szabályozási keret alkalmazásáról. Harmadszor, ha az első két lépésben nem sikerült a szükséges beruházásokat biztosítani a közös érdekű projektek számára, akkor lehetőséget kell biztosítani uniós pénzügyi támogatás nyújtására, amennyiben a közös érdekű projekt teljesíti az alkalmazandó támogathatósági feltételeket.
- (73) A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek nem jogosultak uniós pénzügyi támogatásra, ha a projektgazdák, az üzemeltetők vagy a beruházók az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet³³ 138. cikkében említett valamely, kizárást indokoló helyzetben vannak, például csalás, korrupció vagy bünszervezethez kapcsolódó magatartás miatt jogerősen elítélik őket. Lehetővé kell tenni, hogy egy közös érdekű projekt eltávolítható legyen az uniós listáról, amennyiben az adott listára való felvétele olyan téves információkon alapult, amelyek döntően befolyásolták a listára való felvételt, vagy ha a projekt nem felel meg az uniós jognak. Az e rendelet szerinti eltérést élvező tagállamokban található közös érdekű projektek esetében, amennyiben az említett tagállamok az ilyen projektekre vonatkozóan az (EU) 2022/869 rendelet szerinti finanszírozás iránti kérelmeket támogatnak, biztosítaniuk kell, hogy a projektből ne származhasson közvetlen vagy közvetett előnyük olyan személyeknek vagy szervezeteknek, akik vagy amelyek az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 138. cikkében említett valamely, kizárást indokoló helyzetben vannak.
- (74) A kölcsönös érdekű projektekhez kapcsolódóan kivitelezési munkákhoz nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat ugyanolyan feltételek mellett kell elérhetővé tenni, mint a közös érdekű projektek esetében, amennyiben azok hozzájárulnak az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai céljaihoz, és amennyiben a harmadik ország dekarbonizációs célkitűzései összhangban vannak a Párizsi Megállapodással.
- (75) A dekarbonizációs folyamat felgyorsítása és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése érdekében az Uniónak elő kell segítenie a hátrányos helyzetű, kevésbé összekapcsolt, peremterületen fekvő, legkülső vagy elszigetelt régiókban megvalósuló energetikai projekteket, hogy lehetővé tegye a transzeurópai energiahálózatokhoz való hozzáférést.

³² A Bizottság (EU) 2020/1294 végrehajtási rendelete (2020. szeptember 15.) az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusról (HL L 303., 2020.9.17., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

³³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2059, 2024.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (76) Az Európai Tanács 2011. február 4-i azon következtetéseivel összhangban, amelyek szerint 2015 után egyetlen uniós tagállam sem maradhat elszigetelt az európai gáz- és villamosenergia-hálózatoktól, és egyetlen tagállam energiabiztonsága sem kerülhet veszélybe amiatt, hogy hiányoznak a megfelelő kapcsolódások, e rendelet célja a transzeurópai energiahálózatokhoz való hozzáférés biztosítása a transzeurópai gázhálózathoz jelenleg nem kapcsolódó Ciprus és Málta energetikai elszigeteltségének megszüntetése révén. E célkitűzés elérése érdekében lehetővé kell tenni az (EU) 2022/869 rendelet értelmében közös érdekű projektté nyilvánított, fejlesztés vagy tervezés alatt álló projektek ezen státuszának fenntartását mindaddig, amíg Ciprus és Málta nem kapcsolódik a transzeurópai gázhálózathoz, vagy 2029. december 31-ig, ha ez a korábbi időpont. E projektek – amellett, hogy hozzájárulnak a megújulóenergiapiac fejlődéséhez, az energiarendszer rugalmasságához és rezilienciájához, valamint az ellátás biztonságához – biztosítanak a jövőbeli energiapiacokhoz való hozzáférést, beleértve a hidrogént is, és hozzájárulnának az Unió átfogó energia- és éghajlatpolitikai céljainak megvalósításához.
- (77) Annak biztosítása érdekében, hogy az e rendelet alapján javasolt módosítások összhangban legyenek a villamosenergia-, gáz- és hidrogénpiacokra vonatkozó uniós kerettel, a Bizottság megfelelő módosításokat javasol az (EU) 2019/942 európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁴ 3. és 11. cikkében, az (EU) 2019/943 rendelet 48. cikkében, valamint az (EU) 2024/1789 rendelet 60. és 61. cikkében. Ezek a módosítások a központi forgatókönyvnek a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervben való alkalmazásához, a nem vezetékes megoldások és a rendszerbővítés egyéb alternatíváinak mérlegeléséhez, valamint a tervek időbeli hatályának pontosításához kapcsolódnak. Ezért az említett rendeleteket ennek megfelelően módosítani kell.
- (78) Annak érdekében, hogy az Unió alapvető energiainfrastruktúra-projektjeinek fejlesztése időben megtörténjen, a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek harmadik uniós listájának mindaddig hatályban kell maradnia, amíg a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek e rendelet szerint létrehozott első uniós listája hatályba nem lép. Ezen túlmenően az (EU) 2022/869 rendelet szerinti harmadik uniós listán szereplő közös érdekű projektek fejlesztésének, nyomon követésének és finanszírozásának lehetővé tétele érdekében az (EU) 2022/869 rendelet egyes rendelkezéseinek is hatályban kell maradniuk és joghatással kell bírniuk a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek e rendelet szerint létrehozott első uniós listájának hatálybalépéséig.
- (79) Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós lista azokra a projektekre korlátozódjon, amelyek a leginkább elősegítik az e rendelet I. mellékletében meghatározott kiemelt jelentőségű, stratégiai energiainfrastruktúra-folyosók és területek megvalósítását, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el e rendelet mellékleteinek módosítására vonatkozóan, az uniós lista létrehozása és felülvizsgálata érdekében, egyidejűleg azonban tiszteletben tartva a tagállamoknak a területüket érintő, az uniós listán szereplő projektekre vonatkozó jóváhagyási jogát.

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (HL L 158., 2019.6.14., 22. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>).

- (80) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el az uniós szintű hálózattervezés alapját képező központi forgatókönyv kidolgozása céljából.
- (81) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el azon feltételek meghatározása céljából, amelyek mellett az átvitelrendszer-üzemeltetők felhasználhatják a szűkkeresztmetszet-kezelési bevételeket, valamint azon feltételek meghatározása céljából, amelyek mellett az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt célkitűzés megfelelően teljesültnek tekinthető.
- (82) Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor³⁵. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (83) A csoportokban folytatott megbeszélések alapvető fontosságúak a Bizottság számára az uniós listát létrehozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásához. Ezért helyénvaló, hogy az Európai Parlament és a Tanács a lehetséges mértékben tájékoztatást kapjon a csoportok üléseinek eredményéről és azokra szakértőket küldhessen a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodással összhangban. Figyelembe véve e rendelet célkitűzései megvalósításának szükségességét, és tekintettel az uniós listákon mostanáig szereplő projektek számára, az uniós listán szereplő projektek teljes számának kezelhetőnek kell maradnia, a számuk ezért nem haladhatja meg jelentősen a 220-at.
- (84) Ezért az (EU) 2019/942, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendeletet ennek megfelelően módosítani kell, az (EU) 2022/869 rendeletet pedig hatályon kívül kell helyezni.
- (85) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a transzeurópai energiahálózatok kiépítését és interoperabilitását, valamint az olyan hálózatokhoz való csatlakozást, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, különösen az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek és a legkésőbb 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének megvalósításához, valamint az összeköttetések, az energiabiztonság, a piac- és rendszerintegráció, és a valamennyi tagállam javát szolgáló verseny és a megfizethető energiaárak biztosításához, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a javasolt intézkedés terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

³⁵ Intézményközi megállapodás az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság között a jogalkotás minőségének javításáról (HL L 123., 2016.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy és hatály

- (1) E rendelet iránymutatásokat állapít meg az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű transzeurópai energiainfrastruktúra-folyosók és területek (a továbbiakban: a kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek) időben történő kiépítéséhez és interoperabilitásához, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, különösen az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek és a legkésőbb 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének megvalósításához, valamint az összeköttetések, az energiabiztonság, a piac- és rendszerintegráció, és a valamennyi tagállam javát szolgáló verseny és a megfizethető energiaárak biztosításához.
- (2) E rendelet különösen:
 - a) rendelkezik az uniós listán szereplő közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek azonosításáról;
 - b) az engedélyezési eljárások észszerűsítése, szorosabb koordinációja és felgyorsítása, valamint az átláthatóság és a társadalmi részvétel növelése révén előmozdítja az uniós listán szereplő projektek időben történő végrehajtását;
 - c) szabályokat ír elő az uniós listán szereplő projektek költségeinek és a kockázatalapú ösztönzőknek államok közötti megosztására vonatkozóan;
 - d) meghatározza az uniós listán szereplő projektek uniós pénzügyi támogatásra való jogosultságának feltételeit.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában az (EU) 2018/1999, az (EU) 2019/942, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelet, valamint az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv³⁶ fogalommeghatározásai, valamint az (EU) 2019/944 és az (EU) 2024/1788 irányelvekben szereplő fogalommeghatározásokon túlmenően a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „energia-infrastruktúra”: minden olyan, a II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó fizikai berendezés és létesítmény, amely az Unió területén található, vagy az Uniót harmadik országokkal kapcsolja össze;

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

2. „energiainfrastruktúra-szűkület”: valamely energiarendszerben a fizikai áramlások lefékeződése az elégtelen átviteli kapacitás következtében, ideértve egyebek mellett az infrastruktúra hiányát is;
3. „átfogó határozat”: írásos vagy elektronikus formában a projektgazdák rendelkezésére álló kötelező erejű dokumentum, amely egy tagállam hatósága vagy hatóságai – kivéve a bíróságokat – által hozott valamely határozatból vagy határozatok együtteséből áll vagy ezeket tartalmazza, és eldönti, hogy a projektgazda számára engedélyezi-e egy közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt megvalósítása érdekében az energia-infrastruktúra kiépítését azzal, hogy lehetőséget biztosít számára a szükséges kivitelezés megkezdésére, illetve a kapcsolódó beszerzési eljárás lefolytatása után történő megkezdésére (a továbbiakban: az építésre kész állapot), a közigazgatási fellebbezési eljárás keretében hozott bármely határozat sérelme nélkül;
4. „projekt”: a II. mellékletben meghatározott energiaiinfrastruktúra-kategóriákba tartozó egy vagy több vezeték, csővezeték, létesítmény, berendezés vagy felszerelés;
5. „közös érdekű projekt”: olyan projekt, amely szükséges az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiaiinfrastruktúra-folyosók és területek megvalósításához, és amely szerepel az uniós listán;
6. „kölcsönös érdekű projekt”: a közvetlenül érintett országok kormányai által támogatott olyan projekt, amelynek valamely harmadik országgal együttműködésben az Unió a gazdája, és amely hozzájárul a 2050-re teljesítendő uniós klímasemlegességi célkitűzés eléréséhez, szerepel az uniós listán, továbbá a II. melléklet 1. pontjának a), d) vagy h) alpontjában a villamos energia tekintetében meghatározott infrastruktúra-kategóriák egyikébe tartozik, és az Unió villamosenergia-rendszerét egy harmadik ország villamosenergia-hálózatával kapcsolja össze, vagy amely a II. melléklet 2. pontjában a hidrogén tekintetében meghatározott infrastruktúra-kategóriák egyikébe tartozik, vagy az említett melléklet 4. pontjának a) vagy c) alpontjában a szén-dioxid tekintetében meghatározott infrastruktúra-kategóriák egyikébe tartozik;
7. „versengő projektek”: olyan projektek, amelyek teljes mértékben vagy részben ugyanazt az azonosított infrastrukturális igényt elégítik ki;
8. „projektgazda”:
 - a) egy, az uniós listán szereplő projektet végrehajtó átvitelrendszer-üzemeltető, hidrogénhálózat-üzemeltető, elosztórendszer-üzemeltető vagy egyéb üzemeltető vagy beruházó;
 - b) több ilyen átvitelrendszer-üzemeltető, elosztórendszer-üzemeltető, hidrogénhálózat-üzemeltető, egyéb üzemeltető vagy beruházó, vagy ezek bármely csoportja esetében az alkalmazandó nemzeti jog értelmében jogi személyiséggel rendelkező szervezet, amelyet az említett üzemeltetők vagy beruházók között létrejött szerződéses megállapodás jelöl ki, és amely jogképességgel rendelkezik arra, hogy a szerződéses megállapodás felei nevében jogi kötelezettséget és pénzügyi felelősséget vállaljon;
9. „intelligens villamosenergia-hálózat”: olyan villamosenergia-hálózat – beleértve a transzeurópai energiahálózatokkal nem vagy nem megfelelően összekapcsolt szigeteken található hálózatokat is –, amely költséghatékony módon képes integrálni a hozzá csatlakoztatott valamennyi felhasználót –

köztük a termelőket, a fogyasztókat és a termelő-fogyasztókat – és aktívan ellenőrizni azok magatartását és tevékenységét, annak érdekében, hogy egy olyan, gazdaságilag hatékony és fenntartható villamosenergia-rendszert biztosítson, amelyet alacsony veszteség és a megújuló energiaforrások magas szintű integrációja, magas szintű ellátásbiztonság és biztonság jellemez, és amelyben a hálózatüzemeltető digitálisan figyelemmel kísérheti a hálózatra csatlakozott felhasználók tevékenységeit, valamint információs és kommunikációs technológiákat alkalmaz az érintett hálózatüzemeltetőkkel, termelőkkel, energiatároló létesítményekkel, fogyasztókkal vagy termelő-fogyasztókkal való kommunikációhoz a villamos energia fenntartható, költséghatékony és biztonságos átvitele és elosztása céljából;

10. „nemzeti szabályozó hatóság”: az (EU) 2024/1788 irányelv 76. cikkének (1) bekezdésével összhangban kijelölt nemzeti szabályozó hatóság vagy az (EU) 2019/944 irányelv 57. cikkével összhangban kijelölt, nemzeti szintű szabályozó hatóság;
11. „érintett nemzeti szabályozó hatóság”: azon tagállamok nemzeti szabályozó hatósága, amelyekben a projektek megvalósulnak, valamint amelyekre a projekt jelentős pozitív hatást gyakorol;
12. „érintett hatóság”: az a hatóság, amely a nemzeti jog alapján hatáskörrel rendelkezik egy közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt megvalósításához szükséges ingatlanok – ideértve az energia-infrastruktúrát is – tervezésével, kialakításával és építésével kapcsolatos különböző engedélyek kiadására, valamint az a hatóság, amely hatáskörrel rendelkezik a projekt megvalósításához kapcsolódó kivitelezésre vonatkozó engedélyek kiadására;
13. „kivitelezés”: az összetevők, rendszerek és szolgáltatások – beleértve a szoftvereket is – beszerzése, szállítása és telepítése, a projekthez kapcsolódó fejlesztési, átalakítási, építési és telepítési tevékenységek végzése, valamint a létesítmények átadása és a projekt elindítása;
14. „tanulmányok”: a projekt végrehajtásának előkészítéséhez szükséges tevékenységek, például előkészületi, megvalósíthatósági, értékelő, tesztelő és hitelesítő tanulmányok – beleértve a szoftvereket is –, valamint minden más ezt elősegítő technikai intézkedés, beleértve a kivitelezést megelőző, a projekt meghatározásához és végrehajtásához, valamint a finanszírozására vonatkozó döntésekhez szükséges olyan intézkedéseket, mint például a helyszíni feltárásokra és a finanszírozási konstrukció előkészítésére vonatkozó lépések;
15. „üzembe helyezés”: valamely projekt megépítés utáni üzembe állításának folyamata;
16. „célzott hidrogéneszközök”: tiszta hidrogén kizárólagos, további átalakítási munkálatok igénye nélküli felhasználására vagy szállítására kialakított infrastruktúra, beleértve az újonnan épített és/vagy földgáz-eszközökből átalakított csővezeték-hálózatokat vagy tárolólétesítményeket is;
17. „átalakítás”: a meglévő földgáz-infrastruktúra műszaki korszerűsítése vagy módosítása annak biztosítása érdekében, hogy azt kifejezetten a hidrogén kizárólagos felhasználására tegyék alkalmassá;
18. „az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás”: olyan folyamat, amely biztosítja az energia-infrastruktúra rezilienciáját az éghajlatváltozás lehetséges káros

hatásaival szemben egy éghajlati sérülékenységi és kockázatértékelés révén, beleértve a releváns alkalmazkodási intézkedéseket is;

19. „nem vezetékes megoldások”: a villamosenergia-infrastruktúrába eszközölt olyan beruházások, amelyek hálózatjavító technológiák – többek között digitális megoldások – bevezetésével képesek a rendelkezésre álló hálózati kapacitás növelésére vagy a hálózatüzemeltetés hatékonyságának fokozására.

II. FEJEZET

Közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek

3. cikk

A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listája

- (1) A III. melléklet 1. szakaszában meghatározott eljárással összhangban regionális csoportokat (a továbbiakban: a csoportok) kell létrehozni. Az egyes csoportokba való besorolás az I. mellékletben meghatározott egyes kiemelt jelentőségű folyosók és területek, valamint azok földrajzi kiterjedése alapján történik. A csoportok szükség szerint egyesülhetnek vagy különböző formációkban ülésezhetnek. A TEN-E csoport valamennyi csoport képviselőjében régióközi formációban ülésezik. A csoportokon belüli döntéshozatali hatáskör a tagállamokra és a Bizottságra (a továbbiakban együttesen: döntéshozó testület) korlátozódik, és konszenzuson alapul.
- (2) A TEN-E csoport a III. mellékletben foglalt rendelkezésekre tekintettel eljárási szabályzatot fogad el. Ez az eljárási szabályzat valamennyi csoportra alkalmazandó.
- (3) Az egyes csoportok döntéshozó testületei az alábbiaknak megfelelően regionális listát állítanak össze a projektekről az alábbiakkal összhangban: a III. melléklet 2. pontjában meghatározott eljárás; az egyes projektek hozzájárulása az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek megvalósításához; a 4. cikkben meghatározott kritériumok teljesítése az egyes projektek esetében.

Amikor egy csoport döntéshozó testülete regionális listát állít össze, az alábbiaknak teljesülniük kell:

- a) minden egyes projektjavaslathoz kérni kell azon tagállamok jóváhagyását, amelyek területét a projekt érinti; ha egy tagállam nem hagyja jóvá a javaslatot, ennek megalapozott indokait közli a döntéshozó testülettel;
- b) a döntéshozó testület figyelembe veszi a Bizottság tanácsát annak érdekében, hogy az uniós listán szereplő projektek teljes száma kezelhető legyen.
- (4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el, amelyekben az EUMSZ 172. cikkének második bekezdésére figyelemmel az uniós lista összeállításával kiegészíti ezt a rendeletet.

Az uniós listát kétévenként kell összeállítani a III. melléklet 1. szakaszának 1. pontja szerint létrehozott csoportok döntéshozó testületei által elfogadott regionális listák alapján, az e cikk (3) bekezdésében meghatározott eljárás szerint.

A Bizottság az e rendelet szerinti első uniós listát létrehozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktust 2029. november 30-ig fogadja el.

Amennyiben a Bizottság által e bekezdés szerint elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus az Európai Parlament vagy a Tanács által a 23. cikk (6) bekezdése szerint emelt kifogás miatt nem léphet hatályba, a Bizottság haladéktalanul összehívja a csoportokat abból a célból, hogy a kifogás indokolásának figyelembevételével új regionális listákat állítsanak össze. A Bizottság a lehető leghamarabb új, felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el az uniós lista létrehozásáról.

- (5) A Bizottság az uniós listának a (3) bekezdésben említett regionális listák összevonásával történő létrehozása során, a csoportok tanácskozásainak kellő figyelembevételével:
- a) gondoskodik róla, hogy kizárólag azok a projektek kerüljenek fel a listára, amelyek teljesítik a 4. cikkben említett kritériumokat;
 - b) biztosítja a régióközi összhangot;
 - c) a III. melléklet 2. szakasza 10. pontjának megfelelően figyelembe veszi a tagállamok véleményét;
 - d) törekszik az uniós listán szereplő projektek teljes számának kezelhető szinten tartására.
- (6) A II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), f), illetve h) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek részét képezik az (EU) 2019/943 rendelet 34. cikkével összhangban elfogadott vonatkozó regionális beruházási terveknek, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikkével összhangban elfogadott vonatkozó tízéves nemzeti hálózatfejlesztési terveknek. A II. melléklet 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek az (EU) 2024/1788 irányelv 55. cikke szerinti tízéves hidrogénhálózat-fejlesztési terv és adott esetben más nemzeti infrastrukturális tervek szerves részévé válnak. E közös érdekű projekteknek és kölcsönös érdekű projekteknek valamennyi említett nemzeti tervben a lehető legnagyobb prioritást kell biztosítani. Ez a bekezdés nem alkalmazandó az egymással versengő projektekre és azokra a projektekre, amelyek nem érték el a kellő érettségi szintet ahhoz, hogy el lehessen végezni a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzést.
- (7) A II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), f) és h) alpontjában, illetve 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó azon közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek, amelyek versengő projektek vagy olyan projektek, amelyek nem érték el a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzés elvégzéséhez szükséges érettségi szintet, belefoglalhatók a vonatkozó regionális beruházási tervekbe, a tízéves nemzeti hálózatfejlesztési tervekbe és adott esetben egyéb nemzeti infrastruktúrára vonatkozó tervekbe mint mérlegelés alatt álló projektek.

4. cikk

A projektek csoportok általi értékelésénél alkalmazott kritériumok

- (1) A közös érdekű projekt megfelel az alábbi általános kritériumoknak:
- a) a projekt szükséges az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek közül legalább egyhez;

- b) a projektnek a (3) bekezdésben meghatározott vonatkozó egyedi kritériumok szerint értékelt lehetséges átfogó előnyei meghaladják – hosszú távon is – a projekt költségeit;
 - c) a projekt megfelel a következő kritériumok valamelyikének:
 - i. legalább két tagállam részt vesz benne úgy, hogy a projekt közvetlenül vagy közvetve, egy harmadik országgal való összeköttetés révén átnyúlik két vagy több tagállam határán;
 - ii. valamely tagállam területén helyezkedik el, vagy a szárazföldön, vagy tengeren, a szigeteket is beleértve, és a IV. melléklet 1. pontja szerint jelentős határokon átnyúló hatással bír.
- (2) A kölcsönös érdekű projekt megfelel az alábbi általános kritériumok mindegyikének:
- a) a projekt jelentősen hozzájárul az 1. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzésekhez és a harmadik ország célkitűzéseikhez – különösen azáltal, hogy nem akadályozza a harmadik ország abbéli képességét, hogy kivezesse a belföldi energiafogyasztás céljából fosszilis tüzelőanyagokat termelő eszközöket –, valamint a fenntarthatósághoz;
 - b) a projektnek a (3) bekezdésben foglalt vonatkozó egyedi kritériumokkal összhangban értékelt potenciális általános előnyei az Unió, illetve az Unió és az Energiaközösség szerződő fele vagy a projektben közvetlenül részt vevő EGT-ország számára együttesen meghaladják az Unió, illetve adott esetben az Unió és az Energiaközösség szerződő fele vagy EGT-ország számára együttesen felmerülő költségeket, hosszabb távon is;
 - c) a projekt közvetlenül összekapcsolja legalább egy tagállam területét egy harmadik ország területével azáltal, hogy az érintett tagállamot közvetlenül összekapcsolja a harmadik ország villamosenergia-hálózatának első csatlakozási pontjával vagy a harmadik ország első hidrogén- vagy széndioxid-hálózati csatlakozási pontjával, és a IV. melléklet 2. pontjában meghatározottak szerint jelentős határokon átnyúló hatással bír;
 - d) a tagállam területén található része tekintetében a projekt összhangban van az (EU) 2019/944 és az (EU) 2024/1788 irányelvvel, amennyiben az e rendelet II. mellékletének 1. és 2. pontjában meghatározott infrastruktúra-kategóriákba tartozik;
 - e) az érintett harmadik ország vagy országok szakpolitikai keretét magas szintű konvergencia jellemzi, és bizonyítottan jogérvényesítési mechanizmusok állnak rendelkezésre az Unió szakpolitikai célkitűzéseinek támogatása érdekében, biztosítva különös tekintettel az alábbiakat:
 - i. a belső energiapiac megfelelő működése az Unióban;
 - ii. hálózatbiztonság és ellátásbiztonság az Unióban, többek között a különböző források, az együttműködés és a szolidaritás alapján;
 - iii. egy olyan, a termelést, az átvitelt és az elosztást is magában foglaló energiarendszer, amely a klímasemlegesség célkitűzése felé halad a Párizsi Megállapodással és az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével összhangban, elkerülve különösen a kibocsátásáthelyezést;

- f) az érintett harmadik ország a 7. cikkben meghatározottak szerint támogatja a projekt elsőbbségi státuszát, valamint az e bekezdés b) pontjában említettek szerint a projekt előnyeinek megvalósulásához szükséges egyéb beruházásokat a harmadik országban, és kifejezetten vállalja, hogy a gyorsított végrehajtás érdekében hasonló ütemtervet követ, valamint azt, hogy megfelel az Unióban a közös érdekű projektekre alkalmazandó egyéb szakpolitikai és támogató szabályozási intézkedéseknek.

A II. melléklet 4. pontjának c) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó, szén-dioxid tárolására irányuló projekteket illetően a projektre azért van szükség, hogy lehetővé váljon a szén-dioxid határokon átnyúló szállítása és tárolása, továbbá a projekt helye szerinti harmadik ország bizonyítottan hatékony jogérvényesítési mechanizmusokon alapuló, megfelelő jogi kerettel rendelkezik annak biztosítására, hogy a projektre a kibocsátásáthelyezést megakadályozó szabványok és biztosítékok vonatkozzanak. Az éghajlat, az emberi egészség és az ökoszisztémák tekintetében biztosítani kell a szén-dioxid tartós tárolásának biztonságát és hatékonyságát, és annak el kell érnie legalább az uniós jogban előírtakkal azonos szintet.

- (3) A különböző energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektekre, illetve kölcsönös érdekű projektekre az alábbi egyedi kritériumok alkalmazandók:

- a) a II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), f) és h) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó villamosenergia-átviteli, -elosztási és -tárolási projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a megújuló energia hálózatba való integrálásával és a megújulóenergia-termelésnek a főbb fogyasztási központokba és tárolóhelyekre történő átvitelével vagy elosztásával, valamint adott esetben az energia korlátozásának csökkentéséhez, és hozzájárul a következő egyedi kritériumok közül legalább egyhez:

- i. piaci integráció – többek között legalább egy tagállam energetikai elszigeteltségének megszüntetése és az energiainfrastruktúra-szűkületek mérséklése révén –, verseny, interoperabilitás és a rendszer rugalmassága;
- ii. ellátásbiztonság, többek között az interoperabilitás, a rendszer rugalmassága, a kiberbiztonság, a megfelelő összeköttetések és a rendszer biztonságos és megbízható működése révén;

- b) a II. melléklet 1. pontjának g) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó intelligens villamosenergia-hálózati projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a megújuló energia hálózatba való integrálásával, valamint hozzájárul a következő egyedi kritériumok közül legalább kettőhöz:

- i. ellátásbiztonság, többek között a villamosenergia-átvitel és -elosztás hatékonysága és interoperabilitása révén a napi hálózati működés során, valamint a szűk keresztmetszet elkerülése és a rendszerhasználók integrációja és bevonása révén;
- ii. piaci integráció, többek között hatékony rendszerüzemeltetés és a rendszerösszekötők használata révén;
- iii. hálózatbiztonság, az ellátás rugalmassága és minősége, többek között a kiegyenlítő szabályozás, a rugalmassági piacok, a kiberbiztonság, a

nyomon követés, a rendszerellenőrzés és a hibajavítás terén az innováció nagyobb mértékű elterjedése révén;

- iv. intelligens ágazati integráció, akár az energiarendszeren belül a különböző energiahordozók és -ágazatok összekapcsolásával, akár tágabb értelemben előnyben részesítve az energia-, a közlekedési és a távközlési ágazatok közötti szinergiákat és koordinációt;
- c) a II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában meghatározott infrastruktúra-kategóriába tartozó projekteket illetően a projekt hozzájárul az alábbi egyedi kritériumokhoz:
- i. az ellátás biztonsága, többek között az eszközök kockázatokkal szembeni védelme és a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló (EU) 2019/941 rendelet 7. és 11. cikke alapján azonosított intézkedésekhez való hozzájárulás révén;
 - ii. hálózatbiztonság, többek között a magasabb szintű fizikai biztonságot és kiberbiztonságot, nyomon követést és rendszerellenőrzést elősegítő intézkedések révén;
- d) a II. melléklet 4. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó szén-dioxid-szállítási és -tárolási projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésével az összekapcsolt ipari létesítményekben, valamint hozzájárul valamennyi alábbi egyedi kritériumhoz:
- i. a szén-dioxid-kibocsátás elkerülése az ellátás biztonságának fenntartása mellett;
 - ii. a szén-dioxid-szállítás és -tárolás rezilienciájának és biztonságosságának növelése;
 - iii. hatékony erőforrás-felhasználás több szén-dioxid-forrás és -tárolóhely közös infrastruktúrával történő összekapcsolásának lehetővé tétele, valamint a környezeti terhek és kockázatok minimalizálása révén;
- e) a II. melléklet 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó hidrogénprojekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz, többek között az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén hasznosításának fokozása – külön hangsúlyt fektetve a megújuló forrásokból származó hidrogénre, különösen a végfelhasználási alkalmazásokban, például azokban a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban, ahol az energiahatékonyabb megoldások nem megvalósíthatók – révén, valamint – azáltal, hogy rugalmasságot, tárolási megoldásokat vagy mindkettőt kínál – az ingadozó megújulóenergia-termelés támogatása révén; valamint a projekt jelentősen hozzájárul az alábbi egyedi kritériumok közül legalább egyhez:
- i. piaci integráció, többek között a tagállamok meglévő vagy kialakulóban lévő hidrogénhálózatainak összekapcsolásával, vagy más módon hozzájárulva egy, a hidrogén szállítására és tárolására szolgáló uniós szintű hálózat létrejöttéhez, valamint az összekapcsolt rendszerek interoperabilitásának biztosításával;

- ii. ellátásbiztonság és rugalmasság, többek között a megfelelő összeköttetések és a rendszer biztonságos és megbízható működésének elősegítése révén;
 - iii. verseny, többek között az ellátási források sokféleségéhez és a rendszerhasználókhöz való átlátható és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosításával;
- f) a II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó elektrolizátorokat illetően a projekt jelentősen hozzájárul valamennyi alábbi egyedi kritériumhoz:
- i. fenntarthatóság, többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésével és a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású, különösen a megújuló forrásokból származó hidrogén, valamint az ilyen eredetű szintetikus tüzelőanyagok hasznosításának fokozásával;
 - ii. ellátásbiztonság, többek között a biztonságos, hatékony és megbízható rendszerműködéshez való hozzájárulással, vagy olyan tárolási, rugalmassági megoldások, vagy mindkettő kínálásával, mint például keresletoldali válasz és kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások;
 - iii. rugalmassági szolgáltatások, így a keresletoldali válasz és a tárolás lehetővé tétele az intelligens energiaágazati integráció megkönnyítése révén az egyéb energiahordozókkal és -ágazatokkal való összeköttetések megteremtésével;
- (4) A II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projekteket illetően az e cikk (3) bekezdésében meghatározott kritériumokat a IV. melléklet 3–8. pontjában meghatározott mutatók alapján értékelik.
- (5) A közös érdekű projektként támogatható és regionális listára felvehető valamennyi projekt értékelésének megkönnyítése érdekében az egyes csoportok átlátható és objektív módon értékelik, hogy az egyes projektek mennyire járulnának hozzá az ugyanazon kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosó vagy terület megvalósításához. Az egyes csoportok értékelési módszerüket a (3) bekezdésben említett kritériumokhoz való összesített hozzájárulás alapján állapítják meg. Ezen értékelés rangsorolja a projekteket a csoport belső használatára. Sem a regionális, sem az uniós lista nem tartalmazhat semmiféle rangsort, és a rangsorolás semmiféle későbbi célból nem használható fel a III. melléklet 2. szakaszának 15. pontjában említetteken kívül.

A csoportok közötti következetes értékelési megközelítés biztosítása érdekében a projektek értékelése során a csoportoknak körültekintően meg kell vizsgálniuk a következőket:

- a) a javasolt projektek mennyire sürgősek és milyen hozzájárulást nyújtanak az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseinek és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének megvalósításához, a piaci integrációhoz, a versenyhez, a fenntarthatósághoz és az ellátásbiztonsághoz;
- b) az egyes javasolt projektek és más javasolt projektek közötti kiegészítő jelleg, beleértve a versengő vagy potenciálisan versengő projekteket is;
- c) lehetséges szinergiák a transzeurópai közlekedési és távközlési hálózatok keretében meghatározott, kiemelt jelentőségű folyosókkal és területekkel;

- d) azon javasolt projektek esetében, amelyek az értékelés időpontjában szerepelnek az uniós listán, a végrehajtásuk előrehaladása, valamint az e rendeletben előírt jelentéstételi és átláthatósági kötelezettségeknek való megfelelésük;
- e) bármely harmadik országbeli közvetlen vagy közvetett tulajdonlás kedvezményezettként vagy részvényesként, vagy végső kedvezményezetti státusz projektgazdaként a javasolt projektek bármelyikében.

A II. melléklet 1. pontjának g) alpontjában meghatározott energiaiinfrastruktúra-kategóriákba tartozó intelligens villamosenergia-hálózatok, valamint a II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában meghatározott energiaiinfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek esetében az ugyanazt a két tagállamot érintő projekteket rangsorolni kell, ezenkívül körültekintően meg kell vizsgálni a projekt által érintett felhasználók számát, valamint az éves energiafogyasztást és a nem szabályozható forrásokból történő termelés részesedését az említett felhasználók által lefedett területen.

5. cikk

Az uniós listán szereplő projektek végrehajtása és nyomon követése

- (1) A projektgazdák az uniós listára való felvételüket követő két hónapon belül végrehajtási tervet készítenek az uniós listán szereplő projektekre vonatkozóan, amely magában foglalja a következők mindegyikét tartalmazó ütemtervet:
 - a) megvalósíthatósági és tervezési tanulmányok, beleértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, valamint a fizikai és kiberbiztonságra vonatkozó kockázatértékelési tanulmányokat, adott esetben az (EU) 2022/2557 és az (EU) 2022/2555 irányelv követelményeire, valamint a környezetvédelmi jogszabályoknak és a „jelentős károkozás elkerülését” célzó elvnek való megfelelésre építve;
 - b) a nemzeti szabályozó hatóság vagy más érintett hatóság általi jóváhagyás;
 - c) kivitelezés és üzembe helyezés;
 - d) a 10. cikk (9) bekezdésének c) pontjában említett engedélyezési eljárás.
- (2) A saját területükön megvalósuló, az uniós listán szereplő projektek végrehajtásának előmozdítása érdekében az átvitelrendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, a hidrogénhálózat-üzemeltetők és egyéb üzemeltetők együttműködnek egymással.
- (3) Az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség) és az érintett csoportok nyomon követik az uniós listán szereplő projektek végrehajtása terén elért haladást, és szükség esetén ajánlásokat tesznek azok végrehajtásának megkönnyítése érdekében. A csoportok a (4), (5) és (6) bekezdéssel összhangban kiegészítő információt kérhetnek, üléseket hívhatnak össze az érintett felek részvételével, és kérhetik a Bizottságtól a helyszínen nyújtott információk ellenőrzését.
- (4) Azon év december 31-ig, amelyben a projektet tartalmazó uniós lista hatályba lép és elkezdje kifejteni hatásait, valamint minden ezt követő évben a projektgazdák minden általuk támogatott közös érdekű projektről és kölcsönös érdekű projektről jelentést nyújtanak be a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóságnak.

E jelentésnek részletesen ki kell térnie az alábbiakra:

- a) a projekt fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése terén elért haladás az e cikk (1) bekezdésében említett végrehajtási tervben meghatározottak szerint, különös tekintettel az engedélyezési és konzultációs eljárásokra, valamint a környezetvédelmi jogszabályoknak és a környezetre vonatkozóan a „jelentős károkozás elkerülését” célzó elvnek való megfelelésre, továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében tett intézkedések, valamint a projekt tekintetében adott esetben az 5. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint értékelt kockázatokból eredően és adott esetben az (EU) 2022/2557 és az (EU) 2022/2555 irányelv követelményeire építve hozott kockázatcsökkentő intézkedések;
 - b) adott esetben a végrehajtási tervhez viszonyított késedelmek, az ilyen késedelmek okai és más felmerült nehézségek;
 - c) adott esetben a késedelmek megszüntetését célzó felülvizsgált végrehajtási terv.
- (5) Azt követően, hogy a projektgazda benyújtotta az e cikk (4) bekezdésében említett jelentést, a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes hatóságok minden év február 28-ig benyújtják az Ügynökségnek és az érintett csoportnak az e cikk (4) bekezdésében említett jelentést, kiegészítve azt a saját területükön folyó, az uniós listán szereplő projektek engedélyezési eljárásának és végrehajtásának előrehaladására és adott esetben a késedelmekre vonatkozó információkkal, kitérve az ilyen késedelmek okaira. Az illetékes hatóságok jelentéshez való hozzájárulását egyértelműen jelezni kell, és azt a projektgazdák által benyújtott jelentés szövegének módosítása nélkül kell megfogalmazni.
- (6) Minden olyan év április 30-áig, amelyben új uniós listát kell elfogadni, az Ügynökség a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó, az uniós listán szereplő projektekre vonatkozóan összefoglaló jelentést nyújt be a csoportoknak, amelyben értékeli az elért előrehaladást és a projektköltségek várható változásait, és adott esetben ajánlásokat tesz a késedelmek és a felmerült nehézségek leküzdésére. Az összevont jelentés értékeli a 3. cikk (6) és (7) bekezdésének a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek tekintetében történő végrehajtását is.
- Kellően indokolt esetekben az Ügynökség az illetékes hatóságoktól kiegészítő információkat kérhet, amelyek szükségesek az e bekezdésben meghatározott feladatainak elvégzéséhez.
- (7) Amennyiben egy, az uniós listán szereplő projekt üzembe helyezése a végrehajtási tervhez viszonyítva a projektgazdán kívül álló kényszerítő okoktól eltérő ok miatt késedelmes, a következő intézkedések alkalmazandók:
- a) ha az (EU) 2024/1788 irányelv 55. cikke (7) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában, illetve az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikke (7) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában említett intézkedések a vonatkozó nemzeti jog értelmében alkalmazandók, a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják a beruházás végrehajtását;
 - b) ha a nemzeti szabályozó hatóságoknak az e bekezdés a) pontja szerinti intézkedései nem alkalmazandók, a projektgazda a végrehajtási tervben meghatározott üzembe helyezési időponttól számított 12 hónapon belül kiválaszt egy harmadik felet a projekt vagy annak egy része finanszírozására vagy kivitelezésére;

- c) ha nem választják ki a harmadik felet a b) pont szerint, a tagállam vagy a rendelkezése szerinti nemzeti szabályozó hatóság a b) pontban említett határidő lejártát követő két hónapon belül kijelölhet egy harmadik felet a projekt finanszírozására vagy kivitelezésére, akit a projektgazda köteles elfogadni;
- d) ha a végrehajtási tervben meghatározott üzembe helyezési időponthoz viszonyított késedelem meghaladja a 26 hónapot, a Bizottság – az érintett tagállamok jóváhagyásával és maradéktalan együttműködésével – bármely harmadik fél mint alkalmas projektgazda számára nyitva álló pályázati felhívást tehet közzé a projekt egy megállapodott ütemterv szerinti megépítésére;
- e) a c) vagy d) pontban említett intézkedések alkalmazása esetén az a rendszerüzemeltető, amelynek területén a beruházás található: ellátja a végrehajtó gazdasági szereplőket, a befektetőket vagy a harmadik felet a beruházás megvalósításához szükséges valamennyi információval; új eszközöket csatlakoztat az átviteli hálózathoz; vagy adott esetben az elosztóhálózathoz, és általában minden tőle telhetőt megtesz annak érdekében, hogy megkönnyítse a beruházás végrehajtását, valamint az uniós listán szereplő projekt biztonságos, megbízható és hatékony üzemeltetését és karbantartását.
- (8) Az uniós listán szereplő projekt a 3. cikk (4) bekezdésében leírt eljárással összhangban eltávolítható az uniós listáról, amennyiben az adott listára való felvétele olyan téves információkon alapult, amelyek döntően befolyásolták a listára való felvételt, vagy ha a projekt nem felel meg az uniós jognak.
- (9) Az uniós listán már nem szereplő projektek elveszítik a közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt státuszához kapcsolódó, e rendeletben előírt valamennyi jogot és kötelezettséget.
- Ugyanakkor az uniós listán már nem szereplő azon projektek esetében, amelyekre vonatkozóan az illetékes hatóság megvizsgálás céljából kérelmet fogadott be, a III. fejezetben megállapított jogok és kötelezettségek továbbra is fennmaradnak, kivéve, ha a projektet az e cikk (8) bekezdésében meghatározott okokból távolították el az uniós listáról.
- (10) Ez a cikk nem érinti az uniós listán szereplő projektek részére azoknak az uniós listáról történő eltávolítását megelőzően nyújtott uniós pénzügyi támogatásokat.

6. cikk

Az európai koordinátorok

- (1) Amennyiben egy közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt végrehajtása jelentős nehézségekbe ütközik, a Bizottság – az érintett tagállamokkal egyetértésben – legfeljebb egy évre európai koordinátort jelölhet ki, akinek a megbízatása kétszer újítható meg.
- (2) Az európai koordinátor:
- a) előmozdítja azokat a projekteket, amelyekhez európai koordinátorként kijelölték, valamint a projektgazdák és valamennyi érdekelt fél közötti határokon átnyúló párbeszédet;

- b) szükség szerint valamennyi felet segíti és koordinálja az érdekelt felekkel folytatott egyeztetésben, adott esetben az alternatív útvonalak megvitatásában és a projektekre vonatkozó szükséges engedélyek megszerzésében;
- c) adott esetben tanácsokkal látja el a projektgazdákat a projekt finanszírozásával kapcsolatban;
- d) biztosítja, hogy az érintett tagállamok megfelelő támogatást és stratégiai iránymutatást nyújtsanak a projektek előkészítéséhez és végrehajtásához;
- e) kijelölésének napjától kezdődően évente – illetve adott esetben megbízatása lejártakor – jelentést nyújt be a Bizottsághoz a projektekben elért haladásról és minden olyan nehézségről és akadályról, amelyek várhatóan jelentősen késleltetik a projektek üzembe helyezésének időpontját; a jelentés adott esetben ajánlásokat tesz az akadályok és nehézségek leküzdésére.

A Bizottság az európai koordinátor az első albekezdés e) pontjában említett jelentését eljuttatja az Európai Parlamenthez és az érintett csoportokhoz.

- (3) Az európai koordinátort egy nyílt, megkülönböztetésmentes és átlátható eljárás keretében és a jelöltnek az adott projektekhez kapcsolódóan rábízott feladatok terén szerzett tapasztalatai alapján választják ki.
- (4) Az európai koordinátort kijelölő határozat tartalmazza a feladatmeghatározást, és részletesen ismerteti a megbízás időtartamát, az egyes feladatokat és az ezekhez tartozó határidőket, valamint a követendő módszertant. A koordinációs törekvéseknek a projektek összetett jellegével és becsült költségeivel arányosnak kell lenniük.
- (5) Az érintett tagállamok maradéktalanul együttműködnek az európai koordinátorral a (2) és (4) bekezdésben említett feladatok végrehajtásában.

III. FEJEZET

Engedélyezés és társadalmi részvétel

7. cikk

Az uniós listán szereplő projektek elsőbbségi státusza

- (1) Az uniós lista az engedélyezési eljárás során meghozandó valamennyi döntés vonatkozásában megállapítja, hogy az uniós listán szereplő projektek az energiapolitika és az éghajlat szempontjából – a projekt pontos helyére, nyomvonalára vagy technológiájára való tekintet nélkül – szükségesek.
Az első albekezdés nem alkalmazandó az egymással versengő projektekre és azokra a projektekre, amelyek nem érték el a kellő érettségi szintet ahhoz, hogy el lehessen végezni a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzést.
- (2) Az uniós listán szereplő projektekhez kapcsolódó kérelmek hatékony adminisztratív feldolgozásának biztosítása érdekében a projektgazdák és valamennyi érintett hatóság gondoskodik arról, hogy az említett kérelmekkel az uniós és a nemzeti jognak megfelelően a lehető leggyorsabban foglalkozzanak.

- (3) Az uniós listán szereplő projekteknek a lehető legnagyobb nemzeti jelentőségű státusszal kell rendelkezniük, amennyiben a nemzeti jogban létezik ilyen státusz, és az engedélyezési eljárás során – beleértve a környezeti vizsgálatokkal, a területrendezéssel, valamint a szolgalmi jogok megszerzésével és a szükséges földterületek kisajátításával kapcsolatos eljárásokat is – ennek megfelelően kell kezelni őket.
- (4) Az uniós listán szereplő projektekkel kapcsolatosan bármely nemzeti bíróság, törvényszék, testület előtt – ideértve a békéltetést vagy a választott bíróságot is, amennyiben a nemzeti jog szerint ezekre lehetőség van – zajló valamennyi vitarendezési eljárást, peres eljárást, fellebbezést és bírósági jogorvoslatot sürgősként kell kezelni, ha és amennyiben a nemzeti jog rendelkezik ilyen sürgősségi eljárásokról.
- (5) A 92/43/EGK irányelv 6. cikke (4) bekezdésében és a 2000/60/EK irányelv 4. cikke (7) bekezdésében említett környezeti hatásokra tekintettel – feltéve, hogy az említett irányelvekben meghatározott valamennyi feltétel teljesül – az uniós listán szereplő, az e rendelet II. mellékletének 2., 3. és 4. pontjában említett infrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek energiapolitikai szempontból közérdekűnek tekintendők, valamint úgy tekinthetők, hogy azokhoz kiemelkedően fontos közérdek fűződik.

Amennyiben a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdésével összhangban szükség van a Bizottság véleményére, a Bizottság és az e rendelet 8. cikkében említett illetékes nemzeti hatóság gondoskodik arról, hogy a projekt kiemelkedően fontos közérdekű jellegéről szóló határozatot az e rendelet 10. cikke (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidőkön belül meghozzák.

Az első és második albekezdés nem alkalmazandó az egymással versengő projektekre és azokra a projektekre, amelyek nem érték el a kellő érettségi szintet ahhoz, hogy el lehessen végezni a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzést.

- (6) A klímasemlegesség uniós szintű eléréséig az engedélyezési eljárás során a II. melléklet 1. pontjában említett infrastruktúra-kategóriába tartozó projektek tervezése, kivitelezése és üzemeltetése az (EU) 2019/944 irányelv 8. cikke (8) bekezdésének hatálya alá tartozik, és azok tekintetében a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (4) bekezdése és 16. cikke (1) bekezdésének c) pontja, a 2000/60/EK irányelv 4. cikkének (7) bekezdése és a 2009/147/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja alkalmazásában az egyedi esetekben fennálló jogi érdekek mérlegelése során érvényesül az a vélelem, hogy kiemelkedően fontos közérdeket, valamint a közegészséget és a közbiztonságot szolgálják. A tagállamok kellően indokolt és különös körülmények között a vélelem alkalmazását területük bizonyos részeire, bizonyos típusú technológiákra vagy bizonyos műszaki jellemzőkkel rendelkező projektekre korlátozhatják.

A tagállamok biztosítják, hogy a tervezési és engedélyezési eljárás során a II. melléklet 1. pontjában említett infrastruktúra-kategóriába tartozó projektek kivitelezése és üzemeltetése az összehangolt végrehajtást biztosító jogi kritériumok alapján – a kulturális örökség kivételével – elsőbbséget élvezzen az egyedi esetekben fennálló jogi érdekeknek az első albekezdésben említettektől eltérő célokból történő mérlegelése során.

Az első albekezdés nem alkalmazandó az egymással versengő projektekre és azokra a projektekre, amelyek nem érték el a kellő érettségi szintet ahhoz, hogy el lehessen végezni a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzést.

- (7) A klímasemlegesség uniós szintű eléréséig az e rendelet II. mellékletének 1. pontjában említett infrastruktúra-kategóriákba tartozó, az uniós listán szereplő azon projektek tekintetében, amelyek kifejezetten szerepelnek egy olyan nemzeti fejlesztési tervben, amelyet a 2001/42/EK irányelvvel összhangban stratégiai környezeti vizsgálatnak, valamint – amennyiben valószínűleg jelentős hatást gyakorol a Natura 2000 területekre – a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti megfelelő vizsgálatnak vetettek alá, a tagállamok, amennyiben a projekt megfelel az értékelt nemzeti fejlesztési tervnek, és nem lépi túl annak keretét:
- a) mentesíthetik ezeket a projekteket a 2011/92/EU irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerinti környezeti hatásvizsgálat alól; és
 - b) mentesíthetik ezeket a projekteket a Natura 2000 területekre gyakorolt hatásaiknak a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdése szerinti vizsgálata alól, továbbá a 92/43/EGK irányelv 12. cikkének (1) bekezdése és a 2009/147/EK irányelv 5. cikke szerinti fajvédelmi hatásvizsgálat alól.

A Natura 2000 területeken, valamint a természet és a biológiai sokféleség megőrzésére irányuló nemzeti védelmi rendszerek keretében kijelölt területeken található vagy azokon áthaladó projektek esetében az első albekezdésben említett mentességek a terület célkitűzéseit figyelembe véve csak akkor alkalmazandók, ha a projektek végrehajtásának nincs arányos alternatívája. A II. melléklet 1. pontjának c) alpontjában említett projektek nem foglalják magukban a Natura 2000 területeket és a nemzeti védelmi rendszerek keretében kijelölt területeket.

- (8) Amennyiben a tagállamok a (7) bekezdés szerinti mentességeket alkalmazzák, biztosítják, hogy a II. melléklet 1. pontjában említett infrastruktúra-kategóriákba tartozó, az uniós listán szereplő projektekre vonatkozóan elfogadandó hatékony kármérséklő intézkedésekre vonatkozó szabályokat a nemzeti fejlesztési terv alapján határozzák meg az esetlegesen felmerülő káros környezeti hatások elkerülése vagy – amennyiben ez nem lehetséges – jelentős enyhítése érdekében. A tagállamok biztosítják, hogy a 92/43/EGK irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében és a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 4. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában meghatározott kötelezettségeknek való megfelelés, valamint az állapotromlás elkerülése és a jó ökológiai állapot vagy jó ökológiai potenciál elérése érdekében a 2000/60/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdése a) pontjával összhangban megfelelő kármérséklő intézkedéseket alkalmazzanak kellő időben.

Az e cikk (10) bekezdésének sérelme nélkül ha az egyedi projektek megfelelnek az e bekezdés első albekezdésében említett szabályoknak, és végrehajtják a megfelelő kármérséklő intézkedéseket, ez azt a vélelmet vonja maga után, hogy a projektek nem sértik a szóban forgó albekezdésben említett rendelkezéseket.

- (9) A tagállamok a 2001/42/EK irányelv 6. és 7. cikkével összhangban biztosítják a társadalmi részvételt a nemzeti fejlesztési tervvel kapcsolatban, beleértve az érintett vagy valószínűleg érintett nyilvánosság, valamint a terv végrehajtása által esetlegesen érintett tagállamok és az uniós listán szereplő, az e rendelet II. mellékletének 1. pontjában említett infrastruktúra-kategóriákba tartozó, a tervben szereplő projektek azonosítását.

- (10) Azon projektek tekintetében, amelyek esetében a tagállamok a (7) bekezdés szerinti mentességek alkalmazása mellett döntenek, az illetékes hatóságok átvilágítást végeznek a következők azonosítása érdekében:
- a) a projekt valószínűleg okoz-e olyan jelentős káros hatásokat, amelyeket a nemzeti fejlesztési tervnek a 2001/42/EK irányelv és adott esetben a 92/43/EGK irányelv szerint elvégzett környezeti vizsgálata során nem azonosítottak;
 - b) a projekt a 2011/92/EU irányelv 7. cikkének és az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény 2. cikkének hatálya alá tartozik-e abból adódóan, hogy várhatóan jelentős hatással lesz a környezetre egy másik tagállam területén, vagy abból adódóan, hogy egy tagállam, amelyre a projekt várhatóan jelentős hatással lesz, azt kérelmezi.

Az első albekezdésben említett átvilágítást a projektgazda 10. cikk (5) bekezdésében említett értesítésétől számított 45 napon belül le kell zárni.

- (11) Amennyiben egy tagállam területén megvalósuló projekt várhatóan jelentős hatást gyakorol más tagállamok környezetére, a projekt helye szerinti tagállam biztosítja a 2011/92/EU irányelv 7. cikkének és az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény 2–7. cikkének alkalmazását.
- (12) Amennyiben az átvilágítási eljárás azt állapítja meg, hogy egy projekt nagy valószínűséggel idéz elő az e cikk (10) bekezdésében említett jelentős, előre nem látható káros hatásokat, az illetékes hatóságok tájékoztatják a projektgazdát arról, hogy szükség van az e cikk (7) bekezdésének a) és b) pontjában említett vizsgálatokra, és biztosítják, hogy a meglévő adatok alapján megfelelő és arányos kármérséklő intézkedéseket alkalmazzanak ezekre a projektekre a 92/43/EGK irányelv 12. cikke (1) bekezdésének és a 2009/147/EK irányelv 5. cikkének való megfelelés biztosítása érdekében. Amennyiben ilyen kármérséklő intézkedések alkalmazására nincs lehetőség, az illetékes hatóságok biztosítják, hogy a projektgazdák megfelelő kiegyenlítő intézkedéseket fogadjanak el e hatások kezelésére, amelyek – ha más arányos kiegyenlítő intézkedések nem állnak rendelkezésre – fajvédelmi programokhoz nyújtott pénzbeli ellentételezések formáját is ölthetik az érintett fajok védettségi helyzetének megőrzése vagy javítása érdekében.
- (13) Annak értékelésekor, hogy a 92/43/EGK irányelv 6. cikke (4) bekezdésének és 16. cikke (1) bekezdésének, a 2000/60/EK irányelv 4. cikke (7) bekezdése d) pontjának és a 2009/147/EK irányelv 9. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában léteznek-e kielégítő alternatív megoldások az uniós listán szereplő, az e rendelet II. mellékletének 2., 3. és 4. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektekre, a kielégítő alternatívák hiányára vonatkozó feltétel teljesül, ha nincsenek olyan kielégítő alternatív megoldások, amelyek biztosítják a szóban forgó projekttel azonos célkitűzések elérését és azonos technológia alkalmazásával, ugyanolyan vagy hasonló időkeretben és jelentősen magasabb költségek nélkül megegyező kapacitás fejlesztését.
- (14) A 92/43/EGK irányelv 6. cikke (4) bekezdésének alkalmazásában az e rendelet II. mellékletének 2., 3. és 4. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó, az uniós listán szereplő projektekre vonatkozó kiegyenlítő intézkedések végrehajtásakor a tagállamok – indokolt esetben és amennyiben a kiegyenlítő intézkedések bevezetése előtt észszerűen bizonyítható, hogy a terv vagy projekt nem

befolyásolná visszafordíthatatlanul a helyszín szerkezetének és funkcióinak fenntartásához elengedhetetlen ökológiai folyamatokat, és nem veszélyeztetné a Natura 2000 hálózat általános egységességét – engedélyezhetik, hogy az ilyen kiegyenlítő intézkedéseket a projekt végrehajtásával párhuzamosan hajtsák végre. A tagállamok az elővigyázatosság elvével összhangban engedélyezhetik, hogy idővel kiigazításra kerüljenek az említett kiegyenlítő intézkedések, annak függvényében, hogy a jelentős kedvezőtlen hatások várhatóan rövid, közép- vagy hosszú távon jelentkeznek-e.

- (15) Az értékelést illetően, ha az e rendelet II. mellékletének 1. pontjában említett infrastruktúra-kategóriába tartozó projektekre és az e projektekre vonatkozó kiegyenlítő intézkedések végrehajtására léteznek kielégítő alternatív megoldások, akkor az (EU) 2019/944 irányelv 8a. cikke alkalmazandó.

8. cikk

Az engedélyezési eljárás szervezése

- (1) Minden tagállam biztosítja, hogy egyetlen illetékes nemzeti hatóság feleljen a következőkért:
- a) eljárás integrált ügyintézési pontként a projektgazdák számára az engedélyezési eljárás során, kérdéseik megválaszolása, közvetítés az érintett hatóságokkal való valamennyi kapcsolattartásuk során, támogatásuk a lehető leggyorsabb folyamatot célzó ismeretekkel és információkkal;
 - b) az uniós listán szereplő projektek projektgazdái által benyújtott engedélyezési kérelmek és valamennyi releváns dokumentum elektronikus formában történő fogadása és az érintett hatóságok körében történő terjesztése;
 - c) az uniós listán szereplő és a területükön megvalósuló projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítése és koordinálása más érintett hatóságokkal, velük együttműködésben meghatározva, hogy milyen engedélyekre és vizsgálatokra van szükség az engedélyezési eljárás lefolytatásához és a (3) bekezdés szerinti átfogó határozat meghozatalához. Ez magában foglalja a projektgazdák által elkészítendő tanulmányok, értékelések és dokumentáció körét és részletességét;
 - d) együttműködés és kommunikáció más tagállamok illetékes nemzeti hatóságaival az uniós listán szereplő és a területükön megvalósuló projektekre vonatkozó engedélyezési eljárás megkönnyítése és koordinálása érdekében, valamint harmadik országok engedélyező hatóságaival a kölcsönös érdekű projektek tekintetében, beleértve a következőket: a határokon átnyúló projektekre vonatkozó nyilvános konzultációk összehangolása a 9. cikk (5) bekezdésével összhangban; a várhatóan jelentős határokon átterjedő hatásokra vonatkozó információk megosztása a 9. cikk (6) bekezdésével összhangban; az elvégzendő tanulmányokra vagy engedélyekre vonatkozó határidők és követelmények összehangolása; a 10. cikk (9) bekezdésével összhangban a kérelem benyújtását megelőző eljárás megszervezése;
 - e) a felelősségi körükbe tartozó területen az uniós listán szereplő projektek alakulásának és késedelmének nyomon követése, többek között a projektgazdák által az 5. cikk (4) bekezdésével összhangban benyújtott jelentések fogadása és jóváhagyása, valamint az 5. cikk (5) bekezdésével összhangban jelentéstétel az Ügynökségnek és az érintett csoportoknak a

területükön található, az uniós listán szereplő projektek fejlesztéséről és késedelméről.

Az illetékes nemzeti hatóság kijelölésének aktualizálása vagy módosítása esetén a tagállamok a változásról szóló döntés meghozatalát követően haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és tájékoztatják arról, ha az ilyen változások joghatást váltanak ki.

- (2) Az uniós listán szereplő egyes projektek vagy az uniós listán szereplő egyes projektkategóriák vagy az egyes földrajzi területek tekintetében az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóság felelősségi köre, illetve az azzal összefüggő feladatok átruházhatók más hatóságra, feltéve, hogy:
- a) az illetékes nemzeti hatóság ezen átruházásról értesíti a Bizottságot, és az abban szereplő információt a nyilvánosság számára könnyen hozzáférhetővé teszik, többek között a 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalon;
 - b) egy, az uniós listán szereplő projekt vagy projektkategória esetében csak egyetlen hatóság viseli a felelősséget, és a projektgazdák számára e hatóság a kizárólagos felelősséggel bíró integrált ügyintézési pont az adott projektre vonatkozóan a 10. cikk (2) bekezdésében előírt határidőn belül meghozandó átfogó határozathoz vezető folyamat során, és e hatóság hangolja össze valamennyi vonatkozó dokumentum és információ benyújtását, ideértve a más érintett hatósághoz történő benyújtást is;
 - c) az átruházástól függetlenül továbbra is az illetékes nemzeti hatóság feladata, hogy összesítse a projektgazdák által az 5. cikk (4) bekezdésével összhangban benyújtott jelentéseket, és az 5. cikk (5) bekezdésével összhangban jelentést tegyen az Ügynökségnek és az érintett csoportoknak.

Az illetékes nemzeti hatóság jogosult lehet továbbá határidők megállapítására, a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők sérelme nélkül.

- (3) Az illetékes nemzeti hatóság a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidőkön belül biztosítja az átfogó határozat kibocsátását.

A tagállamok a következő rendszerek közül választhatnak, figyelembe véve, hogy a nemzeti jog, a nemzeti tervezés és a nemzeti engedélyezési eljárás sajátosságai fényében melyik rendszer a leghatékonyabb, és hogy oly módon hajtható-e végre, amely hozzájárul az átfogó határozat leghatékonyabb és időben történő kibocsátásához:

- a) integrált rendszer:
 - i. az átfogó határozatot az illetékes nemzeti hatóság bocsátja ki, és az a jogszabályban előírt engedélyezési eljárásból származó egyetlen jogilag kötelező erejű határozat;
 - ii. a projektben érintett más hatóságok az eljárásban való közreműködésük részeként a nemzeti jognak megfelelően véleményt nyilváníthatnak, amelyet az illetékes nemzeti hatóság figyelembe vesz;
- b) koordinált rendszer:
 - i. az átfogó határozat több érintett hatóság által kibocsátott több különálló, jogilag kötelező erejű határozatot foglal magában, amelyeket az illetékes nemzeti hatóság központilag koordinál;

- ii. az illetékes nemzeti hatóság valamennyi érintett hatóság részvételével munkacsoportot állíthat fel a 10. cikk (9) bekezdésének b) pontjával összhangban álló átvilágítási vagy részletes engedélyezési eljárási ütemterv kidolgozása, valamint végrehajtásának ellenőrzése és összehangolása céljából;
 - iii. az illetékes nemzeti hatóság a többi érintett hatósággal folytatott konzultációt követően eseti alapon észszerű határidőt állapít meg az egyedi határozatok kibocsátására azzal a céllal, hogy a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők sérelme nélkül minimálisra csökkentse az eljárás időtartamát;
 - iv. az illetékes nemzeti hatóság számára lehetővé kell tenni, hogy más érintett hatóság nevében egyedi határozatot hozzon, amennyiben utóbbi az előírt határidőn belül nem hozza meg határozatát, és ha a késedelem jogos indokokkal nem igazolható. Az illetékes nemzeti hatóság továbbá figyelmen kívül hagyhatja más érintett hatóság egyedi határozatát, ha úgy véli, hogy az érintett hatóság által szolgáltatott bizonyítékok nem támasztják alá kellően ezt a határozatot;
- c) együttműködési rendszer:
- i. az átfogó határozat több érintett hatóság által kibocsátott több különálló, jogilag kötelező erejű határozatot foglal magában, amelyeket az illetékes nemzeti hatóság koordinál;
 - ii. az illetékes nemzeti hatóság valamennyi érintett hatóság részvételével munkacsoportot állíthat fel a 10. cikk (9) bekezdésével összhangban álló átvilágítás, illetve részletes engedélyezési eljárási ütemterv kidolgozása, valamint végrehajtásának ellenőrzése és összehangolása céljából;
 - iii. az illetékes nemzeti hatóság a többi érintett hatósággal folytatott konzultációt követően eseti alapon észszerű határidőt állapít meg, amelyen belül az egyedi határozatokat meg kell hozni az eljárás időtartamának minimalizálása érdekében, a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők sérelme nélkül;
 - iv. az illetékes nemzeti hatóság nyomon követi, hogy az érintett hatóságok betartják-e a határidőket, és késedelem esetén intézkedéseket hoz az eljárás időtartamának minimalizálása érdekében;
 - v. amennyiben a tagállam az együttműködési rendszert választja, ennek indokairól értesíti a Bizottságot.

Az érintett hatóságok a tagállamok által választott engedélyezési rendszerrel összhangban vagy átruházzák a szükséges hatásköröket az illetékes nemzeti hatóságra, vagy elősegítik az illetékes nemzeti hatósággal való együttműködést annak biztosítása érdekében, hogy az átfogó határozatot a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül kiadják.

Ha egy érintett hatóság előreláthatóan nem tud az előírt határidőn belül meghozni egy egyedi határozatot, erről haladéktalanul értesíti az illetékes nemzeti hatóságot, indokolva a késedelmet. Ezt követően az illetékes nemzeti hatóság az említett egyedi határozat kibocsátására új határidőt állapít meg a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott általános határidőkkel összhangban.

- (4) A tagállamok az uniós listán szereplő szárazföldi és tengeri projektek esetében a (3) bekezdésben meghatározott rendszereket alkalmazhatják.

Az uniós listán szereplő, a termelőeszközökhöz elválaszthatatlanul kapcsolódó projektek – például a II. melléklet 1. pontjának b) vagy h) alpontjában meghatározott infrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek – esetében az illetékes nemzeti hatóság felel az uniós listán szereplő adott projekt engedélyezési eljárásának a termelőeszközök engedélyezésével való összehangolásáért annak érdekében, hogy a határidők koherensek legyenek, és együttesen a projekthez kapcsolódó valamennyi eszköz lehető leghatékonyabb és legidősebb engedélyezésére irányuljanak.

- (5) Amennyiben az uniós listán szereplő projekt két vagy több tagállam területén található, azok illetékes nemzeti hatóságai közösen kijelölik az egyik illetékes nemzeti hatóságot, amely egyedüli kapcsolattartó pontként működik, és felelős az illetékes nemzeti hatóságok és más érintett hatóságok közötti, az engedélyezési eljárással kapcsolatos információcsere megkönnyítéséért, valamint a végleges átfogó határozatoknak a többi érintett illetékes nemzeti hatósággal együttműködésben történő kibocsátásáért.

A tagállamok törekednek arra, hogy közös eljárást biztosítsanak, amely megkönnyíti az érintett illetékes nemzeti hatóságaik közötti együttműködést, eljárási szinergiákat hoz létre és összehangolja a határidőket a projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítése érdekében, különös tekintettel a környezeti hatások értékelésére és a 9. cikkben előírt nyilvános konzultációkra.

A tagállamok kérésére a Bizottság közvetítői szerepet tölt be az érintett illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködés támogatásában. A Bizottság elősegíti az egységes közös eljárásról való megállapodást azáltal, hogy véleményt nyilvánít és ajánlásokat tesz az eljárási szempontokra vonatkozóan.

9. cikk

Átláthatóság és társadalmi részvétel

- (1) 2027. október 24-ig a tagállam vagy az illetékes nemzeti hatóság – szükség esetén együttműködve más érintett hatóságokkal – közzétesz egy frissített eljárási kézikönyvet, amely ismerteti az uniós listán szereplő projektekre alkalmazandó engedélyezési eljárást, és tartalmazza legalább a VI. melléklet 1. pontjában meghatározott információkat. A kézikönyv jogilag nem kötelező erejű, de hivatkozik vagy idéz vonatkozó jogi előírásokat. Az illetékes nemzeti hatóságok adott esetben együttműködnek és szinergiákat alakítanak ki a szomszédos országok hatóságaival az ütemtervek összehangolása és a projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítése érdekében, beleértve az eljárási kézikönyv kialakítását is.
- (2) A környezetvédelmi jog, az Aarhusi Egyezmény és az Espooi Egyezmény, valamint az alkalmazandó uniós jog társadalmi részvételre vonatkozó követelményeinek sérelme nélkül az engedélyezési eljárásban érintett valamennyi fél tiszteletben tartja a VI. melléklet 3. pontjában előírt, társadalmi részvételre vonatkozó elveket.
- (3) A projektgazda az engedélyezési eljárásnak a 10. cikk (5) bekezdése szerinti kezdetétől számított három hónapos indikatív időtartamon belül elkészíti a társadalmi részvételre vonatkozó tervet és benyújtja azt az illetékes nemzeti hatósághoz, az e

cikk (1) bekezdésében említett kézikönyvben ismertetett módszer szerint és a VI. mellékletben meghatározott iránymutatásoknak megfelelően.

- (4) Az illetékes nemzeti hatóság a terv kézhezvételét követő három hónapon belül módosításokat kér, vagy jóváhagyja a társadalmi részvételre vonatkozó tervet, az ismétlés igénye nélkül figyelembe véve a társadalmi részvétel és a nyilvános konzultáció mindazon formáit, amelyekre az engedélyezési eljárás megindulásáig sor került, amennyiben az ilyen társadalmi részvétel és nyilvános konzultáció esetében teljesültek e cikk előírásai.

Amennyiben a projektgazda jelentős változtatásokat kíván végrehajtani a társadalmi részvételre vonatkozó, már jóváhagyott terven, erről tájékoztatja az illetékes nemzeti hatóságot. Ilyen esetekben az illetékes nemzeti hatóság további módosításokat kérhet.

- (5) Amennyiben a nemzeti jog ezt még nem írja elő, a projektgazda a korai szakaszban legalább egy nyilvános konzultációt folytat, mielőtt a 10. cikk (10) bekezdése szerint benyújtaná a végleges és teljes engedélyezési kérelmet az illetékes nemzeti hatósághoz. A nyilvános konzultáció a 2011/92/EU irányelv 6. cikkének (2) bekezdése szerint az engedélyezési kérelem benyújtását követő nyilvános konzultációval együtt is lefolytatható.

- (6) Az előző bekezdésben előírt nyilvános konzultáció megfelel a VI. melléklet 5. pontjában meghatározott minimumkövetelményeknek, és célja, hogy már a korai szakaszban tájékoztassa a VI. melléklet 3. pontjának a) alpontjában említett érdekelt feleket a projektről, és hozzájáruljon a legmegfelelőbb helyszín, nyomvonal vagy technológia kiválasztásához, beleértve adott esetben – figyelemmel a projekt kapcsán az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás és a biztonság megfelelő megfontolásaira – az uniós és nemzeti jog szerinti valamennyi hatást, illetve azon releváns kérdések meghatározásához, amelyekre a kérelemben ki kell térni.

- (7) A tagállamok eljárási és átláthatósági szabályainak sérelme nélkül a projektgazdák a (10) bekezdésben említett honlapon közzéteszik a projekt tekintetében a társadalmi részvételhez kapcsolódó – többek között a korai szakaszban folytatott nyilvános konzultációt megelőző – tevékenységek eredményeit összefoglaló jelentést, amely egyúttal ismerteti, hogy a nyilvános konzultációk során kifejtett véleményeket milyen módon vették figyelembe, bemutatva a projekt helyszínének, nyomvonalának és terveinek módosításait, illetve megindokolva, hogy egyes véleményeket miért nem vették figyelembe.

A projektgazda a jelentést a kérelemmel együtt benyújtja az illetékes nemzeti hatósághoz. Az átfogó határozatban kellően figyelembe kell venni a jelentés eredményét.

- (8) A két vagy több tagállamot érintő határokon átnyúló projektek esetében az (5) bekezdés szerint lefolytatott nyilvános konzultációkat minden érintett tagállamban – amennyiben lehetséges – egymáshoz képest két hónapon belül megtartják, lehetőség szerint összevontan.

- (9) Azon projektek esetében, amelyek egy vagy több szomszédos tagállamban várhatóan jelentős határokon átterjedő hatással bírnak majd, és amelyekre alkalmazandó a 2011/92/EU irányelv 7. cikke és az Espooi Egyezmény, a vonatkozó információkat elérhetővé teszik az érintett szomszédos tagállamok illetékes nemzeti hatóságai számára. Az érintett szomszédos tagállamok illetékes nemzeti hatóságai jelzik – adott

esetben az értesítési folyamat során –, ha ők maguk vagy bármely más érintett hatóság részt kíván venni az érintett nyilvános konzultációs eljárásokban.

- (10) A projektgazda létrehozza és a közös érdekű projektre vonatkozó információk közzétételével rendszeresen naprakésszé teszi a projekt internetes oldalát, amelyről hivatkozás mutat a Bizottság internetes oldalára és a 26. cikkben említett átláthatósági platformra, és amely megfelel a VI. melléklet 6. pontjában foglalt követelményeknek. Az illetékes nemzeti hatóságok ellenőrzik, hogy a projektgazdák teljesítik-e ezt a kötelezettséget, és szükség esetén intézkedéseket hoznak a megfelelés biztosítására.

10. cikk

Az engedélyezési eljárás időtartama és végrehajtása

- (1) Az engedélyezési eljárásban két szakaszt kell biztosítani:
- a) a kérelem benyújtását megelőző fakultatív eljárás, amely az engedélyezési eljárás kezdete és a benyújtott hiánytalan kérelem illetékes nemzeti hatóság általi fogadása közötti időszakot foglalja magában, amelynek időtartama legfeljebb 24 hónap;
 - b) a jogszabályban előírt kötelező engedélyezési eljárás, amely a benyújtott hiánytalan kérelem fogadásának napja és az átfogó határozat kelte közötti időszakot foglalja magában, amely nem lehet hosszabb 18 hónapnál.

Az első albekezdés b) pontja tekintetében a tagállamok lehetőség szerint 18 hónapnál rövidebb, jogszabályban előírt engedélyezési eljárást is előírhatnak.

- (2) Az illetékes nemzeti hatóság gondoskodik arról, hogy az (1) bekezdésben említett két eljárás együttes időtartama ne haladja meg a 42 hónapot.

Ha azonban az illetékes nemzeti hatóság megítélése szerint az eljárás egyik vagy mindkét szakasza nem fejeződik be az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, még a határidő lejárta előtt és eseti alapon határozhat úgy, hogy az egyik vagy mindkét határidőt meghosszabbítja. Az illetékes nemzeti hatóság a két eljárás együttes időtartamát – kivételes körülményektől eltekintve – legfeljebb hat hónappal hosszabbíthatja meg.

Amennyiben az illetékes nemzeti hatóság meghosszabbítja a határidőket, értesíti az érintett csoportot annak indokairól, és tájékoztatást ad az engedélyezési eljárás lehető leghamarabb történő befejezése érdekében meghozott vagy meghozandó intézkedésekről. A csoport kérheti, hogy az illetékes nemzeti hatóság rendszeresen számoljon be az e tekintetben elért haladásról és a késedelmek okáról.

- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóságok megfelelő technikai, pénzügyi és emberi erőforrásokkal rendelkezzenek ahhoz, hogy a 10. cikk (2) bekezdésében megjelölt határidőn belül átfogó határozatot hozhassanak.
- (4) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett engedélyezési eljárás során:
- a) amennyiben az illetékes nemzeti hatóságok a (2) bekezdésben meghatározott határidőn belül nem válaszolnak, az átfogó határozatot jóváhagyottnak kell tekinteni;

- b) amennyiben más érintett hatóságok nem válaszolnak az illetékes nemzeti hatóság által a 8. cikk (3) bekezdésével összhangban megállapított észszerű határidőn belül, a konkrét véleményüket vagy engedélyüket megadottnak vagy pozitívan elbírálnak kell tekinteni.

Ez a bekezdés nem fejt ki hatást a környezetvédelmi határozatokra, és amennyiben a közigazgatási hallgatóság jóváhagyás elve nem létezik az érintett tagállam nemzeti jogrendszerében.

Minden határozatot nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni, beleértve az érintett illetékes hatóságok vagy az érintett hatóságok válaszában hiányában hallgatóságosan létrejött jogerős határozatokat is.

- (5) Az engedélyezési eljárás megindításának kérelmezésekor a projektgazdák írásban vagy elektronikus formában értesítik a projektről a projekt helye szerinti valamennyi tagállam illetékes nemzeti hatóságát, beleértve azokat a tagállamokat is, ahol a projekt átlépi kizárólagos gazdasági övezetüket, és mellékelik a projekt észszerűen részletes vázlatát.

Az értesítés kézhezvételétől számított egy hónapon belül az illetékes nemzeti hatóság elektronikus formában:

- a) átvételi elismervényt bocsát ki; vagy
b) ha a projekt érettségi szintje nem tekinthető megfelelőnek az engedélyezési eljárás megindításához, elutasítja az értesítést, és megindokolja döntését, többek között más érintett hatóságok nevében is.

Az engedélyezési eljárás kezdetét az átvételi elismervény kelte jelzi. Két vagy több érintett tagállam esetében az engedélyezési eljárás kezdete az a nap, amikor az érintett illetékes nemzeti hatóság fogadja az utolsó értesítést.

A tagállamok biztosítják külön digitális platformok létrehozását az engedélyezési kérelmek, az engedélyezési eljárások, a folyamatban lévő engedélyezési határozatok és a kibocsátott határozatok könnyen hozzáférhető formátumban történő kezelésére.

Ezek a platformok hozzáférést biztosítanak az [xxxxx] európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁷ 10. cikkének (3) bekezdésében említett központi online portálon rendelkezésre álló releváns környezeti és geológiai adatokhoz, valamint határozatokhoz.

- (6) Az illetékes nemzeti hatóságok biztosítják az engedélyezési eljárás e fejezettel összhangban történő felgyorsítását a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek minden kategóriája esetében. Ebből a célból az illetékes nemzeti hatóságok kiigazítják az engedélyezési eljárás megkezdésére és a hiánytalan kérelem fogadására vonatkozó követelményeiket az érintett projektkategóriának, valamint a projektek jellegének és léptékének, vagy annak megfelelően, hogy a nemzeti jog nem ír elő követelményeket a környezeti hatásvizsgálatra vagy más vizsgálatra vonatkozóan, vagy annak megfelelően, hogy a projektek az építésre kész állapot eléréséhez kevesebb engedélyt és jóváhagyást igényelnek.

Így az illetékes nemzeti hatóságok dönthetnek úgy, hogy nincs szükség az e cikk (1) és (6) bekezdésében említett, a kérelem benyújtását megelőző eljárásra, amennyiben a projektgazda nem tart igényt erre az időszakra tanulmányok és értékelések

³⁷ [hivatkozás a környezeti vizsgálatok felgyorsításáról szóló rendeletre].

elvégzéséhez, valamint az engedélyezési kérelem összeállításához szükséges adatok gyűjtéséhez.

- (7) Az illetékes nemzeti hatóságok az engedélyezési eljárásra vonatkozó követelmények megállapításához szükséges átvilágítás során figyelembe veszik a legfeljebb öt évvel azt megelőzően elvégzett tanulmányokat és kiadott engedélyeket, hogy a projekt tekintetében e cikkel összhangban engedélyezési eljárás indult, beleértve az egyéb projektek végrehajtása céljából végzett releváns és újrafelhasználható értékeléseket is, és nem írhatnak elő szükségtelen vagy párhuzamos tanulmányokat, értékeléseket vagy engedélyeket.
- (8) Azokban a tagállamokban, ahol egy nyomvonal vagy helyszín kizárólag valamely tervezett projekt egyedi célja érdekében történő meghatározása – beleértve egyedi folyosók intelligens infrastruktúrákhoz való tervezését – nem illeszthető be az átfogó határozathoz vezető engedélyezési eljárásba, a megfelelő határozat meghozatalára különálló hat hónapos időszak áll rendelkezésre, mely időszak azon a napon kezdődik, amikor a projektgazda benyújtotta a kérelem végleges és hiánytalan dokumentációját.
- (9) A kérelem benyújtását megelőző eljárás a következőket foglalja magában: a projektgazdától elvárt tanulmányok, jelentések és dokumentáció átvilágítása és körének meghatározása; a részletes ütemterv elkészítése; valamint a kérelemtervezet ellenőrzése a következő lépések szerint:

- a) az illetékes nemzeti hatóság a lehető leghamarabb, de legkésőbb a projektgazda (5) bekezdésben említett értesítését követő három hónapon belül meghatározza az engedélyezési eljárás lefolytatásához szükséges engedélyeket és értékeléseket, és értesíti azokról a projektgazdát.

Az illetékes nemzeti hatóság által küldött értesítésnek tartalmaznia kell a VI. melléklet 1. pontjának e) alpontjában említett ellenőrző listát, és adott esetben annak tartalmát a többi érintett hatósággal és a projekt helye szerinti többi tagállam illetékes nemzeti hatóságaival együttműködve kell megállapítani, beleértve azt is, ha a projekt átlépi kizárólagos gazdasági övezetüket.

Adott esetben az értesítés részletezi, hogy a projekt milyen feltételek mellett részesülhet a 7. cikk (7) bekezdése szerinti mentességben, és meghatározza a következőket:

- i. a projekt nagy valószínűséggel okoz-e olyan jelentős, előre nem látható káros hatásokat a tervezett helyszíne szerinti földrajzi területek környezeti érzékenységre tekintettel, amelyeket nemzeti fejlesztési terveknek a 2001/42/EK irányelv és adott esetben a 92/43/EGK irányelv szerint elvégzett környezeti vizsgálata során nem azonosítottak;
- ii. a projektre alkalmazandó megfelelő és arányos kármérséklő intézkedések vagy a fajvédelmi programok pénzbeli ellentételezése a 7. cikk (8) bekezdésével összhangban;
- iii. a projekt bármely része várhatóan jelentős hatást gyakorol-e a környezetre egy másik tagállamban; ilyen esetben a projekt helye szerinti tagállam illetékes nemzeti hatósága biztosítja a 2011/92/EU irányelv 7. cikkének és az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény 2–7. cikkének alkalmazását;

- b) az értesítésben azt is fel kell tüntetni, hogy az illetékes nemzeti hatóság jóváhagyja vagy módosítja-e a projektgazda által a 9. cikk (3) bekezdésével összhangban benyújtott, társadalmi részvételre vonatkozó tervet. Az átvilágítási időszak alatt az illetékes nemzeti hatóság más érintett hatóságokkal együttműködve meghatározza azoknak a tanulmányoknak, jelentéseknek és dokumentációknak – beleértve a projekt környezetvédelmi engedélyezéséhez szükséges vizsgálatokat is – a körét és részletességét, amelyeket a projektgazdának a hiánytalan kérelem részeként el kell készítenie és be kell nyújtania.

Ezt követően sem az illetékes nemzeti hatóság, sem az érintett hatóságok nem kérhetnek a kezdeti átvilágítási eljárásban meghatározottakon kívül kiegészítő információkat, tanulmányokat, jelentéseket vagy értékeléseket, kivéve, ha a projektben vagy annak környezetében lényeges változás következett be. Ilyen lényeges változás esetén az illetékes nemzeti hatóság indokolással ellátott kiegészítő információkat kérhet a projektgazdától;

- c) az illetékes nemzeti hatóság a projektgazdával és más érintett hatóságokkal, valamint a projekt helye szerinti többi tagállam illetékes nemzeti hatóságaival szoros együttműködésben – beleértve azt az esetet is, ha a projekt átlépi kizárólagos gazdasági övezetüket –, valamint az e bekezdés a) pontja értelmében elvégzett tevékenységek eredményeire is figyelemmel, továbbá a VI. melléklet 2. pontjában meghatározott iránymutatásokkal összhangban kidolgozza az engedélyezési eljárás részletes ütemtervét;
- d) az illetékes nemzeti hatóság a saját vagy a többi érintett hatóság nevében is a kérelemtervezet beérkezése után legfeljebb egyhónapos határidő tűzésével kérheti a projektgazdától az a) pontban említett, benyújtandó elemekhez kapcsolódó, hiányzó információk pótlását.

A kérelem benyújtását megelőző eljárás része – szükség szerint – a környezeti jelentések projektgazdák általi összeállítása, beleértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, valamint a kiberbiztonságra és a fizikai biztonságra vonatkozó dokumentációt és értékeléseket is.

A projektgazdával és szükség esetén más érintett hatóságokkal vagy a projekt helye szerinti más tagállamok más illetékes nemzeti hatóságaival együttműködve – beleértve azt az esetet is, ha a projekt átlépi kizárólagos gazdasági övezetüket – az illetékes nemzeti hatóság szakaszokban is kialakíthatja egy adott projekt engedélyezési eljárására vonatkozó követelményeket és a VI. melléklet 4. pontjában meghatározott nyilvános konzultációs ütemtervet, feltéve, hogy ez nem késlelteti a projekt általános fejlesztését, és biztosítja az engedélyezési eljárás egyszerűsítését és felgyorsítását. Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott maximális határidők minden egyes szakaszra alkalmazandók.

Az illetékes hatóság az első albekezdés d) pontjában említett hiányzó információk benyújtásától számított egy hónapon belül vizsgálat céljából fogadja a hiánytalan kérelmet nyomtatott vagy elektronikus formában vagy a külön digitális platformokon, elindítva az (1) bekezdés b) pontjában említett, jogszabályban előírt engedélyezési eljárást.

- (10) A projektgazda jóhiszeműen együttműködik az illetékes nemzeti hatóságokkal és valamennyi érintett hatósággal annak érdekében, hogy teljes körű és pontos

tájékoztatást nyújtson számukra, különös tekintettel az átvilágítási folyamat során azonosított információkra.

A projektgazda gondoskodik arról, hogy a kérelem hiánytalan és megfelelő legyen, és az engedélyezési eljárás során a lehető legkorábban kikéri e kérdésben az illetékes nemzeti hatóság véleményét.

A projektgazda az e rendeletben meghatározott határidők betartása érdekében teljes mértékben együttműködik az illetékes nemzeti hatósággal. A projektgazda e tekintetben jóhiszeműen elkövetett hibájából eredő késedelmek nem számítanak bele az engedélyezés maximális időtartamába.

- (11) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti jog bármely módosítása ne vezessen az említett módosítás hatálybalépése előtt megkezdett engedélyezési eljárások meghosszabbításához. Az uniós listán szereplő projektekre vonatkozó gyorsított engedélyezési eljárás fenntartása érdekében az illetékes nemzeti hatóságok megfelelően kiigazítják az e cikk (6) bekezdésének b) pontjával összhangban megállapított ütemtervet annak érdekében, hogy lehetőség szerint biztosítsák, hogy az engedélyezési eljárásra vonatkozóan az e cikkben meghatározott határidőket ne lépjék túl.
- (12) Az e cikkben meghatározott határidők nem érintik az uniós és a nemzetközi jogból fakadó kötelezettségeket, és nincsenek a közigazgatási fellebbezési eljárások és a bírósági jogorvoslati lehetőségek sérelmére.

Az e cikkben az engedélyezési eljárások bármelyike esetében meghatározott határidők nem érintik a tagállamok által meghatározott rövidebb határidőket.

IV. FEJEZET

Ágazatközi infrastruktúra-tervezés

11. cikk

A tízéves hálózatfejlesztési tervek központi forgatókönyve

- (1) A Bizottság [két évvel a hatálybalépést követően]-ig, majd azt követően legalább négyévente központi forgatókönyvet dolgoz ki a villamosenergia-, a hidrogén- és a gázágazatra vonatkozóan, amelyet a következőkben említett tízéves uniós hálózatfejlesztési tervekhez kell felhasználni: az (EU) 2019/943 rendelet 48. cikkében és az (EU) 2024/1789 rendelet 59. cikkében említett tízéves uniós hálózatfejlesztési tervekhez, az e rendelet 12. cikkében említett infrastruktúraigény-azonosítási folyamathoz, az e rendelet 14. cikkében említett, az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzéshez, valamint az e rendelet 17. cikkében említett, államok közötti költségmegosztáshoz.
- (2) A központi forgatókönyv:
- a) összhangban áll az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel, és az Unió klímasemlegességi célkitűzésével összhangban legalább 2050-ig tartó hosszú távú perspektívát tartalmaz;

- b) ágazatközi megközelítést alkalmaz, biztosítva a villamosenergia-, a hidrogén- és a gázágazat közötti összhangot, optimalizálva a rendszerhatékonyságot;
- c) adott esetben érzékenységelemzéseket is tartalmaz.
- (3) A Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (villamosenergia-piaci ENTSO), a Hidrogénhálózat-üzemeltetők Európai Hálózata (ENNOH), a Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (földgázpiaci ENTSO) és a tagállamok a Bizottság kérésére rendelkezésre bocsátják az (1) bekezdésben említett központi forgatókönyv kidolgozásához szükséges adatokat és információkat. Ez magában foglalja többek között a piaci és hálózati adatokat, például a keresletre és a kínálatra vonatkozó előrejelzéseket, a villamosenergia-termelés, a hidrogéntermelés és a hálózatok jellemzőit, a rugalmassági forrásokat, az importra vonatkozó feltételezéseket, valamint az éghajlati évekre vonatkozó adatokat. A szükséges adatok és információk összetettségének és sürgősségének figyelembevételével a Bizottság észszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az adatokat és az információkat meg kell adni. Ha egy címzett nem adja meg a kért információt a Bizottság által meghatározott határidőn belül, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozat útján kérheti az információ megadását. A Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy ellenőrizze a Bizottságnak benyújtott adatokat, többek között a nemzeti adatoknak az érintett nemzeti szabályozó hatóságoknál történő ellenőrzése révén.
- (4) A Bizottság konzultál az Ügynökséggel, a nemzeti szabályozó hatóságokkal, a villamosenergia-piaci ENTSO-val, az ENNOH-hal, a földgázpiaci ENTSO-val, az Európai Unió villamosenergia-piaci elosztórendszer-üzemeltetői közötti együttműködés európai szervezetével (EU DSO), a tagállamokkal és más érdekelt felekkel a központi forgatókönyv kidolgozásának folyamata céljából gyűjtött adatokról, beleértve a feltételezéseket és azoknak a központi forgatókönyv kidolgozása során való felhasználását.
- (5) A Bizottság a központi forgatókönyv tervezetét a (4) bekezdésben említett konzultáció során kapott észrevételek figyelembevételének módjára vonatkozó információkkal együtt benyújtja a TEN-E csoportnak. A TEN-E csoport tagjai a központi forgatókönyv tervezetének kézhezvételétől számított egy hónapon belül megteszik esetleges észrevételeiket.
- (6) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 23. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendeletnek az e cikk szerinti központi forgatókönyvek megállapítása révén történő kiegészítése céljából. A Bizottság a TEN-E csoport észrevételeinek figyelembevételével fogadja el a központi forgatókönyvet.
- (7) A központi forgatókönyvre vonatkozó felhatalmazáson alapuló jogi aktus közzétételét követően a Bizottság közzéteszi a központi forgatókönyv alapjául szolgáló bemeneti és kimeneti adatokat, a nemzeti jog és a vonatkozó titoktartási megállapodások szerinti korlátozásokra is figyelemmel.
- (8) A Bizottság az Ügynökség, a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok és az érdekelt felek véleményének figyelembevételével érzékenységelemzéseket dolgozhat ki a központi forgatókönyvre vonatkozóan, amennyiben ez a piaci vagy szakpolitikai fejlemények alapján szükséges. A Bizottság módosíthatja az e cikk (6) bekezdésében említett felhatalmazáson alapuló jogi aktust az érzékenységelemzések szerepeltetése céljából.

Az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések

- (1) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH jelentést dolgoz ki az infrastrukturális igények azonosításáról a villamos energiával és a hidrogénnel kapcsolatos uniós célkitűzéseket érintő infrastrukturális hiányosságok azonosítása érdekében.
- (2) Az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések:
 - a) a Bizottság által a 11. cikkel összhangban kidolgozott központi forgatókönyvön és annak érzékenységelemzésein alapulnak;
 - b) megfelelnek az Ügynökség által a (11) bekezdés alapján kidolgozott módszertannak;
 - c) megfelelnek az e rendelet VII. mellékletében meghatározott elveknek;
 - d) olyan ágazatközi megközelítést követnek, amely biztosítja a villamosenergia- és a hidrogénágazat, valamint adott esetben a gáz-, a távfűtési és a szén-dioxid-ágazat közötti összhangot.
- (3) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH konzultál az érintett érdekelt felekkel a kiegészítő adatokról, a feltételezésekről, valamint azok felhasználásáról az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések kidolgozása során.
- (4) A 11. cikk szerinti központi forgatókönyv közzétételétől számított hat hónapon belül – kivéve, ha a közzététel érzékenységelemzés hozzáadására korlátozódik – a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH benyújtja a TEN-E csoportnak az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentésük tervezetét, beleértve annak értékelését is, hogy a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe való felvételre benyújtott projektek hogyan felelnek meg az azonosított igényeknek. Amennyiben a közzététel érzékenységelemzés hozzáadására korlátozódik, a Bizottság felkérheti a villamosenergia-piaci ENTSO-t és az ENNOH-t, hogy az e cikkben meghatározott eljárással összhangban dolgozzanak ki új jelentést az infrastrukturális igények azonosításáról.
- (5) Az Ügynökség az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentéstervezeteknek a TEN-E csoport általi kézhezvételétől számított két hónapon belül értékeli, hogy az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentéstervezetek – beleértve annak értékelését is, hogy a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe való felvételre benyújtott projektek milyen mértékben felelnek meg az azonosított igényeknek – megfelelnek-e a (12) bekezdésben említett módszertannak és a VII. mellékletben meghatározott elveknek, és tájékoztatja a TEN-E csoportot.
- (6) A TEN-E csoport tagjai az attól számított egy hónapon belül, hogy az Ügynökség tájékoztatta őket az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentéstervezetek megfelelőségéről, az Ügynökség megfeleléssel kapcsolatos észrevételeit figyelembe véve észrevételeket tehetnek, és tájékoztathatják a villamosenergia-piaci ENTSO-t, illetve az ENNOH-t.
- (7) A TEN-E csoport tagjai észrevételeinek kézhezvételétől számított két hónapon belül a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH – a TEN-E csoport és az Ügynökség észrevételeinek figyelembevételével – kiigazítja az infrastrukturális igények

azonosításáról szóló jelentéstervezeteket a (2) bekezdésben foglalt követelményeknek való teljes körű megfelelés biztosítása érdekében, és benyújtja a Bizottságnak az infrastruktúra azonosítására vonatkozó végleges jelentést.

- (8) A Bizottság jóváhagyásra benyújtja a TEN-E csoport döntéshozó testületéhez az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentés végleges tervezetét. Az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések végleges tervezetének a TEN-E csoport döntéshozó testületéhez történő benyújtása előtt a Bizottság – hogy biztosítsa a VII. mellékletben meghatározott elveknek való teljes körű megfelelést – kellő indokolással és észszerű határidőn belül kérheti a jelentések aktualizálását és javítását, amennyiben úgy találja, hogy az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések végleges tervezete nem tükrözi megfelelően a TEN-E csoport tagjainak észrevételeit. A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH egy hónapon belül teljeskörűen eljár e kérelmeket illetően, és újra benyújtja a Bizottságnak az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések felülvizsgált végleges tervezetét.
- (9) A TEN-E csoport döntéshozó testülete a kézhezvételtől számított egy hónapon belül jóváhagyja az infrastrukturális igények azonosításáról szóló végleges jelentéseket.
- (10) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések (8) bekezdés szerinti jóváhagyásától számított két héten belül közzéteszi azokat a honlapján. Adott esetben a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH a Bizottság kérésére a 11. cikk (8) bekezdése alapján elfogadott érzékenységelemzésekkel összhangban frissíti az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentéseket.
- (11) Az Ügynökség a Bizottság, a tagállamok, a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, az ENNOH, az EU DSO és más érdekelt felek bevonásával folytatott széles körű konzultációt követően [9 hónappal e rendelet hatálybalépését követően]-ig az infrastrukturális igények azonosítására vonatkozó kötelező módszertant tesz közzé.
- (12) A módszertannak biztosítania kell, hogy az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentés megfeleljen a VII. mellékletben meghatározott elveknek.
- (13) Az Ügynökség saját kezdeményezésére vagy a Bizottság kérésére szükség esetén aktualizálja a módszertant.
- (14) 2027. január 1-jéig ez a cikk az (EU) 2024/1789 rendelet 61. cikkében meghatározott átmeneti rendelkezésekre is figyelemmel alkalmazandó.

13. cikk

Igénymegfeleltetési folyamat a villamosenergia-rendszerben

- (1) Amennyiben a villamos energiára vonatkozó infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentés arra a következtetésre jut, hogy a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe való felvételre benyújtott projektek nem felelnek meg teljes mértékben a 12. cikk szerint azonosított infrastrukturális igényeknek, a Bizottság eljárást indíthat az ellátatlan igények kezelésére szolgáló lehetséges megoldások azonosítására.
- (2) A Bizottság a villamosenergia-piaci ENTSO-val, a tagállamokkal és az Ügynökséggel együttműködve felkéri az érintett csoportok rendszerüzemeltetőit, hogy a felkéréstől számított hat hónapon belül tegyenek javaslatot olyan projektekre,

amelyek képesek kezelni az ellátatlan igényeket. A Bizottság a javasolt projekteket megvitatás céljából benyújtja a 3. cikkkel összhangban létrehozott megfelelő csoportoknak. A Bizottság más érdekelt feleket és más regionális együttműködési fórumokat is bevonhat. Az ellátatlan igények kezelésére képes projektgazdák a lehető leghamarabb benyújtják a támogatható projekteket a következő nemzeti fejlesztési tervekbe, a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe és az uniós listába való felvétel céljából.

- (3) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti eljárás nem azonosít olyan projekteket, amelyek képesek az ellátatlan igények kezelésére, a Bizottság bármely harmadik fél mint alkalmas projektgazda számára nyitva álló pályázati felhívást tehet közzé az ellátatlan igények kezelésére alkalmas projektjavaslatok céljára. Az ellátatlan igények kezelésére képes projektgazdák a lehető leghamarabb benyújtják a támogatható projekteket a következő nemzeti fejlesztési tervekbe, a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervbe és az uniós listába való felvétel céljából.
- (4) A Bizottság nyomon követi a (2) és (3) bekezdésben említett projektek folyamatának eredményét és előrehaladását, és szorosan bevonja a 3. cikkkel összhangban létrehozott releváns csoportokat és más releváns regionális együttműködési fórumokat.

14. cikk

Az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzés

- (1) A II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f) és h) alpontjában, valamint 2. és 3. pontjában említett infrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek esetében a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH a projekteknél a vonatkozó tízéves uniós hálózatfejlesztési terveikbe való felvétele értékelésekor következetes egységes ágazati módszertanokat alkalmaz az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szinten harmonizált költség-haszon elemzéshez.
- (2) A módszertanok:
 - a) az V. mellékletben megállapított elvekkel összhangban készülnek;
 - b) a projektek összehasonlítását lehetővé tévő közös feltételezéseken alapulnak;
 - c) összhangban vannak az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel és 2050-re teljesítendő klímasemlegességi célkitűzésével, a 11. cikkben említett központi forgatókönyvvel, valamint a IV. mellékletben meghatározott szabályokkal és mutatókkal;
 - d) lehetővé teszik a projektcsomagok 18. cikk szerinti értékelését, valamint a villamosenergia-ágazatban a nem vezetékös megoldások figyelembevételét;
 - e) ágazatközi megközelítést alkalmaznak.
- (3) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH előzetes módszertantervezeteket dolgoz ki és tesz közzé az EU DSO-val és más érdekelt felekkel való konzultáció céljából. A konzultációs folyamatnak nyitottnak, időben lefolytatottnak és átláthatónak kell lennie. A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH kidolgoz és nyilvánosságra hoz egy jelentést a konzultációs folyamatról.
- (4) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH közzéteszi módszertantervezeteit, és benyújtja azokat a tagállamoknak, a Bizottságnak és az Ügynökségnek. A

villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH megindokolja, ha nem vagy csak részben vette figyelembe a tagállamok, a nemzeti hatóságok vagy más érdekelt felek észrevételeit. A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH 2027 decemberéig közzéteszi és benyújtja a tagállamoknak, a Bizottságnak és az Ügynökségnek az első következetes egységes ágazati módszertantervezeteket.

- (5) A tagállamok és az Ügynökség a módszertantervezetek kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt terjeszhetnek a villamosenergia-piaci ENTSO, az ENNOH és a Bizottság elé. A Bizottság üléseket szervezhet a csoportok számára kifejezetten a módszertantervezetek megvitatása céljából.
- (6) Az ügynökségi és tagállami vélemények kézhezvételétől számított három hónapon belül a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH az Ügynökség és a tagállamok véleményének teljes körű figyelembevételével módosítja módszertanát, amelyet jóváhagyásra benyújt a Bizottsághoz.
- (7) A Bizottság a vonatkozó módszertanok kézhezvételétől számított három hónapon belül határozatot hoz.
- (8) Ha a Bizottság elutasítja a módszertantervezetet, azt megindokolja. A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH felülvizsgálja a módszertantervezetet, és azt újra benyújtja a Bizottsághoz jóváhagyásra.
- (9) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH a bizottsági jóváhagyástól számított két héten belül internetes oldalán közzéteszi módszertanait.
- (10) A Bizottság és az Ügynökség ütemterv meghatározása mellett felkérheti a villamosenergia-piaci ENTSO-t és adott esetben az ENNOH-t, hogy frissítsék módszertanukat. Az Ügynökség saját kezdeményezésére vagy a nemzeti szabályozó hatóságok vagy az érdekelt felek kellően indokolt kérésére is eljárhat. Az Ügynökség közzéteszi a hozzá beérkezett kérelmeket és a kérelme alapjául szolgáló valamennyi releváns, üzleti szempontból nem érzékeny dokumentumot.
- (11) Az Ügynökség vagy a Bizottság kérésére a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH a (3)–(9) bekezdés szerinti jóváhagyási eljárással összhangban aktualizálja a következetes egységes ágazati költség-haszon elemzési módszertant.
- (12) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH minden tízéves uniós hálózatfejlesztési terv keretében közzéteszi a módszertanok alkalmazása szempontjából releváns aktualizált bemeneti adatokat, beleértve a számítási módszereket, a hálózati modelleket, a releváns energiaáramlási és a piaci adatokat. Ezeket az adatokat kellően pontos formában kell közzétenni, a nemzeti jog és a vonatkozó titoktartási megállapodások szerinti korlátozásokra is figyelemmel. A Bizottság és az Ügynökség, valamint a megbízásukból a megkapott adatok alapján elemzést végző bármely fél gondoskodik arról, hogy a megkapott adatokat bizalmasan kezeljék.
- (13) A villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH a tízéves uniós hálózatfejlesztési terv részeként kiszámítja és közzéteszi az összes projektre vonatkozó költség-haszon elemzések eredményeit, bemutatva az előnyök országok közötti megoszlását. Ez egyaránt magában foglalja a fogadó országok és a nem fogadó országok számára a projektből származó előnyöket.
- (14) A II. melléklet 1. pontjának g) alpontjában, valamint 4. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek esetében a Bizottság biztosítja a módszertanok kidolgozását az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szinten

harmonizált költség-haszon elemzéshez. E módszertanoknak a hasznok és a költségek tekintetében kompatibilisnek kell lenniük a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH által kidolgozott módszertanokkal. A módszertanokat átlátható módon kell kidolgozni, kiterjedt konzultációt folytatva az Ügynökséggel, a tagállamokkal és minden érintett érdekelt féllel.

- (15) Az Ügynökség [2028 áprilisától kezdődően] két évente meghatározza és közzéteszi azon mutatók és az ezeknek megfelelő referenciaértékek együttesét, amelyek alapján a II. mellékletben felsorolt energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó összehasonlítható projektek fajlagos beruházási költségei összehasonlíthatók. A projektgazdáknak át kell adniuk a kért adatokat a nemzeti szabályozó hatóságoknak és az Ügynökségnek. Ezeket a referenciaértékeket a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH felhasználhatja a következő tízéves uniós hálózatfejlesztési tervekhez készítendő költség-haszon elemzések során.

V. FEJEZET

Tengeri hálózatok a megújuló energia integrálásához

15. cikk

Tengeri hálózatok tervezése

- (1) [A hatálybalépést követő 6 hónapon belül]-ig a tagállamok a Bizottság támogatásával, az I. melléklet 2. szakaszában meghatározott, kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosóikra kiterjedően, az egyes régiók sajátosságait és fejlődését figyelembe véve aktualizálják a nem kötelező erejű megállapodást arról, hogy együttműködnek az egyes tengermedencékben 2030-ig, 2040-ig és 2050-ig telepítendő tengeri megújulóenergia-termelési célokat illetően, összhangban saját nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveikkel és a tengeri megújulóenergia-termelés tekintetében az egyes tengermedencékben rejlő potenciállal. A megállapodás adott esetben tartalmazza a megújuló tengeri hidrogénre vonatkozó célokat.

A nem kötelező erejű megállapodások részeként a tagállamok az I. melléklet 2. szakaszában meghatározott, kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosóikra kiterjedően – a Bizottság támogatásával – mérlegelik továbbá, hogy az egyes tengermedencékben telepítendő tengeri megújulóenergia-termelésre vonatkozó célok leghatékonyabb elérése érdekében két vagy több tagállam között azok nemzeti energia- és klímaterveiben szükséges-e határokon átnyúló egyedi célokat meghatározni, például a hibrid vagy a határokon átnyúló radiális projektek tekintetében.

Az említett nem kötelező erejű megállapodást írásban kell megkötni a tagállamok területéhez kapcsolódó minden egyes tengermedence vonatkozásában, és az nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a parti tengereiken és kizárólagos gazdasági övezeteikben projekteket dolgozzanak ki. A Bizottság iránymutatást nyújt a csoportokban folyó munkához.

- (2) [A hatálybalépést követő 12 hónapon belül]-ig és azt követően négyévenként a soron következő tízéves hálózatfejlesztési terv részeként a villamosenergia-piaci ENTSO –

az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők, a nemzeti szabályozó hatóságok, a tagállamok és a Bizottság bevonásával és az e cikk (1) bekezdésében említett nem kötelező erejű megállapodással összhangban – a tízéves uniós hálózatfejlesztési terv részét képező külön jelentésként minden egyes tengermedence esetében kidolgozza és közzéteszi a magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveket, összhangban az I. mellékletben említett, kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosókkal, figyelembe véve a környezetvédelmet és a tengerek egyéb hasznosítási módjait.

A magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveknek az (1) bekezdésben előírt határidőn belüli kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO figyelembe veszi az (1) bekezdésben említett nem kötelező erejű megállapodásokat a tízéves uniós hálózatfejlesztési terv központi forgatókönyvének kidolgozása céljából.

A magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveknek általános áttekintést kell adniuk a tengeri termelési kapacitás potenciáljáról, valamint a tengeri hálózat ebből eredő szükségleteiről, beleértve a rendszerösszekötők, a hibrid projektek, a radiális összeköttetések, a megerősítések és a hidrogén-infrastruktúra iránti potenciális igényeket is.

- (3) A magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveknek összhangban kell lenniük az (EU) 2019/943 rendelet 34. cikkének (1) bekezdése alapján közzétett regionális beruházási tervekkel, és azokat integrálni kell a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervekbe a szárazföldi és tengeri hálózatok tervezésének koherens fejlesztése és a szükséges megerősítésük biztosítása érdekében.
- (4) Legkésőbb négy évvel az (1) bekezdéssel összhangban kötött nem kötelező erejű megállapodás elfogadását követően a tagállamok naprakésszé teszik az e cikk (1) bekezdésében említett nem kötelező erejű megállapodásaikat, többek között tekintettel a legfrissebb költség-haszon elemzésnek és a költségmegosztásnak a kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosókra való alkalmazása eredményeire is.
- (5) A nem kötelező erejű megállapodások (4) bekezdés szerinti minden egyes naprakésszé tétele után a villamosenergia-piaci ENTSO a (2) bekezdésben említettek szerint a következő tízéves uniós hálózatfejlesztési terven belül minden egyes tengermedence esetében naprakésszé teszi a magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési tervet.

16. cikk

Iránymutatás az együttműködésen alapuló beruházási keretekhez a tengeri energetikai projektek területén

- (1) A Bizottság a tagállamok, az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők, az Ügynökség és a nemzeti szabályozó hatóságok bevonásával mérlegeli, hogy szükség van-e a tengeri energetikai projektekre vonatkozó, együttműködésen alapuló beruházási keretekről szóló iránymutatás aktualizálására, amely a 14. cikk (1) bekezdésében említett nem kötelező erejű megállapodásokkal összhangban konkrét költség-haszon elemzést és költségmegosztást ír elő a 15. cikk (2) bekezdésében említett, tengermedencékre vonatkozó integrált tengeri hálózatfejlesztési tervek megvalósítása tekintetében, és adott esetben közzéteszi az iránymutatás aktualizált változatát. Ennek az iránymutatásnak összeegyeztethetőnek kell lennie a 17. cikk (1) bekezdésével. A

Bizottság adott esetben naprakészé teszi iránymutatását, figyelembe véve a végrehajtásával kapcsolatos eredményeket.

- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők, az Ügynökség, a nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság bevonásával aktualizálja a költség-haszon elemzésnek és a költségmegosztásnak a kiemelt jelentőségű tengeri hálózati folyosókra való alkalmazása eredményeit, beleértve azt az esetet is, amikor a Bizottság a 15. cikk (1) bekezdésében említett nem kötelező erejű megállapodásokkal összhangban közlésezi a 15. cikk (2) bekezdésében említett, tengermedencékre vonatkozó integrált tengeri hálózatfejlesztési tervek megvalósítására vonatkozó konkrét költség-haszon elemzésre és költségmegosztásra vonatkozó iránymutatás aktualizálását.

VI. FEJEZET

Szabályozási keret

17. cikk

Határokon átnyúló hatással bíró beruházások engedélyezése

- (1) Amennyiben azok minden egyes érintett tagállamban a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartoznak, a II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f) és h) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba, valamint a II. melléklet 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó közös érdekű projekteknek a ténylegesen felmerült – karbantartási költségeket nem tartalmazó – beruházási költségeit azon tagállamok érintett átvitelrendszer-üzemeltetői, hidrogénhálózat-üzemeltetői és egyéb üzemeltetői vagy átviteliinfrastruktúra-projektgazdái viselik, amelyekben a projekt nettó hatása kedvező, és azokat – az átviteli túlterheltségi és egyéb díjak által nem fedezett rész tekintetében – a hálózat-hozzáférési tarifákon keresztül megfizettetik a rendszerhasználókkal e tagállam(ok)ban.
- (2) E cikk rendelkezései a 27. cikkben és a II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f) és h) alpontjában és 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projekt esetében akkor alkalmazandók, ha legalább egy projektgazda kéri az érintett nemzeti hatóságoktól a projekt költségei tekintetében azok alkalmazását.

A II. melléklet 1. pontjának g) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó projektek esetében az e cikk rendelkezéseiből fakadó előnyökkel csak akkor lehet élni, ha legalább egy projektgazda kéri az érintett nemzeti hatóságoktól e rendelkezések alkalmazását.

Amennyiben a projektnek több projektgazdája van, az érintett nemzeti szabályozó hatóság haladéktalanul felkéri az összes projektgazdát, hogy a (4) bekezdéssel összhangban közösen nyújtsák be a beruházási kérelmet.

- (3) Az olyan közös érdekű projekt esetén, amelyre az (1) bekezdés alkalmazandó, a projektgazdák a projekt uniós listára történő felvételétől kezdve és mindaddig, amíg a projektet üzembe nem helyezik legalább évente egy alkalommal valamennyi érintett nemzeti szabályozó hatóságot rendszeresen tájékoztatják az adott projekt előrehaladásáról és az ahhoz kapcsolódó meghatározott költségekről és hatásról.

- (4) Amint egy ilyen közös érdekű projekt elérte a megfelelő érettséget és a becslések szerint az elkövetkező 36 hónapon belül készen fog állni a kivitelezési szakasz megkezdésére, a projektgazdák, miután konzultáltak azon tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőivel, amelyek számára a projekt nettó hatása kedvező, beruházási kérelmet nyújtanak be. Ez az államok közötti költségmegosztást is magában foglaló beruházási kérelem valamennyi érintett nemzeti szabályozó hatósághoz benyújtandó, a következő mellékletekkel együtt:
- naprakész projektspecifikus költség-haszon elemzés a 11. cikkben említett központi forgatókönyvvel és a 11. cikkben említett érzékenységekkel összhangban, valamint a 14. cikkben említett, az energiarendszer egészére kiterjedő harmonizált költség-haszon elemzés módszertana, figyelembe véve a projekt helye szerinti tagállamok határain túl jelentkező előnyöket;
 - a projekt pénzügyi megvalósíthatóságát értékelő üzleti terv, amely tartalmazza a választott finanszírozási megoldást, illetve a II. melléklet 3. pontjában említett energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó közös érdekű projekt esetében a piaci vizsgálat eredményeit is;
 - ha a projektgazdák egyetértenek, az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó lényegi javaslat.

Ha a projektért több projektgazda felel, akkor közös beruházási kérelmet nyújtanak be.

A beérkezést követően az érintett nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes beruházási kérelem egy példányát haladéktalanul eljuttatják az Ügynökségnek.

Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok és az Ügynökség megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

- (5) A beruházási kérelemnek a legutolsó érintett nemzeti szabályozó hatóság általi kézhezvétele dátumától számított hat hónapon belül e hatóságok az érintett projektgazdákkal folytatott konzultációt követően közös koordinált határozatokat hoznak a projekttel kapcsolatban az egyes rendszerüzemeltetők által viselendő, ténylegesen felmerült beruházási költségek megosztásáról, valamint ezeknek a tarifákba való beépítéséről, vagy a beruházási kérelem – egészének vagy egy részének – elutasításáról, amennyiben az érintett nemzeti szabályozó hatóságok közös elemzése azt állapítja meg, hogy a projekt, vagy annak egy része nem jár jelentős nettó előnnyel az érintett nemzeti szabályozó hatóságok egyik tagállamában sem.

Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a (14) bekezdésben említett ajánlásban meghatározottak szerint beépítik a tarifákba a ténylegesen felmerülő releváns beruházási költséget a projekttel kapcsolatban az egyes rendszerüzemeltetők által viselendő beruházási költségek megosztásával összhangban.

A hatóságok tagállamának területén megvalósuló projektek esetében az érintett nemzeti szabályozó hatóságok ezt követően adott esetben értékelik, hogy felmerülhetnek-e megfizethetőséggel kapcsolatos problémák a beruházási költségeknek a tarifákba történő beépítése miatt.

- (6) A költségek megosztásakor az érintett nemzeti szabályozó hatóságok figyelembe veszik a következőket:
- tényleges vagy becsült átviteli túlterheltségi díjak vagy egyéb díjak;

- b) az (EU) 2019/943 rendelet 49. cikke értelmében létrehozott, átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusból származó bevételek tényleges vagy becsült összege.

Az államok közötti költségmegosztás során figyelembe kell venni az érintett tagállamokban megvalósított projekt gazdasági, társadalmi és környezeti költségeit és hasznát, valamint egy stabil finanszírozási keret biztosításának szükségességét a közös érdekű projektek kidolgozásához, minimalizálva a pénzügyi támogatásra való rászorultságot. Az államok közötti költségmegosztás során az érintett nemzeti szabályozó hatóságok az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel folytatott konzultációt követően kölcsönös megállapodásra törekednek, amely az e cikk (4) bekezdése első albekezdésének a) és b) pontjában meghatározott információkra épül, de nem korlátozódik azokra. Értékelésük a 11. cikkben említett központi forgatókönyvön és esetleges érzékenységeken alapul, lehetővé téve annak az alapos elemzését, hogy a közös érdekű projekt miként járul hozzá az Unió energiapolitikájához a dekarbonizáció, a piaci integráció, a verseny, a fenntarthatóság és az ellátásbiztonság területén.

- (7) A költségek megosztásakor az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a következő általános elveket alkalmazzák:
- a) amennyiben egy projekt becsült előnyeinek legalább 10 %-a valamely tagállamban jelentkezik, az adott tagállamnak és az érintett nemzeti szabályozó hatóságnak részt kell vennie az államok közötti költségmegosztási folyamatban;
 - b) adott esetben a költségek tagállamok közötti megosztásának a nettó előnyök eloszlásán kell alapulnia, biztosítva, hogy a költségmegosztási kulcs tükrözze ezt az eloszlást;
 - c) az államok közötti költségmegosztásnak előzetes költségmegosztási megállapodáson kell alapulnia, amelynek kialakítása biztosítja a beruházási biztonságot, megállapodásnak átláthatónak és kiszámíthatónak kell lennie úgy, hogy az államok közötti költségmegosztás rendelkezessen az utólagos kiigazítások lehetőségéről, feltéve, hogy a költségmegosztási határozat kifejezetten meghatározza ezeket a kiigazításokat és egyértelműen kijelöli azok kereteit, többek között az időkeretek és a költségkategóriák tekintetében.

Amennyiben egy közös érdekű projekt negatív externáliákat, például hurokáramlásokat mérsékel, és e közös érdekű projektet abban a tagállamban hajtják végre, ahonnan a negatív externália ered, az ilyen mérséklő hatás nem tekintendő határokon átnyúló előnynek, és így nem nyújthat alapot arra, hogy e negatív externáliák által érintett tagállamok átvitelrendszer-üzemeltetőjére hárítsanak költségeket.

- (8) Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a tarifáknak az (EU) 2024/1788 irányelv 78. cikke (1) bekezdésének a) pontja és az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében való megállapításakor vagy jóváhagyásakor – az e cikk (5) bekezdésében említett, államok közötti költségmegosztás alapján – figyelembe veszik az átvitelrendszer-üzemeltetőnél, hidrogénhálózat-üzemeltetőnél vagy más projektgazdánál a beruházások eredményeképpen felmerülő tényleges költségeket, amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek.

- (9) Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a költségmegosztási határozatról, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt, haladéktalanul értesítik az Ügynökséget. Különösen, a költségmegosztási határozatnak részletesen ismertetnie kell a költségek államok közötti megosztásának okait, beleértve a következőket:
- a) az egyes érintett tagállamokra gyakorolt azonosított hatás, egyebek között a hálózati tarifákat érintő hatások értékelése;
 - b) a (4) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett üzleti terv értékelése;
 - c) a projekt eredményeképpen várható regionális vagy uniós szintű pozitív externáliák, mint például az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;
 - d) az érintett projektgazdákkal folytatott konzultáció eredménye.

A költségmegosztási határozatot közzé kell tenni az érintett nemzeti szabályozó hatóságok honlapján, és közölni kell az Ügynökséggel és a Bizottsággal.

Az Ügynökség [a hatálybalépéstől számított 6 hónapon belül] létrehozza a nemzeti szabályozó hatóságok által az államok közötti költségmegosztásról hozott valamennyi határozat központi adattárát, és azt a honlapján tárolja.

- (10) Amennyiben az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a hozzájuk legutoljára benyújtott beruházási kérelem kézhezvételének napjától számított hat hónapon belül nem jutnak megállapodásra a kérelemről, haladéktalanul tájékoztatják az Ügynökséget.

Ilyen esetben, vagy az érintett nemzeti szabályozó hatóságok közös kérésére az Ügynökség az ügy hozzá történő továbbítását követő három hónapon belül meghozza az (5) bekezdésben említett, az államok közötti költségmegosztásra is kiterjedő beruházási kérelemre vonatkozó határozatot.

Az Ügynökség az ilyen határozat meghozatala előtt konzultál az érintett nemzeti szabályozó hatóságokkal és a projektgazdákkal. A második albekezdésben említett három hónapos időszak további két hónappal meghosszabbítható, ha az Ügynökség további információkat kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik.

Az Ügynökség értékelése a 11. cikk szerint megállapított központi forgatókönyvön és az esetleges érzékenységeken alapul, lehetővé téve annak az alapos elemzését, hogy a közös érdekű projekt miként járul hozzá az Unió energiapolitikai célkitűzéseéhez a dekarbonizáció, a piaci integráció, a verseny, a fenntarthatóság és az ellátásbiztonság területén.

Az Ügynökség az államok közötti költségmegosztást magában foglaló beruházási kérelemre vonatkozó határozatában az érintett nemzeti hatóságokra bízta annak meghatározását, hogy az említett határozatnak a nemzeti joggal összhangban történő végrehajtásakor az előírt, államok közötti költségmegosztással összhangban a beruházási költségek hogyan kerülnek beépítésre a tarifákba.

Az államok közötti költségmegosztást magában foglaló beruházási kérelemre vonatkozó határozatot nyilvánosságra kell hozni. Az (EU) 2019/942 rendelet 25. cikkének (3) bekezdése, valamint 28. és 29. cikke alkalmazandó.

- (11) Az Ügynökség a meghozott költségmegosztási határozatok egy példányát – minden, az egyes határozatok szempontjából lényeges információval együtt – haladéktalanul megküldi a Bizottságnak. Az Ügynökség a honlapján közzéteszi valamennyi

határozat betekinhető változatát. Az említett információk összesítve is benyújthatók. Az Ügynökség és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

- (12) A költségmegosztási határozatok nem érintik az átvitelrendszer-üzemeltetők azon jogát, hogy az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelettel, valamint az (EU) 2019/944 és az (EU) 2024/1788 irányelvvel összhangban alkalmazzák, illetve a nemzeti szabályozó hatóságok azon jogát, hogy e jogszabályok alapján jóváhagyják a hálózati hozzáférési díjakat.
- (13) Ez a cikk nem alkalmazandó azokra a közös érdekű projektekre, amelyek esetében az alábbiak közül egyet vagy többet biztosítanak:
- a) mentesség az (EU) 2024/1788 irányelv 31., 32. és 33. cikke, valamint 78. cikkének (7) bekezdése alól az (EU) 2024/1789 rendelet 78. cikke szerint;
 - b) mentesség az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke, 59. cikkének (7) bekezdése és 60. cikkének (1) bekezdése alól az (EU) 2019/943 rendelet 63. cikke szerint;
 - c) eltérés a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁸ 17. cikke, vagy az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke és az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke szerinti szétválasztási, illetve a harmadik felek hozzáférésére vonatkozó szabályoktól.
- (14) Az Ügynökség [*hat hónappal e rendelet hatálybalépését követően*]-ig az e cikk (7) bekezdésében említett elvekkel összhangban ajánlást fogad el a közös érdekű projektek beruházási kérelmeinek kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatok azonosítására.
- Az említett ajánlást az Ügynökség szükség szerint rendszeresen naprakésszé teszi. Figyelembe veszi az ágazati sajátosságokat, és biztosítja az összhangot a 16. cikk (1) bekezdésében említett, tengeri megújulóenergia-hálózatokkal kapcsolatos, államok közötti költségmegosztásra vonatkozó elvekkel. Az ajánlás elfogadása, illetve aktualizálása alkalmával az Ügynökség kiterjedt konzultációs eljárást végez, bevonva minden érintett érdekelt felet. Az ajánlás az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó nem kötelező erejű sablont is tartalmaz a nemzeti szabályozó ügynökségek munkájának megkönnyítése érdekében.
- (15) A kölcsönös érdekű projektek az Unió számára nyújtott előnyeik tekintetében az e cikkben említettekkel azonos szabályok és feltételek mellett részesülnek államok közötti költségmegosztásban. Ezt a kedvezményezett tagállamok illetékes nemzeti szabályozó hatóságai összhangolt módon adják ki.
- (16) E cikk értelemszerűen alkalmazandó a 18. cikk szerinti projektsomagokra.

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

18. cikk

Az energiainfrastruktúra-projektek összevonásának lehetővé tétele költségmegosztás céljából

- (1) A projektgazdák az uniós listán szereplők közül két vagy több projektet egyetlen csomagban vonhatnak össze annak érdekében, hogy megkönnyítsék a költségmegosztásról szóló megbeszéléseket az érintett tagállamok között, illetve adott esetben harmadik országokkal, valamint az államok közötti költségmegosztásról szóló határozatok meghozatalát a tagállamok érintett illetékes hatóságai, vagy adott esetben a tagállamok és a harmadik országok illetékes hatóságai viszonylatában.
- (2) A Bizottság felkérheti a projektgazdákat, hogy megvitatás céljából nyújtsanak be javaslatot az érintett csoportoknak az uniós listán szereplő két vagy több projekt egy vagy több csomagjára vonatkozóan. A projektcsoomag különböző érettségi szakaszban lévő projekteket is tartalmazhat, feltéve, hogy azok összevonása nem késlelteti a legérettebb projektek végrehajtását.
- (3) A csoportokban folytatott megbeszéléseket követően a Bizottság felkérheti a villamosenergia-piaci ENTSO-t vagy az ENNOH-t, hogy készítsen közös költség-haszon elemzést az uniós listán szereplő két vagy több projektből álló javasolt csomagokra vonatkozóan. A közös költség-haszon elemzésnek összhangban kell lennie a 11. cikkben említett központi forgatókönyvvel és érzékenységekkel, valamint a 15. cikk szerint kidolgozott módszertannal. A villamosenergia-piaci ENTSO vagy az ENNOH a kéréstől számított két hónapon belül benyújtja a Bizottsághoz a közös költség-haszon elemzést.
- (4) Az érintett tagállamok az érintett nemzeti szabályozó hatóságok bevonásával és a Bizottság támogatásával következtetéseket vonnak le a projektcsoagról, és adott esetben felkérlik a projektgazdákat, hogy vegyenek fel projekteket a csomagba, vagy töröljenek projekteket a csomagból, amennyiben ez megkönnyíti a költségmegosztásról szóló megbeszéléseket, feltéve, hogy a csomag részét képező, az uniós listán szereplő projektek száma kezelhető marad.
- (5) Az érintett tagállamok dönthetnek úgy, hogy jóváhagyják a csomagokat, és felkérhetik a projektgazdákat, hogy nyújtsanak be a 17. cikk (4) bekezdése szerinti közös beruházási kérelmet. Ezt a határozatot közölni kell az érintett csoportokkal és a Bizottsággal. A 17. cikk (4) bekezdésének alkalmazásában a 21. cikk szerinti uniós pénzügyi támogatás esetleges kérelmezésének megkönnyítése érdekében a beruházási kérelem csak egy naprakész költség-haszon elemzést és egy államok közötti költségmegosztásra vonatkozó javaslatot tartalmaz.

19. cikk

Az uniós listán szereplő projektek céljára elkülönített szűk keresztmetszet-kezelési bevétel

- (1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők az uniós listán szereplő, a rendszerösszekötők túlterheltségének csökkentése szempontjából releváns projekteken az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján végzett hálózati beruházások céljából elkülönítik az átviteli túlterheltségi díjakból a felosztott kapacitás tényleges rendelkezésre állásának az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján történő biztosítása és a tengeri megújuló villamosenergia-termelő erőművek üzemeltetőinek az (EU) 2019/943

rendelet 19. cikke (2) bekezdésének c) pontja alapján nyújtandó ellentételezés céljából fel nem használt rész 25 %-át.

- (2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők az e cikk (1) bekezdésében említett forrásokat külön számlán helyezik el mindaddig, amíg azok a rendszerösszekötők túlterheltségének csökkentése szempontjából releváns, az uniós listán szereplő projektek finanszírozására felhasználhatóvá nem válnak, vagy annak bizonyításáig, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikke (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott kiemelt célkitűzések megfelelően teljesültek, és a rendszerösszekötők túlterheltségének csökkentése érdekében nincs szükség további határkeresztesző kapacitás kiépítésére az érintett tagállamok határain.
- (3) Az (1) bekezdésben említett források felhasználását:
 - a) az uniós listán szereplő azon projektek finanszírozási hiányának pótlására kell fordítani, amelyek jelentős előnyökkel járnak a fogadó országokon kívül, kellően figyelembe véve a várható díjfinanszírozást;
 - b) átláthatóvá kell tenni az e rendelet 17. cikke szerinti, államok közötti költségmegosztásról szóló határozatok iránti kérelmekben;
 - c) a kettős finanszírozás elkerülésével, valamint az arányosság, az átláthatóság és a megkülönböztetésmentesség biztosításával kell végezni;
 - d) úgy kell végezni, hogy az ne veszélyeztesse az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése szerinti kiemelt célkitűzések teljesítését.
- (4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy e rendelet 23. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet kiegészítése céljából, amelyekben meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az átvitelrendszer-üzemeltetők felhasználhatják az e cikk (1) bekezdésében említett forrásokat, valamint azokat a feltételeket, amelyek mellett az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt célkitűzés megfelelően teljesültnek tekinthető.
- (5) A (4) bekezdésben említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusok hatálybalépésétől számított [6 hónapon] belül az Ügynökség az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (4) bekezdésével összhangban aktualizálja a szűk keresztmetszet-kezelési bevételek felhasználására vonatkozó módszertant. Az aktualizált módszertannak összhangban kell lennie e cikk (1), (2) és (3) bekezdésével, valamint az e cikk (4) bekezdése alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal.

20. cikk

Szabályozási ösztönzők

- (1) Amennyiben egy projektgazda egy, a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó közös érdekű projekttel a vele összehasonlítható infrastrukturális projektekhez kapcsolódó rendes kockázatoknál magasabb fejlesztési, kivitelezési, üzemeltetési vagy karbantartási kockázatot vállal, a nemzeti szabályozó hatóságok az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelettel, valamint az (EU) 2019/944 és az (EU) 2024/1788 irányelvvel összhangban megfelelő ösztönzőket nyújthatnak az adott projekthez.

Az első albekezdés nem alkalmazandó, ha a közös érdekű projekt esetében az alábbiak közül egyet vagy többet biztosítanak:

- a) mentesség az (EU) 2024/1788 irányelv 31., 32. és 33. cikke, valamint 78. cikkének (7) és (9) bekezdése alól az (EU) 2024/1789 rendelet 78. cikke szerint;
 - b) mentesség az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke, 59. cikkének (7) bekezdése és 60. cikkének (1) bekezdése alól az (EU) 2019/943 rendelet 63. cikke szerint;
 - c) mentesség a 2009/73/EK irányelv 36. cikke szerint;
 - d) eltérés a 714/2009/EK rendelet 17. cikke szerint.
- (2) Az ezen cikk (1) bekezdésben említett ösztönzők nyújtásáról szóló határozat esetében a nemzeti szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük a 14. cikk szerint kidolgozott módszertannal összhangban készített költség-haszon elemzés eredményeit és különösen a projekt által eredményezett regionális vagy uniós szintű pozitív externáliákat. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezenkívül elemezniük kell a projektgazdák által vállalt konkrét kockázatokat, a meghozott kockázatmérséklési intézkedéseket, valamint a kockázati profil indokoltságát, figyelemmel a projektnek az alacsonyabb kockázattal járó alternatív megoldáshoz viszonyított nettó kedvező hatására. Támogatható kockázatok különösen az új, tengeri és szárazföldi átviteli technológiákhoz és a költségek nem megfelelő megtérüléséhez kapcsolódó kockázatok, valamint a fejlesztési kockázatok.
- (3) Az ösztönzők nyújtására vonatkozó határozatnak figyelembe kell vennie a felmerült kockázat sajátos jellegét, és többek között a következő, egy vagy több intézkedésre kiterjedő ösztönzőket nyújthat:
- a) az előzetes beruházásra vonatkozó szabályok;
 - b) a projekt üzembe helyezése előtt ténylegesen felmerülő költségek elismerésére vonatkozó szabályok;
 - c) a projekthez köthető tőkeberuházás további megtérülésének biztosítására vonatkozó szabályok;
 - d) valamennyi egyéb, szükségesnek és helyénvalónak tekinthető intézkedés.

VII. FEJEZET

Finanszírozás

21. cikk

Uniós pénzügyi támogatásra jogosult projektek az (EU) 2021/1153 rendelet értelmében

- (1) A 27. cikkben és a II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek tanulmányok készítéséhez nyújtott támogatások, valamint pénzügyi eszközök formájában uniós pénzügyi támogatásra jogosultak.
- (2) A 27. cikkben és a II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d), e), f) és h) alpontjában, valamint 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó, a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörében megvalósuló közös érdekű projektek

szintén jogosultak uniós pénzügyi támogatásra kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások formájában, amennyiben megfelelnek valamennyi alábbi kritériumnak:

- a) a projektre vonatkozó, a 17. cikk (4) bekezdésének a) pontja szerint elkészített költség-haszon elemzés olyan jelentős pozitív externáliák meglétét bizonyítja, mint az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;
 - b) a 17. cikk értelmében államok közötti költségmegosztásról szóló határozatot hoztak a projekttel kapcsolatban;
 - c) a projekt az üzleti terv és más – különösen a potenciális befektetők, hitelezők, vagy a nemzeti szabályozó hatóság által végzett – értékelések szerint nem juthat finanszírozáshoz a piacon, illetve a szabályozási keret útján, a 20. cikk (2) bekezdése szerinti, az ösztönzőkre vonatkozó bármely határozatot és annak indokolását figyelembe véve annak értékelésekor, hogy a projekthez szükség van-e uniós pénzügyi támogatásra.
- (3) Az 5. cikk (7) bekezdésének d) pontjában említett eljárás szerint végrehajtott közös érdekű projektek szintén jogosultak kivitelezési munkákra vonatkozó támogatások formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra, ha megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak.
- (4) A II. mellékletben meghatározott, a (2) bekezdésben említettektől eltérő energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek – az említett melléklet 3. pontjában meghatározott infrastruktúra-kategória kivételével – szintén jogosultak uniós pénzügyi támogatásra kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások formájában, amennyiben megfelelnek valamennyi alábbi kritériumnak:
- a) a projektgazda által – a 11. cikkel összhangban kidolgozott vonatkozó költség-haszon elemzési módszertan alkalmazásával – készített projektspecifikus költség-haszon elemzés olyan jelentős pozitív externáliák meglétét bizonyítja, mint az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;
 - b) a projekt a projektgazda által készített üzleti terv és más – különösen a potenciális befektetők, hitelezők vagy a nemzeti szabályozó hatóság által végzett – értékelések szerint nem finanszírozható a piacról;
 - c) a projekt megkapta az érintett nemzeti hatóság vagy adott esetben a nemzeti szabályozó hatóság által – azon tagállamok átvitelrendszer-üzemeltetőivel vagy érintett elosztórendszer-üzemeltetőivel konzultálva, amelyekben a projekt jelentős nettó pozitív hatást gyakorol – elvégzett értékelést, amely egyértelműen bizonyítja a projekt által generált jelentős pozitív externáliák – például az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció – meglétét, és tartalmazza azok értékelését, valamint egyértelmű bizonyítékot szolgáltat a gazdasági életképességének hiányára, összhangban a költség-haszon elemzéssel, az üzleti tervvel, valamint a projektgazda és a potenciális befektetők vagy hitelezők, illetve adott esetben a nemzeti szabályozó hatóság által végzett értékelésekkel.
- (5) Az e cikk (4) bekezdésének c) pontjában említett értékelésnek a 11. cikk alapján kidolgozott forgatókönyvön és annak bármely meglévő érzékenységelemzésén kell alapulnia, és magában kell foglalnia a ténylegesen felmerülő költségek pontos értékelését és felmérését, a projekt előnyeinek pontos leírását, beleértve azoknak az egyes tagállamok vagy harmadik országok – köztük a nem fogadó országok – közötti

megosztását, továbbá a költségek államok közötti megosztásának, valamint a projekt szempontjából releváns és már biztosan rendelkezésre álló valamennyi finanszírozási forrásnak a leírását.

- (6) Ez a cikk értelemszerűen alkalmazandó a 18. cikk szerinti kölcsönös érdekű projektekre és projektsomagokra.

A kölcsönös érdekű projektek az (EU) 2021/1153 rendeletben meghatározott feltételek mellett jogosultak uniós pénzügyi támogatásra. A kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások tekintetében a kölcsönös érdekű projektek uniós pénzügyi támogatásra jogosultak, feltéve, hogy megfelelnek az e cikk (2), illetve (4) bekezdésében meghatározott kritériumoknak, és amennyiben a projekt hozzájárul az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseikhez.

22. cikk

Iránymutatás az uniós pénzügyi támogatások odaítélési kritériumaihoz

Az e rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt egyedi kritériumok és az e rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében foglalt paraméterek alkalmazandók az uniós pénzügyi támogatások odaítélési kritériumainak az (EU) 2021/1153 rendelettel összhangban történő megállapítása céljából. Az e rendelet 27. cikkének hatálya alá tartozó közös érdekű projektek esetében a 21. cikk (2) bekezdésében előírt követelmények mellett a piaci integrációra, az ellátásbiztonságra, a versenyre és a fenntarthatóságra vonatkozó kritériumok alkalmazandók.

VIII. FEJEZET

Záró rendelkezések

23. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 3. cikk (4) bekezdésében, a 11. cikk (6) bekezdésében és a 19. cikk (4) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása hétéves időtartamra szól 2027. június 23-tól kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal a hétéves időszak vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 3. cikk (4) bekezdésében, a 11. cikk (6) bekezdésében és a 19. cikk (4) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (6) A 3. cikk (4) bekezdése, a 11. cikk (6) bekezdése és a 19. cikk (4) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve, ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

24. cikk

Jelentéstétel és értékelés

A Bizottság 2032. június 30-ig jelentést tesz közzé az uniós listán szereplő projektek végrehajtásáról, és azt megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. E jelentésnek értékelést kell tartalmaznia a következőkről:

- a) az uniós listán szereplő projektek tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése terén elért haladás, valamint adott esetben a végrehajtási késedelmek és más felmerült nehézségek;
- b) az Unió által az uniós listán szereplő projektekre lekötött és kifizetett pénzeszközöknek az uniós lista támogatott projektjeinek összértékéhez viszonyított aránya;
- c) az uniós listán szereplő projektek tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése révén a megújuló – köztük a tengeri megújuló – energiaforrások integrációja és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése terén elért haladás;
- d) a villamosenergia- és hidrogénágazat esetében a tagállamok közötti összekapcsolás szintjének alakulása és az energiaárak ennek megfelelő alakulása;
- e) az engedélyezési eljárás és a társadalmi részvétel, különösen:
 - i. az uniós listán szereplő projektekkel kapcsolatos engedélyezési eljárás átlagos összigidőtartama és leghosszabb összigidőtartama, beleértve a kérelem benyújtását megelőző eljárás valamennyi lépésének időtartamát, összevetve a 10. cikk (9) bekezdésében említett kezdeti fő mérföldkövek által előírányzott ütemezéshez képest;
 - ii. az érdekelt felek bevonásával kapcsolatos bevált és innovatív gyakorlatok;
 - iii. az engedélyezési eljárás és a projekt végrehajtása során a környezeti hatások mérséklésével kapcsolatos bevált és innovatív gyakorlatok, ideértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást is;

- iv. a 8. cikk (3) bekezdésében előírt, a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők betartására szolgáló mechanizmusok hatékonysága;
- v. az engedélyezési eljárások digitalizációjának mértéke;
- f) a szabályozás, különösen:
 - i. azon közös érdekű projektek vagy projektsomagok száma, amelyekre vonatkozóan a 17. cikk értelmében államok közötti költségmegosztásról szóló határozatot hoztak;
 - ii. a 20. cikk értelmében egyedi ösztönzőkben részesült közös érdekű projektek száma és típusa;
- g) e rendelet hatékonysága a tekintetben, hogy mennyiben járul hozzá az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzései eléréséhez és a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő megvalósításához;
- h) a határokon átnyúló energia-infrastruktúra fizikai és kiberbiztonsági rezilienciájának javítása;
- i) a nem vezetékes megoldások elterjedése a projektek száma és a hálózati kapacitás megfelelő növekedése tekintetében.

25. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság 2033. június 30-ig elvégzi e rendelet felülvizsgálatát az e rendelet 24. cikkében előírt jelentéstétel és értékelés eredményei, valamint az (EU) 2021/1153 rendelet 22. és 23. cikke szerint elvégzett monitoring, jelentéstétel és értékelés alapján.

26. cikk

Tájékoztatás és nyilvánosság

A Bizottság a közvélemény számára az interneten keresztül könnyen hozzáférhető átláthatósági platformot hoz létre és tart fenn. A platformot rendszeresen frissíteni kell a következőkből származó információkkal: az 5. cikk (4) bekezdésében említett jelentések; a 9. cikk (7) bekezdésében említett honlap; valamint a projektgazdától származó közvetlen információk az uniós listán már nem szereplő projektekről. Ennek a platformnak az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a) az uniós listán szereplő egyes projektekre vonatkozó általános, naprakész információk, többek között földrajzi adatok;
- b) az uniós listán szereplő egyes projektekre vonatkozó, az 5. cikk (1) bekezdése szerinti végrehajtási tervek, amelyeket oly módon kell ismertetni, hogy bármikor lehetővé tegyék a végrehajtás előrehaladásának értékelését;
- c) a projektek várható fő előnyei és az 1. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzésekhez való várható hozzájárulásuk, valamint a projektek várható költségei, kivéve az üzleti szempontból érzékeny információkat;
- d) az uniós lista;

- e) az Unió által az uniós listán szereplő egyes projektek számára elkülönített és kifizetett források;
- f) a 9. cikkben említett nemzeti eljárási kézikönyvekre mutató hivatkozások;
- g) az uniós listán korábban igen, de már nem szereplő projektekre vonatkozó információk és helyzetjelentések.

27. cikk

Az összekapcsolásra vonatkozó eltérés Ciprus és Málta tekintetében

- (1) Ciprus és Málta esetében, amelyek nincsenek összekapcsolva a transzeurópai gázhálózattal, a 3. cikktől, a 4. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjától, a 4. cikk (5) bekezdésétől, valamint az I., II. és III. melléklettől való eltérés alkalmazandó. E tagállamok mindegyike esetében egy összekapcsolás megtartja az e rendelet szerinti közös érdekű projekt státuszt az összes vonatkozó joggal és kötelezettséggel együtt, amennyiben az adott összekapcsolás:
- a) 2022. június 23-án kidolgozás vagy tervezés alatt állt;
 - b) a 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁹ értelmében megszerezte a közös érdekű projekt státuszt;
 - c) szükséges ahhoz, hogy ezek a tagállamok állandó jelleggel össze legyenek kapcsolva a transzeurópai gázhálózattal.

Az említett projekteknek biztosítaniuk kell az új energiapiacokra való jövőbeli belépés képességét, ideértve a hidrogénpiacot is.

- (2) A projektgazdáknak elegendő bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra vonatkozóan, hogy az (1) bekezdésben említett összekapcsolások az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel összhangban miként teszik lehetővé az új energiapiacokhoz – többek között a hidrogénpiachoz – való hozzáférést. Az ilyen bizonyítékoknak tartalmazniuk kell a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén kínálatának és keresletének értékelését, valamint a projekt által lehetővé tett üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentésre vonatkozó számításokat.

A Bizottság rendszeresen ellenőrzi az említett értékelést és számításokat, valamint a projekt időben történő végrehajtását.

- (3) Az uniós pénzügyi támogatásra vonatkozóan a 21. cikkben meghatározott egyedi kritériumokon túlmenően az (1) bekezdésben említett összekapcsolásokat úgy kell megtervezni, hogy biztosítsák a jövőbeli energiapiacokhoz, beleértve a hidrogénpiachoz való hozzáférést, ne járjanak a földgáz-eszközök élettartamának meghosszabbításával, és biztosítsák a szomszédos, határokon átnyúló hálózatok interoperabilitását. Az uniós pénzügyi támogatáshoz fűződő, a 21. cikk szerinti összes jogosultság 2027. december 31-én jár le.

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

- (4) A kivitelezéshez nyújtott uniós pénzügyi támogatás iránti kérelmekben pontos határidőket tartalmazó ütemterv révén világosan be kell mutatni azt a célt, hogy az eszközt – amennyiben azt a piaci feltételek lehetővé teszik – 2036-ig célzott hidrogéneszközzé alakítják át.
- (5) Az (1) bekezdésben meghatározott eltérést addig kell alkalmazni, amíg Ciprus vagy Málta közvetlenül nem kapcsolódik a transzeurópai gázhálózathoz, vagy 2029. december 31-ig, attól függően, hogy melyik következik be korábban.

28. cikk

Az (EU) 2019/942 rendelet módosításai

Az (EU) 2019/942 rendelet a következőképpen módosul:

1. a 3. cikk (2) bekezdésében az első albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„Az ACER kérésére a szabályozó hatóságok, a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, az ENNOH, a regionális koordinációs központok, az EU DSO, a szállításrendszer-üzemeltetők, a hidrogénhálózat-üzemeltetők, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, valamint a földgázszállításrendszer-üzemeltetők, az LNG-létesítmények rendszerüzemeltetői, a földgáztárolásrendszer-üzemeltetők, a hidrogéntároló-üzemeltetők vagy a hidrogénterminál-üzemeltetők által létrehozott szervezetek az ACER rendelkezésére bocsátják az ACER e rendelet szerinti feladatainak ellátásához szükséges mértékben részletezett információkat, kivéve, ha az ilyen információkat az ACER már korábban kérte és megkapta.”;

2. a 11. cikk c) és d) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„c) eleget tesz az (EU) .../... európai parlamenti és tanácsi rendelet* [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] 5., 11., 12., 14. és 17. cikkében, valamint az említett rendelet III. melléklete 2. szakaszának 8. pontjában meghatározott kötelezettségeknek;

d) határozatot hoz az államok közötti költségmegosztást magukban foglaló beruházási kérelmekről az (EU) .../... [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] rendelet 17. cikke (9) bekezdésének megfelelően.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] (HL..., ELI: ...).”.

29. cikk

Az (EU) 2019/943 rendelet módosításai

Az (EU) 2019/943 rendelet 48. cikkének helyébe a következő szöveg lép:

„48. cikk

Tízéves hálózatfejlesztési terv

- (1) Az e rendelet 30. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett, az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervnek az (EU).../... európai parlamenti és tanácsi

rendelet* [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] 11. cikke szerinti központi forgatókönyvön és 12. cikke szerinti, a rendszerigények azonosításáról szóló jelentésen kell alapulnia, és tartalmaznia kell az integrált hálózat modellezését és a rendszer rezilienciájának értékelését. A központi forgatókönyv modellezéséhez szükséges releváns bemeneti paramétereknek, például a tüzelőanyag- és szénárukra vagy a megújuló energiaforrások telepítésére vonatkozó feltételezéseknek, valamint az e rendelet 23. cikke alapján kidolgozott, az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó feltételezéseknek a lehető legnagyobb mértékben összhangban kell lenniük.

Az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen:

- a) építeni kell a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekben és a nemzeti beruházási tervekben foglalt, határokon átnyúló jelentőségű projektekre, figyelembe véve az e rendelet 34. cikkének (1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, továbbá alapul kell venni a hálózattervezésnek az (EU).../... rendeletben [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] meghatározott uniós szempontjait; vele kapcsolatban költség-haszon elemzést kell készíteni az említett rendelet 14. cikkében megállapított módszertan szerint;
- b) mérlegelni kell a hálózatbővítés kiemelt alternatíváit, például az (EU).../... rendelet [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] szerinti nem vezetékes megoldásokat vagy a nem fosszilis alapú rugalmasságot;
- c) a határkeresztező összeköttetéseket illetően alapul kell venni továbbá a különféle rendszerhasználók észszerű igényeit, és a tervbe bele kell foglalni az (EU) 2019/944 irányelv 44. és 51. cikkében említett hosszú távú beruházói kötelezettségvállalásokat is;
- d) azonosítani kell a beruházási hiányterületeket, különösen a határkeresztező kapacitások tekintetében.

A második albekezdés d) pontja vonatkozásában az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztező kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

- (2) Az ACER véleményt nyilvánít a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekről, értékelve, hogy azok összhangban állnak-e az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervvel, beleértve az (EU) .../... [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] rendelet 3. cikke (6) és (7) bekezdésének való megfelelést is. Ha az ACER azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban az Unió egészére kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel, a kézhezvételtől számított két hónapon belül szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti hálózatfejlesztési terv vagy az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet az (EU) 2019/944 irányelv 40a. cikkével összhangban készítik el, az ACER ajánlást tesz az érintett szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet módosítsa az említett irányelv 40a. cikkének (7) bekezdésével összhangban és erről tájékoztassa a Bizottságot.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete [*a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet*] (HL..., ELI: ...)."

30. cikk

Az (EU) 2024/1789 rendelet módosításai

Az (EU) 2024/1789 rendelet a következőképpen módosul:

1. a 60. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„60. cikk

Az Unió egészére kiterjedő hidrogénhálózat-fejlesztési terv

- (1) Az Unió egészére kiterjedő hidrogénhálózat-fejlesztési tervnek az (EU).../... európai parlamenti és tanácsi rendelet* [*a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet*] 11. cikke szerinti központi forgatókönyvön és 12. cikke szerinti, a rendszerigények azonosításáról szóló jelentésen kell alapulnia, és tartalmaznia kell az integrált hidrogénhálózat modellezését, az ellátás megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést és a rendszer rezilienciájának értékelését.

Az Unió egészére kiterjedő hidrogénhálózat-fejlesztési terv különösen:

- a) épít az (EU) 2024/1788 irányelv 55. cikkében meghatározott nemzeti hidrogénszállításihálózat-fejlesztési tervekre, és alapul veszi a hálózattervezés (EU) .../... [*a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet*] rendeletben meghatározott uniós vonatkozásait;
- b) a határkeresztező összeköttetéseket illetően a különféle rendszerhasználók észszerű igényeire épít, és a tervbe belefoglalja az (EU) 2024/1788 irányelv 55. cikkének (7) bekezdésében említett hosszú távú beruházói kötelezettségvállalásokat is;
- c) azonosítja a beruházási hiányterületeket, különösen az (EU) .../... [*a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet*] rendelet I. mellékletének 3. pontjában említett, a kiemelt jelentőségű hidrogén- és elektrolizátorfolyosók megvalósításához szükséges határkeresztező kapacitások tekintetében.

A második albekezdés c) pontja vonatkozásában az Unió egészére kiterjedő hidrogénhálózat-fejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztező kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak. Az áttekintést adott esetben az ilyen akadályok felszámolására, valamint a kiemelt jelentőségű hidrogén- és elektrolizátorfolyosók megvalósításának felgyorsítására irányuló átfogó terv kísérheti.

- (2) Az ACER véleményt nyilvánít a nemzeti hidrogénszállításihálózat-fejlesztési tervekről, adott esetben értékelve, hogy azok összhangban állnak-e az Unió egészére kiterjedő hidrogénhálózat-fejlesztési tervvel, beleértve az (EU) .../... [*a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet*] rendelet 3. cikke (6) és (7) bekezdésének való megfelelést is. Ha az ACER azt

állapítja meg, hogy a nemzeti hidrogén szállítási hálózat-fejlesztési terv nem áll összhangban az Unió egészére kiterjedő hidrogén hálózat-fejlesztési tervvel, a nemzeti hidrogén szállítási hálózat-fejlesztési terv kézhezvételét követő két hónapon belül szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti hidrogén szállítási hálózat-fejlesztési terv vagy az Unió egészére kiterjedő hidrogén hálózat-fejlesztési terv módosítására.

- (3) Az Unió egészére kiterjedő hidrogén hálózat-fejlesztési terv kidolgozása során az ENNOH együttműködik a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a földgázpiaci ENTSO-val, különösen az (EU) .../... rendelet [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] 14. cikkében említett, az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzés kidolgozása, valamint az infrastrukturális hiányosságoknak az említett rendelet 13. cikkében említett azonosítása terén.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) .../... rendelete [a COM(2025) xxxx javaslat szerinti, a transzeurópai energia-infrastruktúráról szóló rendelet] (HL..., ELI: ...);

2. a 61. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„61. cikk

Uniós szintű integrált hálózattervezés

- (1) A 2027. január 1-jéig tartó átmeneti időszakban a földgázpiaci ENTSO a hidrogén szállítási hálózat-üzemeltetők teljes körű bevonásával, és amint létrejön, az ENNOH-hal közösen kidolgozza az Unió egészére kiterjedő 2026-os hidrogén hálózat-fejlesztési tervet. Az Unió egészére kiterjedő 2026-os hidrogén hálózat-fejlesztési terv két külön fejezetből áll: egy a hidrogénre, egy pedig a földgázra vonatkozik. A földgázpiaci ENTSO 2027. január 1-jéig haladéktalanul átadja az ENNOH-nak az Unió egészére kiterjedő hidrogén hálózat-fejlesztési tervek elkészítése során összegyűjtött összes információt, beleértve az adatokat és az elemzéseket is.
- (2) Az ENNOH e cikk és a 60. cikk alapján kidolgozza az Unió egészére kiterjedő 2028-as hidrogén hálózat-fejlesztési tervet.
- (3) Az ENNOH szorosan együttműködik a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a földgázpiaci ENTSO-val az e rendelet 32. és 60. cikke, illetve az (EU) 2019/943 rendelet 30. cikke szerinti, az Unió egészére kiterjedő integrált hálózattervezési tervek kidolgozása érdekében.
- (4) Amennyiben döntéseket kell hozni az (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 4. pontjában meghatározott rendszerhatékonyság biztosítása érdekében az energiahordozók körében, a Bizottság biztosítja, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO és az ENNOH szorosan együttműködjenek.
- (5) Az ENNOH, a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO hatékony, inkluzív és átlátható módon együttműködik, elősegíti a konszenzusos döntéshozatalt, és kidolgozza az ilyen együttműködés lehetővé tételéhez és tisztességes képviselőiük biztosításához szükséges munkamegállapodásokat.

Az ENNOH a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a földgázpiaci ENTSO-val együtt munkacsoportokat hozhat létre az első albekezdés a), b) és d) pontja szerinti kötelezettségeinek teljesítésére, és biztosítani kell a hidrogén-, villamosenergia- és gázágazat méltányos és egyenlő képviselőit a munkacsoportokban.”

31. cikk

Átmeneti rendelkezések

- (1) Ez a rendelet nem érinti a Bizottság által az 1316/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴⁰ és az (EU) 2021/1153 rendelet alapján odaítélt pénzügyi támogatások nyújtását, folyamatos biztosítását vagy módosítását.
- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO vagy az ENNOH által az (EU) 2022/869 rendelet 11. cikkével összhangban [*e rendelet hatálybalépésének időpontja/alkalmazásának kezdete*] előtt kezdeményezett költség-haszon elemzési módszertan kidolgozásának folyamata e rendelet 14. cikke szerint folytatódik.

Az (EU) 2022/869 rendelet 11. cikke alapján megtett lépéseket e rendelet 14. cikkének megfelelő rendelkezései alapján teljesítettnek kell tekinteni.

A Bizottság által az (EU) 2022/869 rendelet 11. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott, az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzési módszertan az e rendelet 14. cikkének (7) bekezdése alapján jóváhagyottnak kell tekinteni, és mindaddig érvényben kell maradnia, amíg azt fel nem váltja az e rendelet 14. cikke alapján kidolgozott, az energiarendszer egészére kiterjedő új költség-haszon elemzési módszertan.
- (3) A villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO és az ENNOH által az (EU) 2022/869 rendelet 12. cikke alapján kidolgozandó közös forgatókönyveket a Bizottság továbbra is az említett cikkben meghatározott eljárásnak megfelelően dolgozza ki és hagyja jóvá. Ezeket a közös forgatókönyveket a Bizottság általi jóváhagyásukat követően az e rendelet 11. cikke szerinti központi referencia-forgatókönyveknek kell tekinteni, és mindaddig érvényben kell maradniuk, amíg azokat fel nem váltják az e rendelet 11. cikke alapján kidolgozott új központi referencia-forgatókönyvek.
- (4) A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek [] uniós listájának megállapításáról szóló (EU) 2022/869 rendelet VII. melléklete, valamint az (EU) 2022/869 rendelet [] cikke és [] melléklete továbbra is alkalmazandó a [] uniós listán szereplő közös érdekű projektekre és kölcsönös érdekű projektekre mindaddig, amíg az első uniós listát létrehozó, e rendelet 3. cikkének (4) bekezdésében említett felhatalmazáson alapuló jogi aktus alkalmazandóvá nem válik.

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1316/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, a 913/2010/EU rendelet módosításáról és a 680/2007/EK és 67/2010/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 348., 2013.12.20., 129. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>).

32. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az (EU) 2022/869 rendelet hatályát veszti. Az (EU) 2022/869 rendeletre történő valamennyi hivatkozást e rendeletre történő hivatkozásként kell értelmezni.

33. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*

PÉNZÜGYI ÉS DIGITÁLIS KIMUTATÁS

1.	A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI	3
1.1.	A javaslat/kezdemenyezés címe.....	3
1.2.	Az érintett szakpolitikai terület(ek)	3
1.3.	Célkitűzés(ek)	3
1.3.1.	Általános célkitűzés(ek).....	3
1.3.2.	Egyedi célkitűzés(ek).....	3
1.3.3.	Várható eredmény(ek) és hatás(ok)	4
1.3.4.	Teljesítménymutatók.....	4
1.4.	A javaslat/kezdemenyezés tárgya:	4
1.5.	A javaslat/kezdemenyezés indoklása	5
1.5.1.	Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével	5
1.5.2.	Az uniós részvételtől származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E szakaszban „az uniós részvételtől származó hozzáadott érték” azt az uniós fellépésből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.....	5
1.5.3.	Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága	8
1.5.4.	A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák egyéb megfelelő eszközökkel	8
1.5.5.	A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is	8
1.6.	A javaslat/kezdemenyezés és az abból származó pénzügyi hatás időtartalma	10
1.7.	Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)	10
2.	IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK	11
2.1.	A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések.....	11
2.2.	Irányítási és kontrollrendszer(ek).....	11
2.2.1.	A költségvetés-végrehajtási módszer(ek)nek, a finanszírozás-végrehajtási mechanizmus(ok)nak, a kifizetési feltételeknek és a javasolt kontrollstratégiának az indokolása	11
2.2.2.	Az azonosított kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk.....	11
2.2.3.	A kontrollok költséghatékonyságának becslése (a kontroll költségeinek és az érintett forrásoknak az aránya) és indokolása, valamint a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)	12
2.3.	A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére irányuló intézkedések	12

3.	A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA	14
3.1.	A többéves pénzügyi keret érintett fejezete(i) és a költségvetés érintett kiadási sora(i)	14
3.2.	A javaslatnak az előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása	15
3.2.1.	Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása	15
3.2.1.1.	A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok	15
3.2.2.	Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet.....	18
3.2.3.	Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása	20
3.2.3.1.	A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok	20
3.2.3.2.	Előirányzatok összesen	20
3.2.4.	Becsült humánerőforrás-szükségletek.....	20
3.2.4.1.	A megszavazott költségvetésből finanszírozott	21
3.2.4.2.	Becsült humánerőforrás-szükségletek összesen.....	21
3.2.5.	A digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra gyakorolt becsült hatás áttekintése.....	22
3.2.6.	A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség	23
3.2.7.	Harmadik felek finanszírozási hozzájárulása.....	23
3.3.	Becsült bevételi hatás	26
4.	DIGITÁLIS VETÜLETEK.....	26
4.1.	Digitális vonatkozású követelmények.....	26
4.2.	Adatok	27
4.3.	Digitális megoldások.....	28
4.4.	Interoperabilitási értékelés	28
4.5.	A digitális végrehajtást támogató intézkedések	29

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdeményezés címe

Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, az (EU) 2019/942, az (EU) 2019/943 és az (EU) 2024/1789 rendelet módosításáról, valamint az (EU) 2022/869 rendelet hatályon kívül helyezéséről.

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek)

Terület: Energia

Tevékenység: Tisztaipar-megállapodás

1.3. Célkitűzés(ek)

1.3.1. Általános célkitűzés(ek)

Az általános célkitűzés a reziliens energia-infrastruktúra, a megújuló energia és a rugalmasság – többek között a tárolólétesítmények és az elektromos töltőberendezések – időben történő és hatékony fejlesztése Unió-szerte, valamint ezek interoperabilitásának biztosítása. Ez lehetővé teszi az EU számára, hogy teljesítse energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseit, beleértve az energia megfizethetőségének biztosítását a jobb összekapcsolhatóság révén, ami árkonvergenciához, a nagykereskedelmi villamosenergia-árak csökkenéséhez és a villamosenergia-árak alacsonyabb volatilitásához, valamint a termelés és a kereslet gyorsabb összekapcsolásához vezet.

1.3.2. Egyedi célkitűzés(ek)

Az általános célkitűzés elérése érdekében a kezdeményezés négy egyedi célkitűzést fogalmazott meg:

i. 1. egyedi célkitűzés: Annak biztosítása, hogy a hálózatfejlesztési tervekben szereplő és közös, illetve kölcsönös érdekű projektként kiválasztott projektek megfelelően és hatékonyan kezeljék az azonosított infrastrukturális igényeket, és ezáltal biztosítsák az energia-infrastruktúra időben történő és hatékony fejlesztését.

ii. 2. egyedi célkitűzés: A költségmegosztási eszközök használatának megkönnyítése a határokon átnyúló infrastrukturális projektek gyorsabb megvalósítása érdekében, ami a költségmegosztási eszközök fokozott használatához és a projektek megvalósítására fordított idő csökkenéséhez vezet.

iii. 3. egyedi célkitűzés: Az energiainfrastruktúra-projektekre, a megújulóenergia- és tárolási projektekre, valamint az elektromos töltőberendezések vonatkozó engedélyezési eljárások lerövidítése és egyszerűsítése, amelynek eredményeként rövidebb idő alatt szerezhetők be a szükséges engedélyek, lehetővé válik a meglévő határidők betartása, valamint egyszerűsödnek az engedélyezési követelmények.

iv. 4. egyedi célkitűzés: A határokon átnyúló energia-infrastruktúra (közös, illetve kölcsönös érdekű projektek) fizikai és kiberbiztonságának és rezilienciájának fokozása a kritikus hálózati elemeken a védelmet és rezilienciát biztosító berendezések és létesítmények számának növelésével.

A javaslat új követelményt ír elő a Bizottság számára, amely az 1. egyedi célkitűzés eléréséhez kapcsolódik:

- 1. követelmény (az 1. egyedi célkitűzéshez kapcsolódóan): A Bizottság feladata, hogy szükség szerint legalább négyévente átfogó központi forgatókönyvet és érzékenységelemzéseket dolgozzon ki a villamosenergia-, a hidrogén- és a gázágazatra vonatkozóan, amelyeket a tízéves uniós hálózatfejlesztési tervekhez kell felhasználni (11. cikk).

A javaslat új követelményeket ír elő az ACER számára, amelyek az 1. és a 2. egyedi célkitűzés eléréséhez kapcsolódnak:

- 2. követelmény (az 1. egyedi célkitűzéshez kapcsolódóan): A központi forgatókönyv kidolgozása céljából az ACER feladata a Bizottság általi adatgyűjtés támogatása és ellenőrzése (11. cikk). Emellett az ACER-nek kötelező erejű módszertani keretet kell kidolgoznia és közzétennie az infrastrukturális igények azonosításához (amelyet a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH végez el).
- 3. követelmény (a 2. egyedi célkitűzéshez kapcsolódóan): Az ACER feladata, hogy aktualizálja az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó ajánlását, és létrehozza az államok közötti költségmegosztásról szóló összes határozat központi adattárát (17. cikk).

1.3.3. Várható eredmény(ek) és hatás(ok)

Tüntesse fel, milyen hatásokat gyakorolhat a javaslat/kezdményezés a kedvezményezettekre/célcsoportokra.

A kiegészítő források lehetővé teszik a Bizottság és az ACER számára, hogy az e javaslatban foglalt követelményeknek megfelelően végezzék az uniós jogszabályok szerinti megbízatásuk teljesítéséhez szükséges feladatokat. A javaslat várhatóan a következő hatásokkal jár a kedvezményezettekre és célcsoportokra nézve:

- **1. követelmény:** A Bizottság központi forgatókönyv kidolgozásával való megbízása várhatóan mind európai, mind nemzeti szinten nagyobb átláthatóságot, ellenőrzést és koherenciát biztosít a hálózattervezés során felhasznált inputok tekintetében, azzal a végső céllal, hogy biztosítsa az infrastrukturális igények hatékonyabb azonosítását és kezelését, ami idővel a tízéves hálózatfejlesztési tervben tervezett infrastrukturális projektek és az azonosított, határokon átnyúló infrastrukturális igények közötti szakadék csökkenéséhez vezet, ami valamennyi rendszer- és hálózatüzemeltető, valamint felhasználó javát szolgálja azáltal, hogy gyorsabban halad az optimális hálózat megvalósítása felé.
- **2. követelmény:** Az ACER-nek a központi forgatókönyv kidolgozásával és az infrastrukturális igények azonosításával kapcsolatos feladatokkal való megbízása biztosítani fogja, hogy a folyamat és annak eredményei szilárdak és hitelesek legyenek, az 1. követelményhez hasonló előnyökkel.
- **3. követelmény:** Az ACER-nek az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó ajánlás aktualizálásával való megbízása összehangoltabb költségmegosztási keretet hoz létre, amely javítja a tagállamok közötti összhangot és az államok közötti költségmegosztásról szóló határozatok összhangját, és ösztönzi a nem fogadó tagállamok nagyobb mértékű bevonását azzal a céllal, hogy megkönnyítse a költségmegosztási eszközök használatát a

határokon átnyúló infrastrukturális projektek gyorsabb megvalósítása érdekében.

1.3.4. Teljesítménymutatók

Határozza meg az előrehaladás és az eredmények nyomon követésére szolgáló mutatókat.

A kezdeményezés előrehaladásának és célkitűzései elérésének nyomon követésére szolgáló mutatókat a hálózati csomagot kísérő hatásvizsgálat 8. melléklete sorolja fel. Azok különösen az alábbiakra terjednek ki:

- a hálózatfejlesztésbe bevont és közös, illetve kölcsönös érdekű projektként kiválasztott projektek milyen mértékben kezelik megfelelően és hatékonyan az azonosított infrastrukturális igényeket,
- a költségmegosztási eszközök hatékony és fokozott használata,
- az engedélyezési eljárások egyszerűsítése, az engedélyezési átfutási idők lerövidítése és a jelenlegi határidők betartása,
- az energia-infrastruktúra fokozott fizikai és kiberbiztonsága, valamint rezilienciája.

Azon konkrét célkitűzések tekintetében, amelyekhez az 1–3. követelmény kapcsolódik, a következő mutatók alkalmazandók:

- **Az 1. és 2. követelmény mutatói (az 1. egyedi célkitűzéshez kapcsolódóan):** A jóváhagyott/megvalósított új határkeresztező rendszerösszekötők száma és teljes kapacitása; az azonosított infrastrukturális igényeket milyen mértékben kezelik a tízéves hálózatfejlesztési tervben szereplő (tervezett, építés alatt álló vagy üzembe helyezett) infrastrukturális projektek (kapacitás) vagy más, nem vezetékes megoldások (az igények és a projektek közötti szakadék megléte és a szakadék csökkentése); a nem vezetékes megoldások elterjedése a projektek száma és a hálózati kapacitás megfelelő növekedése tekintetében.
- **A 3. követelmény mutatói (a 2. egyedi célkitűzéshez kapcsolódóan):** A határokon átnyúló projektek végrehajtását lehetővé tevő kötelező költségmegosztási megállapodások száma; a költségmegosztási megállapodás megkötésének átlagos időtartama; a költségmegosztási megállapodásokhoz hozzájáruló, nem fogadó országok száma; azon csomagba tartozó projektek száma, amelyre vonatkozóan közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt státusz iránti kérelmet nyújtottak be.

1.4. A javaslat/kezdeményezés tárgya:

- új intézkedés
- kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés⁷⁰
- jelenlegi intézkedés meghosszabbítása
- egy vagy több intézkedés összevonása vagy átalakítása egy másik/új intézkedéssé

⁷⁰

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

1.5. A javaslat/kezdeményezés indoklása

1.5.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

1. követelmény:

Új rendelkezés kerül bevezetésre, amely előírja a Bizottság számára, hogy dolgozzon ki egy központi forgatókönyvet, amelyet a rendelet hatálybalépését követően, majd azt követően legalább négyévente az egész Unióra kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervhez kell használni (11. cikk). A Bizottságnak ki kell dolgoznia továbbá a villamosenergia-piaci ENTSO-tól, az ENNOH-tól és a földgázpiaci ENTSO-tól való adatgyűjtés módszertanát, és konzultálnia kell az érintett szereplőkkel az összegyűjtött adatokról. Az Európai Bizottságnak a TEN-E csoporttal is konzultálnia kell a központi forgatókönyv tervezetéről, és el kell fogadnia és közzé kell tennie a végleges központi forgatókönyvet. A Bizottság szükség esetén a piaci és szakpolitikai fejlemények alapján érzékenységelemzéseket is kidolgozhat a központi forgatókönyvre vonatkozóan. A Bizottságnak a megfelelő regionális fórumokon nyomon kell követnie az azonosított igényeket. A Bizottságon belül ezek az Energiaügyi Főigazgatóság és a JRC feladatai lennének.

Az **Energiaügyi Főigazgatóságot** illetően a központi forgatókönyv kidolgozásával kapcsolatos új követelmény további erőforrásokat tenne szükségessé a forgatókönyv-kidolgozási folyamat irányításához, ami számos interakciót igényel az érdekelt felekkel, a tagállamokkal, a támogató szolgáltatókkal és a partnerekkel stb. Az e javaslatot kísérő hatásvizsgálat alapján e feladatok végrehajtása összesen 6 teljes munkaidős egyenértékkel növeli az Energiaügyi Főigazgatóság munkaterhét. Ezek a kiegészítő források a következő szükségleteket fedeznék:

Folyamatirányítás:

- Az ENTSO/TSO-k, a Bizottság és az ACER közötti átfogó folyamat koordinálása a TEN-E jogszabályok előírásainak megfelelően; konzultáció az érdekelt felekkel és a tagállamokkal a folyamat különböző szakaszaiban (beleértve a munkaértekezleteket és a találkozókot) és a megfelelő nyomon követés során (a 11–13. cikkben leírtak szerint).
- A hálózati forgatókönyvek kompatibilitásának biztosítása az átfogó szakpolitikai architektúrán belül; a forgatókönyv kialakításának összehangolása a folyamatban lévő szakpolitikai forgatókönyvvel (pl. a 2040-es célokkal, a megújulóenergia-irányelvvel, az energiahatékonysági irányelvvel, a kibocsátáskereskedelmi rendszerrel stb. kapcsolatban); A nemzeti energia- és klímatervekkel és az európai szintű erőforrás-megfelelőségi értékelés (ERAA) való összhang biztosítása; Az infrastrukturális igények azonosításáról szóló jelentések ENTSO-k által készített tervezetének és végleges változata értékelési folyamatának irányítása.
- Az igénymegfeleltetési folyamat koordinálása (az infrastrukturális igényfelmérés elfogadását követően) a villamosenergia-piaci ENTSO-val, az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, a tagállamokkal, a nemzeti szabályozó hatóságokkal és az érintett érdekelt felekkel, és irányítja a folyamatot az érintett regionális csoportokkal. Az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzés szoros nyomon követése az ENTSO-kkal, valamint a megfelelő végrehajtás biztosítása, beleértve az érdekelt felek bevonását is.

- Jogi aktusok előkészítése és megszövegezése, valamint az elfogadási folyamat irányítása.

Forgatókönyv-kidolgozás és -koordináció:

- Az adatgyűjtés biztosítása a tagállamokkal, a villamosenergia-piaci ENTSO-val, a földgázpiaci ENTSO-val, az ENNOH-val, a nemzeti szabályozó hatóságokkal és más érdekelt felekkel. Adattárak fenntartása és az adatminőség-biztosítási folyamat kezelése.
- Az értékelési munka összehangolása. Ez magában foglalja a modellezési folyamat valamennyi lépését, azaz az adatok rendelkezésre állásának biztosítását, a kritikus feltételezések meghatározását, a modellezési eredmények tervezetének felülvizsgálatát és minőség-ellenőrzését, a munkaterv nyomon követését, valamint a modellezők/elemezők és az érintett érdekelt felek közötti interakció tervezését.
- A modellezés különböző lépéseinek dokumentálása, a jelentések és az adatkészletek terjesztése. A dokumentáció különböző formátumokban tartalmazza a módszertant, az adatokat, a fő feltételezéseket és az eredményeket: – jelentések, adatfájlok, online források formájában – tartalmazza a módszertant, az adatokat, a fő feltételezéseket és az eredményeket.

A **JRC** feladata lenne, hogy támogassa az Energiaügyi Főigazgatóságot a központi forgatókönyv kidolgozásában, valamint végrehajtsa a modellezést. A tagállamoktól és az átvitelrendszer-üzemeltetőktől származó, a villamosenergia-, gáz- és hidrogénmodellezésre vonatkozó adatok gyűjtése az Energiaügyi Főigazgatóság feladata lesz, a JRC támogatásával. A hatásvizsgálat alapján ez várhatóan összesen 12 teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő új munkaterhet eredményez a JRC számára.

- Együttműködés az Energiaügyi Főigazgatósággal, technikai és szakpolitikai szakértelem biztosítása a központi forgatókönyv-modellezés módszertanának kidolgozásához, valamint az Energiaügyi Főigazgatóság támogatása a villamosenergia-piaci ENTSO-tól, az ENNOH-tól és a földgázpiaci ENTSO-tól való adatgyűjtésben.
- Az energiarendszer modellezése: Forgatókönyvek és érzékenységek kidolgozása; Az energiarendszer modellezéséhez szükséges adatkezelés.
- Villamos energia modellezése: A forgatókönyvek villamosenergia-teherelosztási modellezése; Áramlási számítások; A villamos energia modellezéséhez szükséges adatkezelés.
- Gáz- és hidrogénmodellezés: A gázra és a hidrogénre vonatkozó hosszú távú elvárások aktualizálása; A forgatókönyvek gázpiaci és hálózati modellezése; A gáz-/hidrogénáramok modellezése; A gáz-/hidrogénmodellezésre is kiterjedő adatmodellezés; A gáz- és hidrogénmodellezéshez szükséges adatkezelés.

A becslések szerint a javaslat összességében **18 teljes munkaidős egyenértéknek** megfelelő új munkaterhet fog eredményezni a Bizottság számára (6 teljes munkaidős egyenérték az Energiaügyi Főigazgatóság és 12 teljes munkaidős egyenérték a JRC számára, amelyből 4 a jelenlegi erőforrásokból kerül átcsoportosításra, 9 pedig igazgatási megállapodáson keresztül kerül finanszírozásra). Emellett 1 millió EUR egyszeri működési költségre és 500 000 EUR ismétlődő, éves működési költségre

lenne szükség a villamosenergia-, gáz- és hidrogénmodellek műszaki frissítéséhez, bővítéséhez és karbantartásához, a célok, a nemzeti energia- és klímatervek és az energiaszerkezetek modellezéséhez, valamint munkaértekezletek és missziók szervezéséhez.

ACER

2. követelmény:

Az ACER feladata, hogy támogassa és ellenőrizze a Bizottság által a központi forgatókönyv kidolgozásának részeként gyűjtött valamennyi bemeneti adatot (11. cikk). Emellett az ACER-nek kötelező módszertant kell kidolgoznia az infrastrukturális igények azonosítására (12. cikk), és értékelnie kell, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO és az ENNOH által kidolgozott és benyújtott, az infrastrukturális igények azonosítására vonatkozó tervezet megfelel-e a kidolgozott keretmódszertannak, és jelentést kell tennie a TEN-E csoportnak. Az ACER-nek szükség esetén saját kezdeményezésére vagy a Bizottság kérésére is aktualizálnia kell a módszertani keretet.

Ezen új feladatok végrehajtása a becslések szerint összesen 2 teljes munkaidős egyenértékkel növeli az ACER munkaterhét. Emellett a javaslat értelmében az ACER-nek működési kiadásai is felmerülnének, beleértve az infrastrukturális igények módszertanának kidolgozásához nyújtott tanácsadási támogatást, az adatellenőrzést és az általános költségeket megkönnyítő informatikai eszköz kifejlesztését, amelynek becsült egyszeri költsége 130 000 EUR, valamint az ismétlődő működési költségek évi 100 000 EUR-t tesznek ki.

3. követelmény:

Az ACER-nek ajánlást kell elfogadnia az államok közötti költségmegosztásról, amelyben meghatározza a közös érdekű projektek beruházási kérelmeinek kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatokat, figyelembe véve a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendeletben foglalt elveket (17. cikk). Az említett ajánlást szükség szerint rendszeresen naprakésszé kell tenni. Az ajánlás elfogadása, illetve módosítása alkalmával az ACER kiterjedt konzultációs eljárást végez, bevonva minden érintett érdekelt felet. Az ajánlás az államok közötti költségmegosztásra vonatkozó nem kötelező erejű sablont is tartalmaz a nemzeti szabályozó ügynökségek munkájának megkönnyítése érdekében.

Az államok közötti költségmegosztásról szóló ajánlás kidolgozása és elfogadása, valamint az államok közötti költségmegosztásról szóló határozatok adattárának karbantartása a becslések szerint összesen 1 teljes munkaidős egyenértékkel növeli az ACER munkaterhét, valamint a határozatok adattárát szolgáló informatikai eszköz kifejlesztésének becsült egyszeri költsége 70 000 EUR.

Az Energiaügyi Főigazgatóság, valamint a JRC és az ACER esetében a jogalkotási javaslat végrehajtására vonatkozó fenti követelmények túlmutatnak a 2021–2027-es időszakra vonatkozó jelenlegi többéves pénzügyi kereten.

- 1.5.2. *Az uniós részvételből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E szakaszban „az uniós részvételből származó hozzáadott érték” azt az uniós fellépésből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.*

Lásd az indokolás szubszidiaritásról és arányosságról szóló szakaszait.

- 1.5.3. *Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága*

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló korábbi rendelet értékelése azt mutatta, hogy az hatékonyan javította a tagállami hálózatok integrációját, ösztönözte az energiakereskedelmet, és ezáltal hozzájárult az Unió versenyképességéhez. A közös érdekű projektek emellett jelentősen hozzájárultak az ellátás biztonságához, amely a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet kidolgozásának fő mozgatórugója volt. 2020. évi értékelését követően 2022-ben ismét sor került a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet felülvizsgálatára. A hatásvizsgálathoz csatolt végrehajtási jelentés elemzi a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló felülvizsgált rendelet végrehajtásából levont tanulságokat. A végrehajtási jelentés bizonyítja, hogy további javításokra van szükség, nevezetesen a forgatókönyvek kidolgozása, az infrastrukturális igények azonosítása és az azt követő tízéves hálózatfejlesztési terv, a közös érdekű projektek és kölcsönös érdekű projektek kiválasztása és értékelése, valamint az államok közötti költségmegosztás és az engedélyezési keretek tekintetében.

- 1.5.4. *A többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergiák egyéb megfelelő eszközökkel*

Ez a hálózati csomag a Bizottság 2025. évi munkaprogramjának részét képező tisztaipar-megállapodás és a megfizethető energiára vonatkozó cselekvési terv egyik kulcsfontosságú eredménye. A javaslat kiegészíti azokat az egyéb kezdeményezéseket, amelyek célja egy integráltabb európai energiapiac létrehozása, valamint a háztartások és az iparágak energiaköltségeinek csökkentése. Az energia-infrastruktúra szintén kulcsfontosságú a 2040-re javasolt uniós éghajlat-politikai cél, valamint a klímasemlegesség 2050-ig történő elérésére irányuló uniós célkitűzés eléréséhez.

A 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó új többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat kiemeli „a valódi energiaunió és a jól integrált uniós infrastrukturális hálózatok alapvető fontosságát”, amit az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz energiaügyi ága (CEF-E) számára javasolt jelentősen megnövelt költségvetés is tükröz. A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet képezi az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében finanszírozott energiainfrastruktúra-projektek alapját.

- 1.5.5. *A rendelkezésre álló különböző finanszírozási lehetőségek értékelése, ideértve az átcsoportosítási lehetőségeket is*

Az e javaslatot kísérő hatásvizsgálati jelentés a kezdeményezés általános és egyedi célkitűzéseinek elérésére irányuló különböző szakpolitikai alternatívákat elemzett. Az e jogalkotási javaslat által előnyben részesített szakpolitikai alternatíva minősült a legeredményesebb és legköltséghatékonyabb megközelítésnek, amely összhangban van a szubszidiaritás és az arányosság elvével.

Az Energiaügyi Főigazgatóság, a JRC és az ACER az infrastruktúra-tervezési folyamattal és az energiarendszer modellezésével kapcsolatos korábbi tapasztalataik miatt a legalkalmasabbak a jogalkotási javaslatból eredő további követelmények teljesítésére.

A transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet 2013. évi első elfogadása óta az Energiaügyi Főigazgatóság jelentős tapasztalatokra tett szert az infrastruktúra-tervezési és -koordinációs folyamat terén. Ezért a legalkalmasabb az infrastrukturális igények azonosítására és a hiányosságok pótlására szolgáló mechanizmusok uniós szintű, pártatlan módon történő koordinálására. A JRC jelentős műszaki ismeretekkel rendelkezik az energiarendszer modellezése terén, és saját modellezési eszközöket fejlesztett ki. Ezért a legalkalmasabbnak tekinthető a központi forgatókönyv kidolgozásához kapcsolódó modellezési feladatok elvégzésére.

Megbízásánál fogva az ACER a legalkalmasabb az 1. és a 2. követelmény végrehajtására. Jelentős technikai szakértelemre tett szert kulcsszereplőként, amely a jelenlegi TEN-E keretrendszerben hivatalos szerepet tölt be mind az infrastruktúra-tervezési folyamatban, mind az államok közötti költségmegosztás uniós szintű keretében.

A további teljes munkaidős egyenértékekre az e jogalkotási javaslatból eredő új feladatok/követelmények miatt van szükség, míg a meglévő feladatok a belátható jövőben nem csökkennek.

1.6. A javaslat/kezdeményezés és az abból származó pénzügyi hatás időtartama

határozott időtartam

- időtartam: ÉÉÉÉ [HH/NN]-tól/-től ÉÉÉÉ [HH/NN]-ig
- pénzügyi hatás: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig a kifizetési előirányzatok esetében

határozatlan időtartam

- beindítási időszak: ÉÉÉÉ-től/-től ÉÉÉÉ-ig
- azt követően: rendes ütemű végrehajtás

1.7. Tervezett költségvetés-végrehajtási módszer(ek)

Közvetlen irányítás a Bizottság által

- a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét

- végrehajtó ügynökségen keresztül

Megosztott irányítás a tagállamokkal

Közvetett irányítás a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap
- a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- közjogi szervek
- magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkeznek
- valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákkal rendelkező szervek
- az Európai Unióról szóló szerződés V. címének értelmében a közös kül- és biztonságpolitika terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban ekként megjelölt szervek vagy személyek
- valamely tagállamban létrehozott, valamely tagállam magánjoga vagy uniós jog alapján működő szervek, amelyek az ágazatspecifikus szabályokkal összhangban megbízást kaphatnak uniós források vagy költségvetési biztosítékok végrehajtására, amennyiben e szervek közjogi szervek vagy közfeladatot ellátó magánjogi intézmények ellenőrzése alá tartoznak, és az ellenőrző szerv által vállalt egyetemleges felelősség formáját öltő vagy azzal egyenértékű pénzügyi garanciával rendelkeznek, amely pénzügyi garancia minden intézkedés esetében az uniós támogatás maximális összegére korlátozódhat

Megjegyzések

n/a

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Energiaügyi Főigazgatóság és a JRC

Az Energiaügyi Főigazgatóság által közvetlenül végrehajtott feladatok a Bizottság és a végrehajtó ügynökségek által alkalmazott éves tervezési és nyomonkövetési ciklust követik, beleértve az eredményekkel kapcsolatos, az Energiaügyi Főigazgatóság éves tevékenységi jelentésének és a JRC éves tevékenységi jelentésének keretében történő jelentéstételt is.

ACER

Pénzügyi szabályzata értelmében az ACER-nek a tervezési dokumentuma összefüggésében éves munkaprogramot kell benyújtania, amely minden egyes elvégzett tevékenység tekintetében tartalmazza a pénzügyi és humán erőforrások részleteit.

Az ACER havonta jelentést tesz az Energiaügyi Főigazgatóságnak a költségvetés végrehajtásáról, beleértve a kötelezettségvállalásokról és a kifizetésekről költségvetési címek szerint, valamint a betöltetlen álláshelyek arányáról a személyzet típusa szerint.

Emellett az Energiaügyi Főigazgatóság közvetlenül képviselteti magát az ACER irányító szerveiben. Az Energiaügyi Főigazgatóság az igazgatótanácsba delegált képviselői révén az éves ülések alkalmával tájékoztatást kap a költségvetés és a létszámterv felhasználásáról.

Végezetül szintén a pénzügyi szabályokkal összhangban, az ACER-nek az igazgatótanács és az éves tevékenységi jelentés keretében éves jelentéstételi követelményeknek kell eleget tennie a tevékenységei és az erőforrások felhasználása vonatkozásában.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. *A költségvetés-végrehajtási módszer(ek)nek, a finanszírozás-végrehajtási mechanizmus(ok)nak, a kifizetési feltételeknek és a javasolt kontrollstratégiának az indokolása*

1. követelmény:

A követelmény szerinti feladatok a Bizottság hatáskörébe tartoznak.

A végrehajtás során hozott döntéstől függően ezeket a feladatokat belsőleg is el lehet végezni, vagy közbeszerzési eljárás keretében szolgáltatóhoz kiszervezhetők. Abban az esetben, ha a feladatokat kiszervezik egy szolgáltatónak, a beszerzést közvetlen irányítással, a költségvetési rendelet rendelkezéseinek teljes körű alkalmazásával kell végrehajtani. Az Energiaügyi Főigazgatóság és a JRC közbeszerzésekkel kapcsolatos ellenőrzési stratégiája konkrét, előzetes jogi, operatív és pénzügyi ellenőrzéseket (a közbeszerzéssel és a szerződésekkel foglalkozó tanácsadó bizottság általi felülvizsgálatot) ír elő a közbeszerzési eljárás, valamint a szerződések aláírása tekintetében. Ezenkívül az áruk és szolgáltatások beszerzésére fordított kiadásokat előzetes és szükség esetén utólagos, valamint pénzügyi ellenőrzésnek vetik alá.

2. és 3. követelmény:

Megbízásánál fogva az ACER a legalkalmasabb a 4. és 3. követelmény végrehajtásával kapcsolatos szakértelem kialakítására.

Az Energiaügyi Főigazgatóság a Bizottság 2017. évi belső ellenőrzési keretrendszerének részeként kontrollstratégiát dolgozott ki az ACER-rel fenntartott kapcsolatainak irányítására. Az Ügynökség 2018 decemberében felülvizsgálta és elfogadta saját belső ellenőrzési keretrendszerét.

2.2.2. *Az azonosított kockázatokkal és a csökkentésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk*

Energiaügyi Főigazgatóság

Az Energiaügyi Főigazgatóság által közvetlenül kezelt elemek a közbeszerzési eljárásokat érintő szokásos kockázatoknak lehetnek kitéve. Ezek a kockázatok a kiadások jogszerűsége és szabályszerűsége tekintetében alacsonynak tekinthetők. Szervezeti és főigazgatósági szinten megfelelő és hatékony kontrollmechanizmusok vannak érvényben.

A teljesítményt illetően a fő kockázatot az e javaslat által előidézett munkateherre vonatkozó téves becslések jelentik, mivel a javaslat új feladatokat vezet be. Ezt a kockázatot el kell fogadni, mivel – amint azt a tapasztalatok is mutatják – ha az eredeti javaslat nem tartalmaz elegendő emberi erőforrást, akkor ezt a helyzetet később nagyon nehéz orvosolni.

JRC Főigazgatóság

A tudományos tevékenységeire vonatkozó kockázatértékelési folyamat részeként a JRC azonosítja a lehetséges kockázatokat, értékeli azok szintjét, és megtervezi a szükséges kockázatsökkentő intézkedéseket, valamint azonosítja a meglévő ellenőrzéseket. Az azonosított fő kockázat a következőkhöz kapcsolódik: a) az e javaslathoz kapcsolódó új feladatokhoz kapcsolódó munkateher becslése (egyes feladatok munkaterhét alábecsülhetik); b) az adatok elégtelen mennyisége vagy minősége a különböző új feladatok támogatásához. Az a) pont esetében a kockázatot el kell fogadni; a kockázatsökkentő intézkedések közé tartozik a személyzet gondos tervezése a tevékenységek teljes időtartama alatt a megfelelő szakértelem biztosítása érdekében. A b) pont esetében az intézkedések közé tartozik az adatgyűjtési folyamatok megtervezésében és kialakításában való korai részvétel, az adatintenzív tevékenységeket igénylő egyes feladatokon belül a releváns adatokhoz való hozzáférés lehetséges akadályainak korai azonosítása, valamint az Energiaügyi Főigazgatósággal és az érintett érdekelt felekkel folytatott korai kommunikáció az adatok rendelkezésre állása kérdésének felvetése érdekében.

ACER

Az ACER új feladatait illetően a javaslat több új feladatot is tartalmaz, ezáltal csökkenti ezt a kockázatot; bár előfordulhat, hogy egyes jövőbeli feladatok munkaterhelését alábecsülik, más feladatok esetében ez ellenkezőleg alakulhat, ami teret enged az esetleges jövőbeli átcsoportosításoknak.

2.2.3. *A kontrollok költséghatékonyságának becslése (a kontroll költségeinek és az érintett forrásoknak az aránya) és indokolása, valamint a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Energiaügyi Főigazgatóság

Az Energiaügyi Főigazgatóság számára kijelölt feladatokat a már meglévő kontrollrendszer alapján hajtják végre, és az ellenőrzési költségarány várhatóan stabil marad (a közelmúltbeli gyakorlatok alapján a kezelt források 5–6 %-a).

ACER

Az ACER jelenlegi megbízatásához kapcsolódó további feladatok kiosztása várhatóan nem eredményez további külön ellenőrzéseket ügynökségi szinten, ezért az ellenőrzési költségeknek a kezelt források értékéhez viszonyított aránya az ACER esetében változatlan marad.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére irányuló intézkedések

Energiaügyi Főigazgatóság

Az Energiaügyi Főigazgatóság 2020-ban felülvizsgált csalás elleni stratégiát, 2023-ban pedig a 2023–2025-ös időszakra vonatkozó felülvizsgált cselekvési tervet fogadott el. Az Energiaügyi Főigazgatóság az OLAF módszertanával összhangban jelenleg vizsgálja felül a 2026–2028-as időszakra vonatkozó csalás elleni stratégiáját. Az Energiaügyi Főigazgatóság csalás elleni stratégiája a Bizottság csalás elleni stratégiáján, a csalás veszélyének leginkább kitett területek azonosítására belsőleg elvégzett egyedi kockázatértékelésen, a már bevezetett ellenőrzéseken, valamint az Energiaügyi Főigazgatóság csalásmegelőzési, -felderítési és -korrekciós kapacitásának javításához szükséges intézkedéseken alapul.

JRC Főigazgatóság

A JRC csalás elleni stratégiáját és az azt kísérő cselekvési tervet 2020-ban fogadták el, majd 2024-ben módosították a 2025–2027-es időszakra vonatkozó terv felülvizsgálata és aktualizálása érdekében. Az aktualizált terv három új intézkedést tartalmaz: 2025 első felében figyelemfelkeltő kampány indult a Bizottság etikai kérdéseire és csalás elleni intézkedéseire összpontosítva, a JRC tudományos munkatársaira szabott releváns példákkal; kibővített képzési program, amely többek között olyan témákkal foglalkozó tematikus üléseket foglal magában, mint az összeférhetetlenség, a szerzőség, a mesterséges intelligencia használata, a visszaélések bejelentése és a bejelentési csatornák; az etikai kérdésekkel és a csalás elleni intézkedésekkel foglalkozó frissített Sharepoint oldalak. Ezek az új intézkedések kiegészítik a 2021–2024-es cselekvési terv folyamatban lévő erőfeszítéseit, valamint a JRC részvételét a Bizottság csalás elleni stratégiájára vonatkozó cselekvési tervben. A JRC nagyra értékeli az OLAF-fal, a belső ellenőrzési csoporttal és más érdekelt felekkel a csalás elleni küzdelemre irányuló közös erőfeszítéseink során folytatott együttműködését.

ACER

Az ACER a Bizottság megközelítésével és az OLAF decentralizált ügynökségekre és közös vállalkozásokra vonatkozó 2024. évi iránymutatásaival összhangban alkalmazza a decentralizált uniós ügynökségek csalás elleni elveit. 2024 decemberében az Ügynökség új csalás elleni stratégiát fogadott el, amely hatályon kívül helyezte az Ügynökség igazgatótanácsának 15/2021. sz. határozatát. A 2025–2027-es időszakra vonatkozó új stratégia a következő stratégiai célkitűzéseken alapul: a meglévő csalásmegelőzési intézkedések optimalizálása, a meglévő felderítési rendszerek időszerűségének és pontosságának javítása, a vizsgálati protokollok megerősítése és a korrekciós intézkedések optimalizálása a gyors visszafizettetés érdekében.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA ⁷¹

3.1. A többéves pénzügyi keret érintett fejezete(i) és a költségvetés érintett kiadási sora(i)

- Meglévő költségvetési sorok

A többéves pénzügyi keret fejezetei, azon belül pedig a költségvetési sorok sorrendjében.

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési sor	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Szám	diff./nem diff. ⁷²	EFTA-országoktól ⁷³	tagjelölt országoktól és potenciális tagjelöltektől ⁷⁴	más harmadik országoktól	egyéb címzett bevétel
01	02.03.02 Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz – Energia	Diff.	NEM	NEM	NEM	NEM
01	02.01.22.01 Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközhöz kapcsolódó támogatási kiadások – Energia	Nem differenciált előirányzatok	NEM	NEM	NEM	NEM
01	02.10.06 Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynöksége	Diff.	IGEN	NEM	NEM	NEM

⁷¹ Bár ez a pénzügyi és digitális kimutatás csak a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre terjed ki, a javaslatnak várhatóan 2027 után is lesz pénzügyi hatása.

⁷² diff. = differenciált előirányzatok / nem diff. = nem differenciált előirányzatok.

⁷³ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

⁷⁴ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A javaslatnak az előirányzatokra gyakorolt becsült pénzügyi hatása

3.2.1. Az operatív előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása⁷⁵

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után operatív előirányzatok felhasználását
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi operatív előirányzatok felhasználását vonja maga után:

3.2.1.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	Szám	01
------------------------------------	------	----

Főigazgatóság: Energiaügyi			Év	Év	Év		Év	A 2021– 2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESE N	2027 UTÁ N
			2024	2025	2026		2027		
Operatív előirányzatok									
Költségvetési sor: 02.03.02 Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz – Energia	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)					4,23 2	4,232 ⁷⁶	6,732
	Kifizetési előirányzatok	(2a)					3,23 2	3,232	7,732
Meghatározott egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok									
02.01.22.01 költségvetési sor: Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközhöz kapcsolódó támogatási kiadások – Energia		(3)					0,42 8	0,428	2,996
Az Energiaügyi Főigazgatósághoz tartozó előirányzatok ÖSSZESEN⁷⁷	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (1a)+(1b)+(3)	0,00 0	0,00 0	0,00 0		4,66 0	4,660	9,728
	Kifizetési	= (2a)+(2b)+(3)	0,00	0,00	0,00		3,66	3,660	10,72

⁷⁵ A 2027 utáni összegek indikatívak, és nem befolyásolják a következő többéves pénzügyi keretről folyamatban lévő tárgyalások kimenetelét.

⁷⁶ Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz operatív előirányzatainak egy részét a JRC-vel kötött, az 1.5.1. szakaszban említett 9 teljes munkaidős egyenértékre (CA) vonatkozó igazgatási megállapodásra fordítják.

⁷⁷

	előirányzatok		0	0	0		0		8
--	---------------	--	---	---	---	--	---	--	---

JRC			Év	Év	Év		Év	A 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN	2027 UTÁN	
			2024	2025	2026		2027			
Operatív előirányzatok										
n/a	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(1a)								
	Kifizetési előirányzatok	(2a)								
Meghatározott egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok										
01 01 01 11. költségvetési sor – A Horizont Európa programot végrehajtó tisztviselőkkel és ideiglenes alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások – Közvetlen kutatás			(3)				0,754	0,754	5,278	
A JRC-hez tartozó előirányzatok ÖSSZESEN⁷⁸			Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (1a)+(1b)+(3)	0,000	0,000	0,000	0,754	0,754	5,278
			Kifizetési előirányzatok	= (2a)+(2b)+(3)	0,000	0,000	0,000	0,754	0,754	5,278

millió EUR (három tizedesjegyig)

[Ügynökség]: Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynöksége (ACER)	Év	Év	Év	Év	A 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN	2027 után
	2024	2025	2026	2027	N	
Költségvetési sor: 02.10.06 Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési				0,327	0,327	3,320

⁷⁸ A becslések a 2026-tól alkalmazandó átlagos személyzeti költségeken alapulnak, amelyek a JRC-n belül átcsoportosítandó, az adott kategóriába tartozó négy tisztviselőnek felelnek meg.

Ügynökség/Az ügynökségnek nyújtott uniós költségvetési hozzájárulás							
---	--	--	--	--	--	--	--

Az ügynökségnek nyújtott előirányzatokat / uniós költségvetési hozzájárulást a következő program / költségvetési sor keretének az alább feltüntetett év(ek)ben végrehajtott csökkentésével kell ellensúlyozni: program: Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz – Energia / költségvetési sor: 02.03.02 / a következő év(ek)ben: 2027.

A következő többéves pénzügyi keretben allokált előirányzatokat az e javaslat által kiosztott feladatok állandó jellege miatt be kell építeni az Ügynökség támogatásába, és azokat adott esetben a többéves pénzügyi keret ugyanazon fejezetén belüli vonatkozó programkeret egyenértékű csökkentésével kell ellensúlyozni, a jövőbeli megállapodásának sérelme nélkül. Amennyiben kompenzációs csökkentésre van szükség, felül kell vizsgálni az Ügynökség számára elkülönített forrásokat.

			Év	Év	Év	Év	A 2021– 2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN	2027 UTÁN
			2024	2025	2026	2027		
• Operatív előirányzatok ÖSSZESEN (összes operatív fejezet)	Kötelezettségvállalási előirányzatok	(4)	0,000	0,000	0,000	4,559	4,559	10,052
	Kifizetési előirányzatok	(5)	0,000	0,000	0,000	3,559	3,559	11,052
• Meghatározott egyedi programok keretéből finanszírozott igazgatási jellegű előirányzatok ÖSSZESEN (összes operatív fejezet)		(6)	0,000	0,000	0,000	1,182	1,182	8,274
A többéves pénzügyi keret 1–6. fejezetéhez tartozó előirányzatok	Kötelezettségvállalási előirányzatok	= (4)+(6)	0,000	0,000	0,000	5,741	5,741	18,326
	Kifizetési előirányzatok	= (5)+(6)	0,000	0,000	0,000	4,741	4,741	19,326
ÖSSZESEN (referenciaösszeg)								

A többéves pénzügyi keret fejezete	7.	„Igazgatási kiadások”
---	-----------	-----------------------

Főigazgatóság: Energiaügyi		Év	Év	Év	Év	A 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN ⁷⁹	2027 UTÁN
		2024	2025	2026	2027		
• Humánerőforrás		0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
• Egyéb igazgatási kiadások		0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
Energiaügyi Főigazgatóság ÖSSZESEN		0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN		(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)		0,000	0,000	0,388	2,716

millió EUR (három tizedesjegyre)

		Év	Év	Év	Év	A 2021–2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZESEN	2027 UTÁN
		2024	2025	2026	2027		
A többéves pénzügyi keret 1–7. fejezetéhez tartozó előirányzatok	Kötelezettségvállalási előirányzatok	0,000	0,000	0,000	6,129	6,129	21,042
ÖSSZESEN	Kifizetési előirányzatok	0,000	0,000	0,000	5,129	5,129	22,042

3.2.2. Operatív előirányzatokból finanszírozott becsült kimenet

Kötelezettségvállalási előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

⁷⁹ Ezt az igazgatási kiadást a következő többéves pénzügyi keretben is fenn kell tartani.

Tüntesse fel a célkitűzéseket és a kimeneteket ↓			2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	A táblázat a hatás időtartamának megfelelően (vö. 1.6. szakasz) további évekkkel bővíthető.										ÖSSZESEN			
	KIMENETEK																			
	Típus ⁸⁰	Átlagos költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Szám	Költség	Összesített szám	Összköltség
1. EGYEDI CÉLKITŰZÉS ⁸¹ ...																				
–	Kimenet																			
–	Kimenet																			
–	Kimenet																			
1. egyedi célkitűzés részösszege																				
2. EGYEDI CÉLKITŰZÉS ...																				
–	Kimenet																			
2. egyedi célkitűzés részösszege																				
ÖSSZESEN																				

⁸⁰ A kimenetek a nyújtandó termékek és szolgáltatások (pl. finanszírozott diákcserek száma, épített utak hossza kilométerben stb.).

⁸¹ Az 1.3.2. szakaszban leírtak szerint. „Egyedi célkitűzés(ek)”.

3.2.3. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását.
- A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási jellegű előirányzatok felhasználását vonja maga után:

3.2.3.1. A megszavazott költségvetésből származó előirányzatok

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK	Év	Év	Év	Év	2021–2027 ÖSSZESEN	2027 UTÁN
	2024	2025	2026	2027		
7. FEJEZET						
Humánerőforrás	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
Egyéb igazgatási kiadások	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
7. FEJEZETI részösszeg	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
7. FEJEZETEN kívül						
Humánerőforrás	0,000	0,000	0,000	1,910	1,910	13,370
Egyéb igazgatási jellegű kiadások	0,000	0,000	0,000	0,024	0,024	0,168
7. FEJEZETEN kívüli részösszeg	0,000	0,000	0,000	1,934	1,934	13,538
ÖSSZESEN						
	0,000	0,000	0,000	2,322	2,322	16,254

3.2.3.2. Előirányzatok összesen

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK + KÜLSŐ CÍMZETT BEVÉTELEK ÖSSZESEN	Év	Év	Év	Év	2021–2027 ÖSSZESEN	2027 UTÁN
	2024	2025	2026	2027		
7. FEJEZET						
Humánerőforrás	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
Egyéb igazgatási kiadások	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
7. FEJEZETI részösszeg	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
7. FEJEZETEN kívül						
Humánerőforrás	0,000	0,000	0,000	1,910	1,910	13,370
Egyéb igazgatási jellegű kiadások	0,000	0,000	0,000	0,024	0,024	0,168
7. FEJEZETEN kívüli részösszeg	0,000	0,000	0,000	1,934	1,934	13,370
ÖSSZESEN						
	0,000	0,000	0,000	2,322	2,322	16,254

A 7. fejezet szerinti humánerőforrással és más igazgatási jellegű kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források – a költségvetési korlátok betartása mellett – szükség esetén kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében adott esetben az irányító főigazgatósághoz rendelt további allokációkkal.

3.2.4. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.

– X A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

3.2.4.1. A megszavazott költségvetésből finanszírozott¹

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben (FTE) kell kifejezni

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK	Év 2024	Év 2025	Év 2026	Év 2027	2027 után
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)					
20 01 02 01 (a központokban és a bizottsági képviselőteken)	0	0	0	2	2
20 01 02 03 (az Unió küldöttségeinél)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (közvetett kutatás)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)	0	0	0	4	4
Egyéb költségvetési sorok (nevezze meg)	0	0	0	0	
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben)					
20 02 01 (CA, SNE a teljes keretből)	0	0	0	0	
20 02 03 (CA, LA, SNE és JPD az Unió küldöttségeinél)	0	0	0	0	
Igazgatási támogatási sor [XX.01.YY.YY]	– a központokban	0	0	0	
	– az Unió küldöttségeinél	0	0	0	
01 01 01 02 (CA, SNE – közvetett kutatás)	0	0	0	0	
01 01 01 12 (CA, SNE – közvetlen kutatás)	0	0	0	0	
Egyéb költségvetési sorok a 7. fejezetben (nevezze meg)	0	0	0	0	
Egyéb költségvetési sorok (02 01 22 01 a CEF-E támogatási kiadásai) a 7. fejezeten kívül	0	0	0	4	4
ÖSSZESEN	0	0	0	10	10

3.2.4.2. Becsült humánerőforrás-szükségletek összesen

MEGSZAVAZOTT ELŐIRÁNYZATOK + KÜLSŐ CÍMZETT BEVÉTELEK ÖSSZESEN	Év 2024	Év 2025	Év 2026	Év 2027 ²	2027 után
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)					
20 01 02 01 (a központokban és a bizottsági képviselőteken)	0	0	0	2	2
20 01 02 03 (az Unió küldöttségeinél)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (közvetett kutatás)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (közvetlen kutatás)	0	0	0	4	4
Egyéb költségvetési sorok (nevezze meg)	0	0	0	0	
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben)					
20 02 01 (CA, SNE a „teljes keretből”)	0	0	0	0	

¹ Mivel a további teljes munkaidős egyenértékek a Bizottságra ruházott új feladatokat fogják lefedni, jelenleg nincsenek olyan teljes munkaidős egyenértékek, amelyeket már hozzárendeltek a fellépés irányításához, vagy amelyek az Energiaügyi Főigazgatóság esetében átcsoportosíthatók a főigazgatóságon belül.

² A korábban jelzett módon a javaslat határozatlan időre szól, és a forrásigények a 2027 utáni időszakot (a 2028–2034-es többéves pénzügyi keretet) is érintik.

20 02 03 (CA, LA, SNE és JPD az Unió küldöttségeinél)		0	0	0	0	
Igazgatási Támogatási sor [XX.01.YY.YY]	– a központokban	0	0	0	0	
	– az Unió küldöttségeinél	0	0	0	0	
01 01 01 02 (CA, SNE – közvetett kutatás)		0	0	0	0	
01 01 01 12 (CA, SNE – közvetlen kutatás)		0	0	0	0	
Egyéb költségvetési sorok a 7. fejezetben (nevezze meg)		0	0	0	0	
Egyéb költségvetési sorok (02 01 22 01 a CEF-E támogatási kiadásai) a 7. fejezetben kívül		0	0	0	4	4
ÖSSZESEN		0	0	0	10	10

	A Bizottság szolgálatainál jelenleg rendelkezésre álló személyzet	További személyzet*		
		A 7. fejezetből vagy a kutatási keretből finanszírozandó	A BA sorból finanszírozandó	Díjból finanszírozandó/
Létszámtervi álláshelyek	4 DG JRC (átcsoportosítás) 2 Energiaügyi Főigazgatóság	0	0	0
Külső munkatársak (CA, SNE, INT)		0	4 (CA) Energiaügyi Főigazgatóság	

A következők által elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	Energiaügyi Főigazgatóság: Az Energiaügyi Főigazgatósághoz kért két további tisztviselő feladata az Energiaügyi Főigazgatóság központi forgatókönyv kidolgozásával kapcsolatos új feladatainak felügyelete, irányítása és koordinálása lenne (lásd a fenti 1.5.1. szakaszt). Ezek a feladatok a folyamatirányításhoz (beleértve az érdekelt felek ökörendszerének hatékony koordinálását, a hálózati forgatókönyveknek az általános szakpolitikai architektúrával való összeegyeztethetőségét, az új infrastruktúra tekintetében az igénymegfeleltetési folyamat koordinálását és a jogi aktusok előkészítését), valamint a forgatókönyvek kidolgozásához és koordinálásához (beleértve az adatgyűjtés felügyeletét, az értékelési munka koordinálását, valamint a modellezési folyamat felügyeletét és dokumentálását) kapcsolódnak.
Külső munkatársak	Energiaügyi Főigazgatóság: Az Energiaügyi Főigazgatóság számára kért 4 további szerződéses alkalmazott feladata a központi forgatókönyv kidolgozása lenne, támogatva az e munka felügyeletével és irányításával megbízott 2 tisztviselőt. A szerződéses alkalmazottak a folyamatirányítással, valamint a forgatókönyvek kidolgozásával és koordinálásával kapcsolatos feladatokat látnák el (lásd a fenti 1.5.1. szakaszt).

3.2.5. *A digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra gyakorolt becsült hatás áttekintése*

Kötelező: a javaslat/kezdeményezés által érintett, digitális technológiával kapcsolatos beruházásokra vonatkozó legjobb becslést fel kell tüntetni az alábbi táblázatban.

Kivételes esetben a 7. fejezethez tartozó előirányzatokat – amennyiben azokra a javaslat/kezdeményezés végrehajtásához szükség van –, a kijelölt sorban kell feltüntetni.

Az 1–6. fejezethez tartozó előirányzatokat „operatív programokkal kapcsolatos szakpolitikai informatikai kiadások”-ként kell feltüntetni. Ez a kiadás a kezdeményezés végrehajtásához közvetlenül kapcsolódó informatikai platformok/eszközök újrafelhasználására/vásárlására/fejlesztésére és az azokhoz kapcsolódó beruházásokra (pl. engedélyek, tanulmányok, adattárolás stb.) felhasználandó operatív költségvetést takarja. Az e táblázatban megadott információknak összhangban kell lenniük a 4. szakaszban („Digitális vetületek”) bemutatott részletes információkkal.

Digitális és informatikai előirányzatok ÖSSZESEN	Év 2024	Év 2025	Év 2026	Év 2027	A 2021– 2027-es többéves pénzügyi keretből ÖSSZES EN	A 2027 utáni többéves pénzügyi keretből ÖSSZES EN
7. FEJEZET						
Informatikai kiadások (szervezeti)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
7. FEJEZETI részösszeg	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
7. FEJEZETEN kívül						
Operatív programokkal kapcsolatos szakpolitikai informatikai kiadások	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500
7. FEJEZETEN kívüli részösszeg	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500
ÖSSZESEN	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500

3.2.6. *A jelenlegi többéves pénzügyi kerettel való összeegyeztethetőség*

A javaslat/kezdeményezés

- X teljes mértékben finanszírozható a többéves pénzügyi keret érintett fejezetén belüli átcsoportosítás révén.

Átcsoportosításra lenne szükség a CEF-E költségvetési során belül a 2027-re vonatkozó operatív kiadások finanszírozásához.

Főigazgatóságok közötti átcsoportosításra lehet szükség az Energiaügyi Főigazgatóság számára az 1.5.1. szakaszban ismertetett 1. követelmény szerinti feladatok elvégzésére kért 2 tisztviselő biztosítása érdekében.

- a többéves pénzügyi keret lekötetlen mozgásterének és/vagy a többéves pénzügyi keretről szóló rendeletben meghatározott különleges eszközöknek a felhasználását teszi szükségessé,
- a többéves pénzügyi keret módosítását teszi szükségessé.

3.2.7. Harmadik felek finanszírozási hozzájárulása

A javaslat/kezdeményezés

- nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyre)

	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	Összesen
Tüntesse fel a társfinanszírozó szervezet					
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN					

3.2.8. Becsült humánerőforrás- és előirányzat-szükséglet decentralizált ügynökségnél

Személyzeti szükségletek (teljes munkaidős egyenértékben)

Ügynökség: ACER	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	2027 után
Ideiglenes alkalmazottak (AD besorolású)				1	1
Ideiglenes alkalmazottak (AST besorolású)					
<i>Ideiglenes alkalmazottak (AD+AST besorolású összesen)</i>	0	0	0	1	1
Szerződéses alkalmazottak				1	2
Kirendelt nemzeti szakértők					
<i>Szerződéses alkalmazottak és kirendelt nemzeti szakértők összesen</i>	0	0	0	1	2
ÖSSZES alkalmazott	0	0	0	2	3

Uniók költségvetési hozzájárulásból biztosított előirányzatok (adott esetben), millió EUR (három tizedesjegyre)

A tervezett munkaerő-felvételi hónaphoz igazítandó személyzeti kiadások (ha a munkaerő-felvétel júliusban történik, az átlagköltségnek csak az 50 %-át kell figyelembe venni).

Ügynökség: ACER	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	2021–2027 ÖSSZESEN	2027 UTÁN ³
1. cím: Személyzeti kiadások				0,127	0,127	2,546

³ A 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret egészére vonatkozó adat.

2. cím: Infrastrukturális és működési kiadások						
3. cím: Operatív kiadások				0,200	0,200	0,773
Az uniós költségvetésből biztosított előirányzatok ÖSSZESEN	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320

A javaslattal/kezdemenyezéssel összefüggésben egy decentralizált ügynökségnél jelentkező humánerőforrás- és előirányzat-szükségletek áttekintése/összefoglalása (millió EUR-ban)

Ügynökség: ACER	2024. év	2025. év	2026. év	2027. év	2021–2027 ÖSSZES EN	2027 után
Ideiglenes alkalmazottak (AD+AST)	0	0	0	1	1	1
Szerződéses alkalmazottak	0	0	0	1	1	2
Kirendelt nemzeti szakértők	0	0	0	0	0	0
ÖSSZES alkalmazott	0	0	0	2	2	3
Az uniós költségvetésből biztosított előirányzatok	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320
Díjából biztosított előirányzatok (adott esetben)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Társfinanszírozott előirányzatok (adott esetben)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Előirányzatok ÖSSZESEN	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320

3.3. Becsült bevételi hatás

- A javaslatnak/kezdeményezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- A javaslatnak/kezdeményezésnek van pénzügyi hatása:
 - a saját forrásokra
 - az egyéb bevételekre
 - adja meg, hogy a bevétel kiadási sorokhoz van-e rendelve

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési sor:	Az aktuális költségvetési évben rendelkezésre álló előirányzatok	A javaslat/kezdeményezés hatása ⁴			
		2024. év	2025. év	2026. év	2027. év
... jogcímcsoport					

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési sor(oka)t.

n/a

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételi hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

4. DIGITÁLIS VETÜLETEK

4.1. Digitális vonatkozású követelmények

A javaslatban szereplő digitális vonatkozású követelmények:

Az 1. követelmény (R1) a forgatókönyv-kidolgozási folyamatokra és az infrastrukturális igények azonosítására vonatkozik, amelyeknek már a hálózatfejlesztési tervezés modellezési részében figyelembe kell venniük a fizikai hálózatfejlesztés mellett a digitális és intelligens megoldások lehetséges használatát. Ehhez kapcsolódó követelményként a villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetőknek az új infrastrukturális projektekre vonatkozó javaslattételkor kiemelt figyelmet kell fordítaniuk a nem vezetékes és digitális megoldásokra, és ezeket a követelményeket európai szinten (az EU egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terv részeként) és nemzeti szinten (átviteli szintű nemzeti hálózatfejlesztési tervek) is alkalmazni kell. Ez hozzá fog járulni a hálózatfejlesztés maximális hatékonyságának biztosításához, és ösztönözni fogja a digitális megoldások gyakorlati használatát is.

Ez a követelmény a modellezési folyamatért felelős uniós intézményekre, a tagállamokra, az átvitelrendszer-üzemeltetőket európai szinten képviselő szervekre (villamosenergia-piaci ENTSO, földgázpiaci ENTSO és ENNOH), valamint a nemzeti szintű átvitelrendszer-üzemeltetőkre vonatkozik.

A 2. követelmény (R2) a közös érdekű projektek új, nem vezetékes és digitális átviteli kategóriájának bevezetésére vonatkozik. E kategória célja, hogy jobban ösztönözze a

⁴ A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összeget kell megadni, amely a beszedési költségekre levont 20 %-kal csökkentett bruttó összegnek felel meg.

hálózatjavító és digitális technológiák átvitelrendszer-üzemeltetők általi használatát, növelje a hálózatkihasználás hatékonyságát és a határokon átnyúló átviteli kapacitást. Az új kategória kérelmezésekor az átvitelrendszer-üzemeltetőknek be kell nyújtaniuk a javasolt digitalizációs rendszerek műszaki jellemzőire, valamint az átvitelrendszer-üzemeltetésre gyakorolt várható hatásokra vonatkozó adatokat. A villamosenergia-piaci ENTSO mint az új projektek költségeinek és hasznának kiszámítására javasolt szerv felelne a kapcsolódó adatok feldolgozásáért.

A 3. követelmény (R3) a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listáján szereplő projektek engedélyezési kérelmezési eljárására vonatkozik. A tagállamok illetékes nemzeti hatóságainak képesnek kell lenniük arra, hogy digitális formátumban fogadják az engedélyezési kérelmeket és az összes vonatkozó dokumentumot (8. cikk). A javaslat értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy nemzeti szinten digitális platform álljon rendelkezésre az engedélyezési eljárás lépéseinek kezelésére (beleértve az engedélyezési kérelmeket, az engedélyezési eljárásokat, a folyamatban lévő engedélyezési határozatokat), és könnyen hozzáférhető formátumban elérhetővé kell tenniük a kiadott határozatokat (10. cikk (4) bekezdés). Ennek hozzá kell járulnia a tagállamok különböző engedélyező hatóságai közötti egységesebb digitalizációhoz és átláthatósághoz, és végső soron fel kell gyorsítania az engedélyezést.

Ez kiegészíti a tagállamok azon kötelezettségét, hogy minden határozatot könnyen hozzáférhető formátumban bocsássanak ki.

4.2. Adatok

Az 1. követelmény esetében: A követelmény a hálózatmodellezés és a forgatókönyvek kidolgozása céljából végzett meglévő adatgyűjtéshez kapcsolódik, és a digitális technológiák jövőbeli használatára és az azokban rejlő lehetőségekre vonatkozó új adatok gyűjtéséhez vezethet. Bár a szakirodalomban léteznek feltételezések az ilyen technológiákban rejlő potenciálra vonatkozóan, a tagállami adatok jelenleg nem érhetők el nyilvánosan, és azokat nem ugyanabból a célból gyűjtik (az egyszerű adatszolgáltatás elvét megfelelően betartották). Az átvitelrendszer-üzemeltetők 2026-tól megkezdik a rugalmassági igények (EU) 2019/943 rendelet szerinti értékelését, és a felhasznált adatok egy része hálózattervezési célokra is felhasználható. Az előbbi azonban csak 10 évre szól, míg az uniós szintű hálózattervezés a következő 10–20 évre terjed ki. E tekintetben az adatgyűjtés elkerülhetetlennek tűnik a teljes lefedettség biztosítása érdekében. Az adatok konkrét formátumára vonatkozó másodlagos jogszabályok biztosítani fogják, hogy a rugalmassági igényfelmérések céljából meglévő adatgyűjtéseket figyelembe vegyék a követelmények megkettőzésének elkerülése érdekében. Ami az adatáramlást illeti, az átvitelrendszer-üzemeltetők, a szabályozó hatóságok és a tagállamok másodlagos jogi aktusok útján elfogadandó szabály alapján szolgáltatnak adatokat a Bizottságnak. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek szükség esetén további adatokat kell szolgáltatniuk a hálózat modellezéséhez közvetlenül a villamosenergia-piaci ENTSO-nak.

A 2. követelmény esetében: A közös érdekű projektre vonatkozó pályázat benyújtásával kapcsolatos adatok minden egyes projekt esetében egyediek, ezért azokat a pályázat benyújtásakor kell összegyűjteni (ezért teljes mértékben teljesül az egyszerű adatszolgáltatás elve). Ezek az adatok a projekt hatókörére, a pénzügyi becslésekre, az alkalmazott technológiákra, a helyszínre, a környezetre és a villamosenergia-hálózatra gyakorolt hatásra stb. vonatkoznak. Az adatokat a projektgazdák (főként az átvitelrendszer-üzemeltetők) nyújtják be a villamosenergia-piaci ENTSO-hoz és az Európai Bizottsághoz a közös érdekű

projektek értékelési folyamatai keretében a költségek és hasznok értékelése céljából.

A 3. követelmény esetében: A tagállamok által létrehozandó digitális platformok tárolnák a közös érdekű projektekre és a kölcsönös érdekű projektekre vonatkozó teljes körű engedélyhez vagy engedélyekhez szükséges valamennyi adatot. Ezek a – természetes vagy jogi személy – pályázóval kapcsolatos személyes adatok, a projekt jellemzői és az összes szükséges igazoló dokumentum.

4.3. Digitális megoldások

Az 1. követelmény esetében: Az 1. követelményhez kapcsolódó platform a jövőbeli infrastruktúrafejlesztéshez szükséges hálózati modellezéshez és forgatókönyv-modellezéshez kapcsolódik. A villamosenergia-piaci ENTSO már használ ilyen platformot, ezért az új követelmény a platform több adat feldolgozása céljából történő korszerűsítésére vonatkozik. Ami az Európai Bizottságnak a forgatókönyv-modellezési folyamatban betöltött szerepét illeti, az adatokat a meglévő modellekben fogják felhasználni, ezért a módosítások nem írnak elő új követelményeket egy külön platform létrehozására vonatkozóan.

A 2. követelmény esetében: Ez a követelmény nem vezethet az adatok feldolgozására szolgáló rendszerek új platformjainak létrehozásához, mivel a közös érdekű projektek kiválasztási folyamata jól megalapozott, és a cél a kategóriák körének bővítése (az értékelés elveinek megtartása mellett, a kérelmek feldolgozására szolgáló meglévő rendszerek használatával, valamint a költségek és hasznok kiszámításával).

A 3. követelmény esetében: Az engedélyezési eljárások digitalizálását és központosítását a tagállamok által létrehozandó digitális platformok fogják megkönnyíteni. Ezen adatok központosításával arra számítunk, hogy egyszerűsítjük az eljárásokat, és megelőzzük ugyanazon adatok megkettőzését a különböző platformokon. A preambulumbekzdésekben a Bizottság szorgalmazza, hogy a portál olyan funkciókat jelenítsen meg, többek között mesterséges intelligencia révén, amelyek lehetővé teszik az integrált ügyintézési pont, más hatóságok és a kérelmezők számára, hogy ellenőrizzék a kérelem státuszát, az esetleges késedelmek előfordulását, valamint az engedélyezési határidők betartását. Emellett lehetővé kell tennie statisztikák kinyerését a tagállami engedélyezési eljárások általános előrehaladásának ellenőrzése céljából. A portálnak meg kell könnyítenie a feladatellátást az integrált ügyintézési pont számára, amelynek hozzáféréssel kell rendelkeznie minden releváns adathoz és információhoz.

4.4. Interoperabilitási értékelés

Az 1. és 2. követelmény nem igényel tagállami határokon átnyúló interakciót, mivel a cél az uniós szintű értékelésekhez szükséges adatok központosított módon történő gyűjtése. Nem kapcsolódnak továbbá a határokon átnyúló interoperabilitáshoz sem, mivel a kicserélt adatok a projektfejlesztés jövőbeli becsléseire vonatkoznak, nem pedig a rendszer üzemeltetésével kapcsolatos meglévő adatáramlásokra (amelyek cseréjére más átvitelirendszer-üzemeltetők együttműködési platformjain keresztül már sor került). Elvárás, hogy az adatokat csak egyszer osszák meg, azaz vagy a villamosenergia-piaci ENTSO-val (amely következképpen megosztja azokat a Bizottsággal), vagy közvetlenül a Bizottsággal (amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO-nak nincs szüksége azonos adatokra). Az információcsere adatfájlokon – nem pedig két platform kölcsönös

összekapcsolásán – keresztül történik.

A 3. követelmény nem írja elő a tagállami határokon átnyúló, az uniós szervezetek közötti, illetve az uniós szervezetek és a közszférabeli szervezetek közötti interakciót. Nincs hatással a határokon átnyúló interoperabilitásra sem, mivel az adatok inkább a nemzeti, mint az uniós szintű döntéshozatali eljárások szempontjából relevánsak. Egy központilag meghatározott adatstruktúra mérlegelést követően elvetetésre került, mivel az egyes tagállamokban az engedélyezési eljárások legnagyobb százalékának többnyire nemzeti jellege és a különböző engedélyezési rendszerek miatt logikus, hogy a végrehajtás formátumára vonatkozó tényleges döntést a tagállamok hozzák meg, amelyek eldönthetik, hogy mi felel meg a legjobban a rendszerüknek és az általuk létrehozandó új digitális platformnak. Bár a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet előírja az engedélyezésért felelős illetékes nemzeti hatóságok számára, hogy a lehető legnagyobb mértékben működjenek együtt a határokon átnyúló projektekben, lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy szabadon döntsenek ennek legmegfelelőbb módjáról. Mivel a szóban forgó adatok egy részét a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet hatálya alá nem tartozó projektekkel kapcsolatos eljárások esetében is megkövetelhetik és értékelhetik, a javaslat szerint ezeket a platformokat olyan többcélú platformként hozzák létre, amely az energetikai eszközök széles körének (hálózatok, csővezetékek, megújuló energiaforrások, tárolás stb.) engedélyezésére terjed ki.

Az e javaslatok által érintett közszolgáltatások köre kiterjed az energetikai eszközök engedélyezésében részt vevő valamennyi nemzeti hatóságra, például az energiaügyi minisztériumra és/vagy ügynökségekre, valamint a települési/helyi közigazgatási és környezetvédelmi hatóságokra. Érintettek a területfejlesztést és a kulturális örökségi helyszíneket érintő projektek véleményezéséért vagy jóváhagyásáért felelős közigazgatási szervek vagy szervezetek is.

4.5. A digitális végrehajtást támogató intézkedések

Az intézkedések a 2. követelményhez, azaz a közös érdekű projektek új, nem vezetékes és digitális átviteli kategóriájának bevezetéséhez kapcsolódnak. E kategória célja, hogy jobban ösztönözze a hálózatjavító és digitális technológiák átvitelirendszer-üzemeltetők általi használatát, növelje a hálózatkihasználás hatékonyságát és a határokon átnyúló átviteli kapacitást. Az ilyen beruházások számára – amennyiben közös érdekű projekt státuszt kapnak – előnyös lenne a gyorsított engedélyezés, és ha minden szükséges feltétel teljesül, finanszírozást igényelhetnek az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből. Ezeknek az intézkedéseknek támogatniuk kell az uniós átviteli és elosztóhálózatokon belüli digitális platformok megvalósítását.